Til

Hrr. Sorenskriveren i Senjen !

I April Maaned d. A. afgik min Fader Guttorm Halvorsen Skjæggenæs med Döden. Han var Kaarmand paa Gaarden Skjæggenæs i Maalselven, hvilken Gaard tilligemed Gaarden Kjosnæs blev overdraget min Broder Halvor Guttormsen for en Kjöbesum , der var langt under Eiendommens Værdi. Imidlertid blev der oprettet et Document (formeentlig Testamente), der bestemte, at naar den Længstlevende af mine Forældre döde, skulde jeg være ene arveberettiget efter ham. Ved denne Leilighed, nu omkring 20 Aar siden, blev Erik Eriksen Renelvmoen indsat som Værge for mig, der dengang var 16 à 17 Aar gl. Min Moder er död for flere Aar tilbage og min Fader giftede sig paany uden i dette Ægteskab at efterlade sig Livsarvinger. Da min Fader havde et meget stort Kaar, blandt Andet 4 Storfæ og endeel Smaafæ foruden Korn, Poteter m.M. og derhos var Selveier af Kjör og Indbo ligesom han havde Penge staaende i Tromsö Sparebank, skal jeg som fraværende Arving tillade mig at anmode Hr Sorenskriveren om, at foranstalte min Faders Bo skiftet og deelt efter den Ret, foran paaberaabte Document, der e r thinglæst, men var i min Faders Værge, hjemler mig. Det var önskeligt om dette Document under Registreringen eller under Skiftets Behandling kunde blive afædsket min Broder ; skulde samme ikke fremkomme bedes en Udskrift af Pantebogen fremlagt.

Allerede i Mai Maaned d. A. tilskrev jeg Lensmand Krogseng om at give mig Underetning om, hvorvidt jeg havde at vente nogen Arv efter min Fader, men herpaa har jeg ikke erholdt noget Svar. Herom turde jeg imidlertid ved Hrr. Sorenskriveren blive underrettet.

Hammerfest den 21: Juli 1865.

Ærbödigst

Halvor Guttormsen, den Yngre.

[Senja sorenskriver - Journalsaker 1865.]

["Henlagt" skal det i journalen]

Til

Den Kongelige Norske Regjering!

Mijhre i Monselvens Annex den 8de Julii 1835.

Endeel Rijdningsmænd i Monselvens Annex – ansøge underdanig om, at Fritages for Betalingen af de dem paalagte Skyldsætnings-Sportler Cbpd 116 f. pro Pleds – eller om Jenstand, saa tidt efter tidt kunne afbetales eftersom Deres Evner og Formue maatte tillade det, ifald det maatte anses umuligt de gandske kunne Fritages for samme.

For omtrent 10 Aar siden var Monselvdalen et Chaos fuldt af utilgjengelige Skove og Mijhrer; Tid efter anden nedsatte her sig Familier Sønden fra Norge som erholdte Sedler paa Rijdningsplaadse der bleve dem udvæste af den respective Øvrighed; – disse begyndte strax at arbeide i Denne Udørken, i Haab om engang i Tiden at kunde nyde Frugter af deres Slæb og Møie; – og imidtertid ved tidt Jugst i de til Deres Jjemstæder grændsende Skove, at kunne erhverve saameget til Jyelp de med Familier kunne leve af, medens Rijdningen varede, og til Deres Pladse bleve mere og mere opdyrkede; – men i Aaret 1832 blev Jugsten aldeles forbudt og saaledes Denne vigtigste Næringsgreen gandske standset; thi at haae saameget Korn her i disse Udyrkede Egne – at vi med Familier der af kunde leve, eller at kunne fremføde

["Heulagt" skal det i journalen]

Jo. N° 980/35

De faik fornøden Dvalested i den for Forholdene langt bedre
lid, end det var mig for banalt, er en Umuligheed. —
Ikke mere end Vinterarbeid kunde der i al Fald kaste af sig et
tegnet bil det det var saa Dvalested. — Hvorfor jeg ikke har
siden mig for nødsaget at, for Dørs og Vinduers Skyld, fra mit
aarsag ikke allerede have malte Huse det nødvendige Dørre til vore Gjæ-
stehavninger, men ogsaa Vedkommende have Ret; da det saaledes finder
mere Tydningsgrad blive mere Øjeblikkelig end umuligheden
i gode Tøringer — af dem, at kunne anse det Californiske lidt mere
Hvorfoldinger; — saa nødet vi bil i haardeste Vinterbeid at sige
bil i Fremad — der var vi stjælige for, men i vor Haar Nød var
Øjelmandens Sammenstød fra gode, endog at redde os fra at Hunger
ihjel, omendskjønt Vinter om naar de kunne blive beslaet — men var
Øjeblikke blive Fører, Dar efter Dar; — Havde Vi 8 Mile, for Vinden
behøver vi ikke en saadan Fremme-Reise, som oplest 3 til 4 Dage, for
vi den kunne gjøre igjen, med et eller Ønder Dørn vi der Forbrugt
at lestrim saad Ødslighed, Vedkommende og Øvrige Fadanne Reiser med-
fører, er ej ikke muligt og nødsaan Ulvanlighed er en ner der Fø er
ulekkjende, — Dette er Den sandfardige Forklaring af vor Forfatning
og vi Formaad, at de Ikke Dette Vartkjende Ord skrevsfanden-
bar, fandt nogle der ere ukjendte for Ord, der vil kunne alte-
fore skjellighedens Graf; — og er jeg Øjelandi Mennesker ord,
vil, ved at faa gjennemsøgt Dette sandfardige Efretning af vor
Øjeland, under i Hilken ynkvardig Stilling vi Fø befinder os. —
Dag den gode Gud gave os Haab om — ved fane Kjøle — at Gjøde vid dis-
se Katurens og Øjelenes Haarde Stad, — men alter i 1892
blev vore Øjender end mere bekjendte, Dernæst, at vore Øjenings-
rum blive Øjeldlagde, og enhver af os gaaede at betale Esp. 116 f.
pro Rum i Øjeldalenings-Kontor; — Jeg Spør vi fakta Mennesker lag
dette Kunge Fø? Nei! der kan saa faard lidet Udgang til angre-
fanges Øjeldmenser; — Det falder os derinden besværligt nok, at vi vore

De aartige Skatter og Afgivter, hvormeget mere en for os, saa stoer Summa som 7 Spd. —

Vi see os derfor nödseget til, underdanig at ansøge den høie Kongelige Regjering om, at blive befriede for Betalingen af denne Skyldsætnings Gebyhr; da det er os ikke gjørligt at kunne udrede denne, medmindre vi nödsages, at bortsalge nogle af de faa Creature vi her har opfødt, og maaske derefter blive nödsagede at forlade disse Pladse der har kostet os saa meget Arbeide og Slæb, der har bortsluget den smule Formue vi medbragte Sönden fra og saa at sige gandske ruineret os.

Men Lovene og vor gode høie Øvrighed underdanige vil vi ikke være uvillige til, tidt efter tidt — som vore Evner og Indkomster maake tillade det — at betale, naar Henstand kunne gives os, og det maake ansees ugjørligt, vi aldeles kunde forskaanes, for denne — efter vor Synsmaade — haarde Tidgift. —

Jyaabom, at den høie Regjering, der stedse mod enhver Norges Mænd, har viist den meest hjelpende Faderhaand; ikke vil forskyde denne, fra een af Norges haardeste Egne — kommende Ansøgning, forvente vi underdanig gunstig Bønhørelse. —

Paa egne og øvrige ansøgende Rydningsmænds Vegne:

underdanig

De ansøgende Rydningsmændere:

Peder Pedersen Soelberg; Johan Pedersen Soelbergnæsset; Halvor Olsen Neergaard; Arnt Pedersen Tiller; Helge Halvorsen Ranelvmoe; Ole Torjersen Alapmoe, Lars Johnsen Nyemoe; Ole Halvorsen Nordmoen, Knud Iversen Bakkehoug; Lars Larsen Mugdahl; Ingebrigt Arntsen Foslien;

S.r.

Kommandant Amt!

Jeder Bekanntmachung i Dagrofsfeldt for ha fra Dagrofsfeldt gjøres, den Pagno Villard med mig sjælfvillighed at beføreme Dig for Amt. For D.B. Skyld ville en kommandant for Dette Udmningsmand hos Dagrofsfeldt. Enlevningsmand for Ørnes er 6 à 7 dl. Jeg med i andet end at de høje Udmningsmand befinder sig i betale Enlevningsmand ved dem Klaafers Ødelægning; men andet i alle andre Jeresind de Ottendelige Vertrin Jeneste det høje Udmningsmand. Jeg saa ønsker ikke Dig langt Ord Sands ved dette Ørnes Bekommer Forfatning i Dagrofsfeldt Høje Beklagelig. Jeg ser ikke om,

Dagrofsfeldt
25

at de i den ønsker det ringeste Kan, men Dionen er ogsaa uberegnelig, for at de i Jeres nogen Sorder afdøe. Det ønsker Dem Ord og Kaus, men de kan jo afslutter at Jeg er Ørnes Ligeglad, at nogen Kan ryst Skat i den pantsatte. Den ønsker Kassonnes er de blat Ergaaligend, men i disse Sands Kan kun nødvendigen Dem ogsaa Jeres Skat mæst sig. Med Pant Jeg kan jo bekræfte at disse Ørnes i Dagrofsfeldt er for fattige for nogen Ørnes. Den Kan ikke Kan Jeres mæst sett. Jeg i Gjælder for Ørnes Jeresind kunde drufsde. De Skal Jeresder alt Jeres de Jeres under Jeresder. De skal at dem Dinstin er Lante i og Skjønt for Jeresgaarden ere Jeresgl med Ønsker nogenlunger Jeresfæl at jeg Enlevning ved Vielsatnings Kan Dette. Under Jeresand Enlevningsfæle

at de i den ønsker det ringeste Kan, men Dionen er ogsaa uberegnelig, for at de i Jeres nogen Sorder afdøe. Det ønsker Dem Ord og Kaus, men de kan jo afslutter at Jeg er Ørnes Ligeglad, at nogen Kan ryst Skat i den pantsatte. Den ønsker Kassonnes er de blat Ergaaligend, men i disse Sands Kan kun nødvendigen Dem ogsaa Jeres Skat mæst sig. Med Pant Jeg kan jo bekræfte at disse Ørnes i Dagrofsfeldt er for fattige for nogen Ørnes. Den Kan ikke Kan Jeres mæst sett. Jeg i Gjælder for Ørnes Jeresind kunde drufsde. De Skal Jeresder alt Jeres de Jeres under Jeresder. De skal at dem Dinstin er Lante i og Skjønt for Jeresgaarden ere Jeresgl med Ønsker nogenlunger Jeresfæl at jeg Enlevning ved Vielsatnings Kan Dette. Under Jeresand Enlevningsfæle

Af Jeres ugjælder Dettelf Klenin Jeresfæl, men Jeresgaard alfolat Jeres underne, ne Jeresmuge Klenin Dettegelmanden — Jeresger jeg mig den Jeresbøiesfæl Jeresfæl Jeresder i Jeresdommender vismt agt Kaus at Jeresforeiges Jeres det Jeres Amt, om de, nar en underdanigst Jeresøgning indtræ, Jeres Jeresmodentlegen Jeresfæl Jeresfæl Jeresfæl J. M. Jeresgen alle Jeresgeningen og Jeresfæl Jeresgennam Jeresfæl, det Jeresindt Jeresnæter, Jeresbrundes nogen Jeresfæl Jeresfæl Jeresfæl

S. & T. FJNo. 604/40.

Forsli i Monselven d. 6te October 1840.

Med en Overbringer navnlig Halvor Gutormsen er det jeg Seval Olesen af Loms Præstegjæld agter mig underdanigst med dene Skrivelse, at anmode Fogderiet om gunstigen at kunde faa Erholde et stykke til Bopel i statens Almening beligende i Östre Monselvdalens Söndre Side imelem Nyerydnings pladserne Iutulstad og Meselmoen altsaa vile jeg da ydmygest bede Deres Velbaarnhed Expedere dette mit ringe andrag med forhaabning i at kunne blive afhjulpet med omskrevne Bopæl for mig og min Familje

Underdanigst

Seval Olesen

Til Senjens og Tromsöe Fogderi.

undertægnet af Ole Halvorsen Normon
forman

Esk: Da vi som nærmeste tilstödende Naboer er anmodet om at underskrive , saa have vi aldeeles intet imod hans forlangende , er heler ikke os til nogen fornærmelse

bevidnes af Peder Pedersen Solbg.
Anders Tomassen Meselt.

[På baksiden:] Til
Senjen og Tromsöe
Fogderig
med Bud

[S. & T. fogedarkiv - Rydningsvesenet etc.]

Efter A r n t P e d e r s e n T i l l e r s forlang ende af mig undertegnde som opsider eller Rödningsmand paa R e e n m e e l l e n kaldet der i Kongens Almeneng og da Arnt Tiller agter sig at anraabe Hr Fogden om at faa sig en Rödnings Plads der ovenfor hvor jeg haver Bygd som jeg vist ikke kand have noget imod om hand af Øvrigheden faar tilladelse og dette kand vist ikke være mig til naagen fornærmelse

dette tilstaaes af min Egen henders underskrift

H e l g e H a l v o r s e n
med iholt Pen

at jeg Peder Pedersen og Johan Pedersen som ere Rödningsmender paa den Østere side af Monselven i Kongens Almening S o l b e r g kaldet og har forlangt af Hr Fogden Hofseth at maatte faa naaget tillæg med gjord paa den Væstre side af Elven tvært overfor der vi haver byget som er paa den side af Elven som Arnt Tiller ville af Hr Fogden faa sig Rödningsædel kan os ikke værre til nogen fornærmelse om bemældte Arnt Tiller der for sætte sig ned -

dette tilstaaes af os under tægnede

P e d e r P e d e r s e n og J o h a n P e d e r s e n

Arnt Tiller har forlang min underskreft paa at hand ville faa sig Rödnings Plads der i Kongens Alming tvært over elven for F i n d s u n d kaldet hvor jeg undertægnede haver Byget og jeg haver Rödnings Sedel paa den Østre side af Elven og hværken har forlangt noget Jord paa den væstre side af Elven eller kand væntte at faa noget Lejemaal paa samme side af Elven som Arnt Tiller vil sætte sig ned Kand jeg aldelles ikke have dette noget i mod H a l v o r O l s e n

Hvad fureskoven angaar for dette Rydning Rom Er inggen hinder da der Er ikke tel hus fornöden tel skade for det almindelige A m u n d O l s e n skofoged [S.&T. fogedarkiv]

Nymoe d. 6 Februar 1833.

Henl.

J anledning her af ville Derres Velædhd ikke optage dise linjer til misgunst denne vor storre trang tvenger os at anraabe Derres Velædelhed om Dem paa nogen maade kand see og lave det paa nogen maade at det kunde bevilges noget at faa til veje brenge af skauen til at hindre vorres trang enten som at faa opværkke noget nedfald trær eller paa den Maade Dem selv bæst ved for vi er før om bevist og ikke tviller om Dem gjør hvad Dem kand engen aarvej eller noget som her er for os til at til nærringsvej dette aar ikke have her noget at kjøb føde for og til sæde Korn eller det Rengeste og trangen kand nok værre for alle her oppe men for os dette aar er den nok den største som Dem selv er nok over bevist om da vi ikke engaan kunude faa komme paa Ladegaalvet med et Korn band , og haaber da Dem gjør sit bæste i at tillade os at faa opværkke de nedfalstrærer i det minste om ikke andet kunde bevilges en at faa opværkke det som findes i vorres egne lejemaal

Erbødigst

A. Tiller
Anders Johnsen
Lars Johnsen

Til
Velædle
Hr Sorenskriver Nilsen.

(Finmarkens Amt - Journalsaker 1833 - jnr. 240/33.)

Nyemoe d. 6 Februar 1833

Kjære Venner!

Jeg takker Eder for Eders venlige Skrivelse af 16de Januar d. A. og er glad ved at erfare, at I ere vel og at Eders Børn ere det ligeledes. Jeg er ikke i Stand til at give Eder en saadan Beretning om min Helbredstilstand, som I ønske, men jeg er dog ikke saa meget af Vejen, at jeg ikke kan sige, at jeg er ikke ganske ubehagelig af Sygdom, men jeg er dog ikke i Stand til at gjøre min Gjerning som Præst, og jeg er ikke i Stand til at gjøre min Gjerning som Præst, og jeg er ikke i Stand til at gjøre min Gjerning som Præst, og jeg er

sit bæste i at tillade os at faa opværkke de nedfalstrærer i det minste om ikke andet kunde bevilges end at faa opværkke det som findes i vorres egne lejemaal

Erbödigst

A. Tiller

Anders Johnsen

Lars Johnsen

Til

Velædle

Hr Sorenskriver Nilsen.

(Finmarkens amt - Journalsaker 1833 - jnr. 240/33)

[Duplikatkopi ligger under legg : "Skogen".]

Øverbye d. 28 April 1843

Da jeg er en Mand af Alder paa 70 Aar gammel og ikke kjender mig Drægtig at förre Gaards brug længerre er det jeg herved Bönfalder Derres Velædelhed om Muligt kunde værre at Dem ville værre mig begielpelig at faa sent af stæd til Regjereng og bud paa min beboende Gaard Øverbye at jeg önsker at faa kjöbe samme og hvad jeg byder for gaarden er 40 Spd og gaarden er 9 Mark Fiskeleje , og Aarsagen for at jeg nu önsker at faa kjöbe samme er at jeg tænkker at overdrage gaarden til min Sön og at jeg da kand have fuldstændig Redt til af forbeholde Kaar eller levebröd paa mig og konnes levetid , og hvad merre som forud fendes som Dem ved skal værre og som jeg ikke forstaar skal herved Erbödigst udbedes Dem ville paa mit beste fyldsgjörre da jeg er en mand af alder og med merre er jeg krank af alder og ikke for maar Personlig at komme afstæd

Erbödigst

Jngebregt Knudsen

Deres Velædelhed ville ikke ilde optage denne vores underskreft til med bönfaldelse paa denne oven anförte skrivelse at kand ikke her gjörres en fornöden anstalt for at dise kand faa sig ind i Huuset en paalidelig Sytningsmand saa er her udsigten til ganske strax at bliv 2 Böjdelemmer Kjærre gjör hvad Dem kand paa Derres beste Erbödigst -

A Tiller
og Ole Halvorsen Nordmo
og Halvor Olsen Neergaard

Til Velædle
H r Foget Knudsen

[S. & T. fogedarkiv - Jnr. 626/43]

==========

Finmarkens Amt meddeler 29. juli 1843 til fogden i S. & T. at Finansdepartementet 10. juli at det vil söke utvirket at rydningsmann I. K. får kjöpe matr.nr. 34 Øverby gl. skyld 9 mrk. ny skyld 15 skill. for den av Amtet i skr. 6. juni foreslåtte kjöpesum 50 Spd og på vedlagte kondisjoner. S. & T. jnr. 996/43.

den 15tend Ianuari 1840 -

Da bringeren heraf I e n s B æ c h som opholder sig her i egnen denne Vintter agter at söge om et Rödnings Rom her i egnen , han önsker at faa et Rom i T o m m . . d a l e n kaldet Hvor en Find har siddet i . . . . faa Aar , men ikke dyrket eller forbedret jorden , da det ikke findes et eneste Creatur hos ham , den Udörkede jord har hand ladet andre folk afhöste og kiört foret af . . . . met , saa det synes ganske ubilligt a. .... find skal forholde dette Rom , da han st.... lægger noget arbeide derpaa men stræffer bestandigt omkring og tigger , nu er hans Kone og börn Ret ganske nær at sulte ihiel saa han maa nu ufortövet flötte ned til söen igiend , da jeg med flere naboer andser denne Find for et Trykkende aag omkring os allesammen her paa stedet. -

J o h a n e s T o r e s e n
D i v i m o e
a f M o n s e l v e n

Til
Hr Foged Knudtzen
a / Tromsöe -

[S. & T. fogedarkiv - Rydningsvesenet etc.]

Jselvmoen d. 3 Jannuar 1844

Formedelst minne Huuslige Sysler kaand jeg ikke komme selv afsted men maa afsende min Konne da jeg önsker at faa min beboende Jordpart Kjöb beligende i Kjerkkesdalen ved Monselven 9 Mark Fiskeleje og hvad som kand födes der paa Pladsen er En Hæst 2 Kjör 8 Sauer og som kand saaes er 4 Vog og som kand afles af samme udSæd er 6 fold Huuser En stue et Fjös En Höelade en Boe og hvad jeg byder for Jorden er 40 Specidaller

E s t e n E s t e n s e n J s e l v m o e

Til
Veledle
Hr Foget Knudsen

Oversendes Lensmanden til Expedition af nærværende schematiske Forklaring som efter at være udfyldt hertil fremsendes.

Senien og Tromsö Fogd. 8 Jan. 1844

Til

Hr Lensmand Möller !

Tilbagekaldt sin Beslutning

M ö l l e r .

[Senja og Troms fogedarkiv - Jnr. 12/44]

Journal D Jnr 430/28

Finansdepartementet :

Søknad fra rydningsmenne i Målselv om understøttelse Tromsø 18/3 oversendt fra Finmarkens Amt 22. mars 1828 - begge disse skriv har jeg - blir avslått nådigst av Finansdepartementet 15. august 1828.

Undersøk Finansdepartementets begrunnelse av avslaget.

100 sp. Referat nr. 352 5/8 -28.

Innstilling: Da Statscassen intet Fond har, hvoraf det ansøgte haan skulde kunne udredes, skulde man underdanigst indstille:

At det Ansøgtes ikke naadigst bevilges.

Til Kongen

Tromsö, den 18. Martz 1828.

Peder Pedersen Solberg, Halvor Olsen Finsund, Johan Pedersen Solberg, Ingebrigt Knudsen Øverbye, Anders Jensen Øvergaard, Helge Halvorsen Rehnmælmo, Ole Torgersen Alapmoe, Lars Jonsen Nymoen, Ole Halvorsen Nordmoen, Ingebrigt Arntsen Nærkjelvelvenæs, Steffen Steffensen Iiselvmoen, Ole Tomassen Finsund,

Samtlige Nye=Ryddere i Statens Skov Alminding i Molselven eller Mallangen i Lenvigs Præstegjeld i Senjens Fogderie, ansöge underdanigst om Understöttelse af Statscassen.

Efter Vedkommendes Forlangende underdanigst forfattet af

Nilsen.

==========

Undertegnede Nye=Ryddere i Molselvens eller Mallangens Skov Alminding, Staten tilhörende, ansöge underdanigst om naadigst at blive forundt enten som Gave eller som Laan, en Understöttelse, hvorved vi kunde blive istand til at vedblive paabegyndt Rydninger.

Paa Ole Tomassen nær, der er Qvæn af Födsel, ere vi alle, paa Grund af det Rye, der gik af de Anledninger til Rydnings Rum der gaves i de fra Udvandrede fra Østerdalen og Guldbrandsdalen fra först af bebyggede Skovalmindinger Mallangen og Bardo, hidkommen fra Østerdalen og Guldalen og have efter Bevillings Sedler fra Fogden, nedsadt os, jeg Lars Johnsen i 1822, jeg Ole Halvorsen i 1823, jeg Ole Tomassen i 1825, og vi övrige i 1826, i Statens Almindings Skov i Molselven eller Mallangen, ovenfor Fossen circa 5 a 6 Mile fra det bebyggede Bygdelaug , men foruden at vi alle ere fattige Folk, og den meeste Tid hidtil er anvendt paa at opföre nödvendige Huse for os og vore Familier, vil , hvad Erfaring haer viist, flere Aar hengaae förend Pladsene kan blive saa opryddet og cultiveret at vi deraf kan brödföde os.

Hidtil ude af Stand til af Mangel paa Rydning, at kunde

paasætte noget Antal af Kreature, haer vi ej heller nogen Eiendom at stille til Sikkerhed for den Undsætning af privat Mand vi til Underhold for os og vore Familier behöver af Brödkorn, det vi ej tör gjöre Regning paa det opbrækkede Agerland vil give i de förste Aar, om vi end antager, hvad dog er usikkert, at Kornsæd vil lykkes, og da Skovdrift nu, formedelst Skovens Aftagelse, ej gives , og vi boe forlangt fra Söen til af Fiskerie at kunde have Fortjeneste og med hvis Beskjæftigelse vi desuden er uvandte, er vi saaledes, fremmede og uden privat Credit, i Frygt for at komme i Nöd. Vi vove derfor underdanigst , i Tillid til at vi ved vore paabegyndte Rydninger om de lykkes ogsaa bidrager til Statens Interesse, at hentye til Deres Kongelige Majestæt om naadigst af Statscassen at maatte forundes en Understöttelse som ifald denne ikke kunde naadigst vorde os skjænket, vi da maatte erholde den som Laan mod aarlig Afbetaling efter visse Aars Forlöb. - Om naadigst Bönhörelse abholde

underdanigst

Peder Pedersen Solberg. Halvor Olsen Finsund. Johan Pedersen Solberg. Ingebrigt Knudsen Øverbye. Anders Jonsen Øvergaard. Helge Halvorsen Rehnmælmoe. Ole Torgersen Alapmo. Lars Johnsen Nymoen. Ole Halvorsen Nordmoen. Ingebrigt Arntsen Nærkjelvelvenæs. Steffen Steffensen Iiselvmoen. Ole Tomassen Finsund.

Underdanigst Erklæring !

Bekjendt om at Supplicanterne ere flyttede fra fjerne Egne til de af dem, efter erholdte Rydningssedler, nu under Brug tagne Rydningspladse, i Haab om derved at erhverve Livsunderholdning for dem med deres Familier, og at de i denne Hensigt alle-

rede har anvendt ikke ubetydeligt Arbeide, uden at Pladsene endnu paa nogle Aar vil kunde afgive det Fornödne til Underholdning for dets Brugere , hvilke imidlertid, uden at have anden Resours, er udsadt for at stædes i yderste Nöd , om de ikke af det Offentlige kunde nyde ansögende Understöttelse , da deres afsides beliggende Boestæder forbyder dem Adgang til Erhverv enten ved Dagarbeide i beboede Egne, eller af Söen , vover Amtet underdanigst at anbefale enhver af de 12 Supplicantere til naadigst at maatte af Statscassen indvilges et i 10 (Tie) Aar r entefrit henstaaende Laan 100 (Et Hundrede) Speciedaler , som i næstfölgende 10 Aar igjen tilbagebetales med 1/10 Deel aarlig og da tillige med lovbestemte Renter. -

Finmarkens Amt den 22. Marts 1828. -

J. Krogh

Det Kongelige Finants-Departement har under 15. August sidstleden tilskrevet Amtet saaledes :

" At den med Amtets Betænkning af 22. Marts d. A. indkomne underdanigste Ansögning fra samtlige Rydningsmænd i den Staten tilhörende Skovalminding i M o l s e l v e n eller M a l l a n g e n i Lenvigs Præstegjeld, Senjens og Tromsö Fogderie , om at erholde en Understöttelse af Statscassen for at sættes istand til at vedblive de paabegyndte Rydninger , i k k e naadigst er bevilget, meldes herved tjenstlig ifölge höieste Befaling til videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende. "

Hvilket Fogderiet behagelig vilde tilkjendegive Vedkommende. --

Tromsö den 2. October 1828.

Paa Amtets Vegne

Nilsen

Til

Senjens & Tromsö Fogderie.

Tilskr: Lensmand Möller 4de octobr: 1828. -

S & T. F. JNo. 552/28.

Sogneprest Brager i Lenvik söker om å få utbetalt det samme tillegg på 24 spd. av Nordlands Kirke- og skolefond som hans formenn har hatt. I en betenkning fra prosten Simon Kildal 1. desember 1834 der han går inn for at tillegget utbetales, skriver han bl. a. :

"Lenvigs Kald trænger sandelig ogsaa til denne Nödskilling, den kan med Sandhed betragtes som et retfærdigt [illegible]ent, [illegible]om [illegible]r-

Anslaget på sökneren fra [illegible] er bare begrunnet med at det ikke i Statskassen finnes fonds til slike forstrekninger som der blir sökt om

[illegible]gget [illegible]e.

Finmærkens Amtsdireksjon jnr. 275/1834.]

Sogneprest Brager i Lenvik söker om å få utbetalt det samme tillegg på 24 spd. av Nordlands Kirke- og skolefond som hans formenn har hatt. I en betenkning fra prosten Simon Kildal 1. desember 1834 der han går inn for at tillegget utbetales, skriver han bl. a. :

"Lenvigs Kald trænger sandelig ogsaa til denne Nödskilling, den kan med Sandhed betragtes som et retfærdigt Æqvivalent, Sognepræsten modtager for de mange uerholdelige Bidrag, som i dette, noget folkerige men meget fattige Sogn, tabes aarlig for ham.

Flere af den nys tilkomne Klynge i Monselvdal, som har foröget Sognet, bragte fra Østerdal Nöd og Elendighed med sig, og er endnu nedsjunken i Fattigdomen, mon da vel Lenvigs Kald er foröget, om det har faaet flere fattige ind for at foröge Tallet, medens de endnu ikke kunne betragtes som indbringende hverken for Sognet eller dets Lærer".

/ Amtsdireksjonen gikk også med på at tillegget ble utbetalt /

[Finmærkens Amtsdireksjon jnr. 275/1834.]

3de Martz 1834.

Amtet.

Overbringerne heraf Arnt Tiller og Helge Halvorssen Reenmælmoen m: fl: der ere Rydningsmænd i Monselvens Alminding under Lenvigs Præstegjeld have andraget for Fogderiet om at gjöre Indstilling til det höie Amt, om at erholde Tilladelse til paa deres Pladse eller i Almindingsskoven efter mod Udviisning og mod Recognition at maatte faae hugge hver nogle faae Tylter Tömmer for defor at gjöre Indkjöb til Livsophold. -

At de i Monselven saakaldte Myrryddere [skal kanskje være : Nyeryddere ?] for Tiden ere i den största Trang, ja flere af dem vel enddog udsatte for Hungersnöd, derom er Fogderiet overbeviist og Grundene hertil maa deels söges deri, at 3de Aar efter hinanden har Frost tilintetgjort deres heele Avl, og deels deri, at Udviisning af Statens Almindingsskove i Monselven ikke kunne foregaae i hele afvigte Aar, da de af Sorenskriver og Foged i Hösten 1832 afholdte Skyldsætnings= og Afstikningsforretninger, samt Befaringsforretninger over Skovene, - ved hvilke sidste en anden Fremgangsmaade med Udviisningen var foreslaaet, - endnu ikke ere tilbagekomne fra vedkommende Regjeringsdepartement med Approbation. -

Det er saaledes formeentlig aldeles nödvendig, at man kommer disse Mennesker til Hjelp, hvis de ei skal udsættes for Fare for Livsophold, og Fogderiet tillader sig derfor ærbödigst at indstille at Amtets gunstbehagelige Bestemmelse at följende Rydningsmænd i Monselven erholder, mod Recognition Udviisning sc:

1. Peder Pederssön Soelberg 1 Tylt Bygningstömmer.

2.	Johan Pederssön Soelbeggmæs	1½	Tylt	do. do.
3.	Halvor Olessön Neergaard	1½	Do.	Do. Do.
4.	Arnt Tiller Tillærmoen	1½	Do.	Do. Do.
5.	Helge Halvorssön Reenmæhlmoen	1½	Do.	Do. Do.
6.	Ole Torgerssön Alapmoen	1½	Do.	Do. Do.
7.	Niels Pederssen Björnstad	1½	Do.	Do. Do.
8.	Simon Joenssön Sandeggen	1½	Do.	Do. Do.
9.	Sivert Sivertssön Kirkesmoen	1½	Do.	Do. Do.
10.	Esten Estenssön Iselvmoen	2	Do.	Do. Do.
11.	Joen Joenssön Röningen	2	Do.	Do. Do.
12.	Ingebrigt Olessön Lövberg	1½	Do.	Do. Do.
13.	Lars Joenssön Nyemoen	1½	Do.	Do. Do.
14.	Knud Iverssön Bakkehaug	2	Do.	Do. Do.
15.	Lars Larssön Mauchdahl	1½	Do.	Do. Do.
16.	Haldor Erichssön Myhre	1½	Do.	Do. Do.
17	Erich Erichssön Christianemoe	1½	Do.	Do. Do.

Sluttelig tillader Fogderiet sig at henvise til Amtets Skrivelse af 25de forrige Maaned.

[S. & T. foged - Kopibok 1832-1835 fol. 211.]

Overbringerne herof Arent Tiller og Helge Halvorsen Reenelomoen m. Fl., der ere Kjøbningsmænd i Monselvens Almundingsund under Lenvigs Prostegjeld, have andraget for Fogderiet om at gjøre Indstilling til det høje Amt, om at erholde Tilladelse til paa deres Pladse eller i Almundingsskoven, efter Udviisning og uurd Kerrgnition, at maake faae hugge hver nogle faa Tylter Tømmer, for derfor at gjøre Indsjøk til Livsophold.

At de i Monselven saakaldte Myrjøvere for Tiren ere i største Trang, ja flere af dem endog udsatte for Hungersnød, derom er Fogderiet overbeviist, og Grundene hertil maa vaeks Jøges vere, at 3 Aar efter hinanden har Frost tilintetgjort deres hele Aak, og vaeks vere, at Udviisning af Statens Almundingsskove i Monselven ikke kunde foregaa i afvigte Aar, da de af Tyrenskrever og Foged i Høsten 1832 afholdte Skjeldsætnings- og Afsjeknings Forretninger samt Befaringsforretninger over Tyrenen — ved hvilke sidste en anden Fremgangsmaade ved Udviisningen var foreslaaet —, endnu ikke ere tilbagekomne fra vedkommende Regjeringsdepartement med Approbation.

Det er saaledes formeentlig alvelles nødvendig, at man kommer disse Mennesker til Hjelp, hvad de ei skal udsøkes for Fare for Livsophold; og Fogderiet tilbeder sig derfor ordrigt at udstille, til Amtets gunstbehagelige Bestemmelse, at

Tarno 316/34.

Marke No

Religvo Lösning Pr. 28 Aug.

Marke No

18.

49.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

52.

53.

54.

55.

56.

57.

58.

59.

Til
Log. Ti. Ingdin

Ingdin

Ingdin

F. A. journalsaker 1834 pk. 145

Jnr. 316/34

I de sidste 5 Aar har kun eet Aars Høst været særdeles uheldig, nemlig 1825 Aars Høst , men tidlig Frost har derhos tillige i et Par Aar gjort ikke ubetydelig Skade paa Avlen i Bardodalens og Molselvens Districter , hvilket har været til saa meget større Skade for Indvaanerne i disse Districter, som de næsten udelukkende ernære sig af Jordebrug og Fæedrift.

(Amtmann Cappelens innberetning 18. mars 1831.)

At de i Monselven saakaldte Nyeryddere for Tiden ere i den største Trang, ja flere af dem vel enddog udsatte for Hungersnød derom er Fogderiet overbeviist og Grundene hertil maa søges deels deri , at

3de Aar efter hinanden har Frost tilintetgjort deres heele Avl.

(Senja og Troms fogderi i brev til Amtet 3. mars 1834.)

De omhandlede Districter (Monselven, Bardo og Salangen) - Visstnok ere især visse Strøg af disse Egne temmelig udsat for Frost saaledes at man i flere Aar indtil Aaret 1840 der ikke erholdt modent Korn. I de senere Aar har man derimod stedse faaet modent Korn især Byg.

(Amtmannen i Finnmark i brev til Finansdept. 22. august 1845.)

Amtmannen i Finnmark skriver i brev til Finansdepartementet 22. august 1845 om Statens rett til hugst i de gårders skog som er solgt til oppsitterne i Målselvdalen bl. a. :

"De omhandlede Districter udgjøre som bekjendt Dalstrøg beliggende ved Elve af samme Navn (Monselven , Bardo og Salangen) mellem Fjordene Malangen og Salangen saaledes at Monselven og den nordre Del af Bardo har en naturlig Forbindelse med Tromsø , og den sydlige Del af Bardo samt Salangen med Handelsstederne i Senjen.

Vistnom ere især visse Strøg af disse Egne temmelig udsat for Frost saaledes at man i flere Aar indtil Aaret 1840 der ikke erholdt modent Korn. I de senere Aar har man derimod stedse faaet modent Korn især Byg. Om det saaledes end kunde ansees tvivldomt hvorvidt dette District er skikket til Kornavl , maa det dog vistnok paa Grund af sine udmærkede Græsgange og den Anledning , der haves til om Vinteren ved Fiskeproducter at erholde Næring for Kreaturene ansees i en fortrinlig Grad skikket for Fædrift.

Overhoved fortjener denne Egn paa Grund af sin udmærkede Vegetation en høi Grad af Opmærksomhed. Der findes uagtet Skovens Mishandling endnu Fyrretræer paa 1½ Alens Diameter og en Mængde Løvtræer i frodig Vext. Kornet var i den første Halvdeel af August paa enkelte Steder modent og skaaret og der havdes Potetes af dette Aars Avl."

(Dokumentet i kopi ligger i legg : "Skogen - Forholdet mellom Staten og bøndene."

Matr. No.

Statens Lading

Matr. No.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

S. R. T. Jyllen –

Jm. 207/1832

Amtet sendes til Erklæring af Andragende
fra Halvor Olsen m. fl. indeholdende
Efterrigtelse for deres Tremgangsmaade
ved at aavirke i Statens Skovalmindning
dat 29 Feb. – Expedit til Amt 16 Maj

16de Mai 1832.

A m t e t .

Ved Amtets Skrivelse af 29de Februar sidstleden er Fogderiet paalagt at afgive Erklæring, betræffende et Andragende af 19de Januar d: A: fra Helge Halvorsen med Flere, om at der intet videre maatte foretages imod dem, for af dem formeentlig begaaet Skovhugst i Statens Alminding. I den Anledning undlader Fogderiet ikke, næst at bemærke, at det Kongelige Finants Departement, som Amtet bekjendt, under 17de Januar d.A: i et lignende Tilfælde har frafaldt videre Tiltale, at yttre, at det Tab de Angjældende have lidt derved, at det af dem hugne Tömmer blev belagt med Arrest, og senere solgt ved offentlig Auction, efterat de Angjældende have bragt det til Tromsöe, allerede synes at være et tilstrækkeligt Onde for deres begangen Forseelse , - ligesom den Aabenhjertighed og Uforbeholdenhed, som de Angjældende ved Forhöret, - der herved fremlægges - have lagt for Dagen ved ligefrem at tilstaae sin Bröde, ogsaa synes at gjöre Krav paa Skaansel .

Fogderiet tillader sig derfor Ærbödigst at indstille , at der mod Angjældende intet videre foretages , mod at det af dem hugne Tömmer confiskeres og kommer Statscassen til Indtægt , samt at de betaler alle af Forhörerne forbundne Omkostninger.

Det ved Amtets Skrivelse fulgte Bilag remitteres.

(S. & T. foged : Kopibok 1831-1832 fol. 130b .)

Aar 1832 , Tirsdagen den 7de Februar, blev i Tromsøe og paa Thinghuuset om Eftermiddagen Kl. 3 Slet, Rettenx sadt til Optagelse af et Undersøgelses Forhør i Anledning af at endeel Personer i Maalselven skal have gjort sig skyldig i Skovhugst i Statens Skovalminding, administreret af Sorenskriver Nilsen udi Overvær af Retsvidnerne Lensmand Strømsted og Skomager Barboe.

H v o r d a blev indtaget Amtets Skrivelse af 5te December f. A. med deri paaberaabte 2de Bilage der blev oplæst var saal. ++

Foreløbig bemærkes: at Administrator deels for at spare det Offentlige Udgivter og for deels ikke at paaføre Angjeldende større Uleilighed ved Reiser m.v. end høist uundgaaelig, tilskrev han Skovfoged Amund Olsen under 12te Decbr. f.A. om at foreslaae for de Ang. at indfinde sig i Tromsøe, da i manglende Fald de maatte underkaste sig en særskilt Reise til Thingstedet Gibostad i Gisunds Thinglaug hvorunder de Ang. sorterer , til Følge af bemeldte Skrivelse meldte sig i Gaar for Administrator samtlige Angjeldende til Forklarings Afgivelse paa Johan Toresen nær, af hvilke fremstod

1. H a n s I v e r s e n , ca. 40 Aar gl., født i Froens Præstegjeld i Guldbransdalen, kom hertil for 4 Aar siden og nedsatte sig som Rydningsmand paa en Plads K o n g s l i e i Proprietair Maursunds Skovalminding, der tilstøder Statens, er gift og har 4re smaae Børn, tilstod at han uden Udvisning eller Tilladelse i sidstafvigte Sommer huggede i Statens Almindingsskove i Molselven 1½ Tylt 6 Alens Sagtømmer og 2½ Tylt 10 Alens Bygningstømmer, det øvrige af det Tømmer hvorfor han er anmeldt, er bleven huggen i Proprietair Maursunds Skov, og til hvis Hugst han sagde at han havde Ejerens Tilladelse, hvilket Tømmer han har solgt til andre for at redde sig ud af bekommet Undsætningskorn af det Offentlige og for hvilket han blev krævet ; han sagde ikke forhen at have begaaet

lignende eller anden Forseelse og sagde at den nærværende ene og alene blev foraarsaget af hans iværende Nød, der paa hans Reise hertil er bleven end større i det han var saa uheldig at miste i Elven den Hest der skulde befordre ham fra hans Boepæl, der er beliggende 8 Miil fra Søekanten, og paa hvilken Reise han formedelst Ufærd har tilbragt 3 Uger. Han vedtog rigtig Protocollation of aftraadde.

2. A n d e r s J o h n s e n , 47 Aar gl. kom for 6 Aar siden fra Tønseth Præstegjeld i Østerdalen og nedsatte sig som Rydningsmand i Statens Skovalminding i Maalselven paa en Plads han har kaldet Ø v e r g a a r d , er givt og har 2 Børn , erkjendte at have hugget de i Fogdens Skrivelse anmeldte 7 Tylter Nedfaldstræer, der fulgte med den i berørte Skrivelse anmeldte Flaade og skulde anvendes deels til at betale Gjeld for Fødemidler i Tromsøe og deels som Forskud paa nye Forsyning af samme Slags og sagde han at de samtlige 7 Tylter fulgte Flaaden uden at han af samme forud havde solgt noget ; han har aldrig forhen begaaet lignende eller anden Forseelse og at det er kun Nød for Underholdning der bevægede ham til den iværende. Han havde intet imod den paa Tømmeret satte Taxt og ei videre at forklare, vedtog rigtig Protocollation og aftraadde.

3. I n g e b r i g t K n u d s e n , 62 Aar gl. kom for ca. 9 Aar siden fra Tønseth Præstegjeld i Østerdalen og nedsatte sig i Statens Alminding i Molselven for 6 Aar siden paa en Rydningsplads som han har kaldet Ø v e r b y e , er givt og har 8 Børn , erkjendte at have hugget de i Fogdens Skrivelse omrørte 14 Tylter Tømmer, hvoraf 6 Tylter Sagtømmer og Rösten Bygningstømmer 10 Alen lang, hvilket han sagde indkom paa den forberørte Flaade og blev modtaget af Jørgen Christensen Bakkebye, der skulde aflevere samme i Tromsø, deels til Betaling for erholdte Fødemidler og deels for

at erholde nye Undsætning af disse, og sagde han at det kun var hans Nød der gjorde at han foretog bemeldte Hugst, hvori han ikke forhen har gjort sig skyldig eller begaaet anden Forseelse.

Paa Spørgsmaal sagde han at han ikke var vis paa om det huggede Tømmer var inden Grændserne af Statens Skovalminding eller om noget deraf henhører til den Skovstrækning Proprietair Maursund eier, diden Grændserne for begge disse Skovalmindinger efter hvad han har hørt skal være tvivlsom, eller i det mindste Skjellemærkerne noget uvis, men han sagde at han heller ikke af Prop-tr Maursund har faaet nogen Tilladelse, men haabede paa Grund af hans Trang at samme ikke vilde blive ham nægtet. Han sagde at han aldeles ikke vidste hvor bemeldte Qvantum Tømmer nu er beroende ; havde iøvrigt intet imod den paa samme satte Taxt. Han vidste ei videre at forklare, vedtog rigtig Protocollation og aftraadde. -

4. P e d e r P e d e r s e n , 37 Aar gl. fra Singsaas i Holtaalens hvorfra han kom for 7 Aar siden og 2 Aar senere nedsatte sig som Rydningsmand i Statens Alminding Maalselven paa en Plads han har kaldet S o l b e r g , er givt og har 1 Barn, erkjendte Rigtigheden af at have hugget de i Fogderiets Brev omrørte Tømmer, nemlig 2 Tylter 10 og 12 Alens, der blev indskibet paa den forberørte Flaade, for at blive afsadt i Tromsøe og for derfor at erholde Fødemidler, han sagde at Hugsten var foregaaet inden for hans Pladses Grændser ; han sagde ikke forhen at have begaaet lignende eller anden Forseelse og at det kun var Nød for Fødemidler der gjorde at han har begaaet den nærværende. Imod den paa Tømeret satte Taxt havde han intet at erindre. Han havde ei vider at fprklare, vedtog rigtig Protocollation og aftraadde. -

5. H a l v o r O l s e n , 39 Aar gl. fra Aamods Præstegjeld i Østerdalen, hvorfra han flyttede hertil for 8 Aar siden, da han 2 Aar derefter nedsatte sig som Rydningsmand i Statens Alminding i

Molselven paa en Plads han har kaldet F i n s u n d e t , er givt og har 1 Barn ; han erkjendte Rigtigheden af det i Fogderiets Skrivelse anmeldte af ham huggede Tømmer , og hans Hugst er skeet i Statens Alminding og havde han heller intet imod den paa samme satte Taxt. Tømmeret har han solgt for Fødemidler og sagde han at det ikkun var hans Nød der gjorde at han foretog Hugsten, der foregik i sidstafvigte Sommer. Han sagde at han ikke forhen har begaaet lignende eller anden Forseelse. Han havde ei videre at forklare, vedtog rigtig Protocollation og aftraadde. -

6. H e l g e H a l v o r s e n 54 Aar gl. flyttede hertil fra Storelvdalen i Østerdalen for 8 Aar siden og har for 6 Aar siden nedsadt sig som Rydningsmand i Statens Alminding i Molselven paa en Plads han har kaldet R e e n m æ l m o e n , er givt og har 7 Børn, erkjendte at have i Statens Alminding uden Udvisning i Nærheden af sin Plads i sidstafvigte Sommer hugget det i Fogderiets Skrivelse berørte Tømmer, paa hvis derpaa satte Taxt han ikke havde noget at erindre ; saavidt han veed er bemeldte Tømmer oplagt paa Tromsøe og der beroende, og skulde anvendes til Salt og andre Nødvendighedsvarer hvorfor han var i Trang, og som han ikke vidste paa anden Maade at forskaffe sig. Han har ikke forhen gjort sig skyldig i lignende eller anden Forseelse. Han vidste ei videre at forklare, vedtog rigtig Protocollation og aftraadde.

7. O l e T o r g e r s e n , 50 Aar gl. flyttede fra Guldbransdalen hertil for 9 Aar siden og nedsatte sig 3 Aar senere i Statens Alminding i Molselven paa en Rydningsplads han har kaldet A l a p m o e n , er givt og har 2 Børn, erkjendte at have uden Udvisning men inden sin Pladses Grændser, hugget det i Fogderiets Skrivelse berørte Qvantum Tømmer, paa hvis derpaa satte Taxt han intet havde at indvende ; Det var hans Agt bemeldte Tømmer skulde afhandles i Tromsøe for derfor at faae sig Levemidler, hvis Anskaf-

felse paa anden Maade han ikke vidste. Han sagde at han ikke forhen har begaaet lignende eller anden Forseelse, og det var kun hans Trang at forberørte Tømmer blev hugget. ~~Han vidste~~ Tømmeret sagde han var saavidt han vidste beroende paa Tromsøe, uden at han derover har vovet at disponere. Han vidste ei videre at forklare vedtog rigtig Protocollation og aftraadde.

Samtlige de Angjeldende erklærede, at det var den aldeles bekjendt at den indkaldte Johan Toresen er udeblevet alene paa Grund af hans huuslige Forfatning, da hans Kone laae i Barselsseng og han ingen Tjenestefolk havde, hvorfor hans Nærværelse ved Hjemmet var nødvendig. I Anledning heraf blev Forhørets Continuation udsadt paa ubestemt Tid og indtil det kan blive muligt for Johan Toresen at fremmøde til Forklarings Afgivelse. - Retten hævet.

N i l s e n

R. Strømsted. O. Barboe
m.f.p.

A a r 1 8 3 2 Løverdagen den 5te Mai blev i Lenvigen i Gisunds Thl. Retten sadt til Continuations Behandling af det fra den 7de Febr. sidstl. udsatte Forhør over endeel Personer af Molselven der have gjort sig skyldige i ulovlig Skovhugst administreret af Skr. Nilsen udi Overvær af Retsvidnerne Hans E.Christophersen og Johannes Nilsen begge af Gden Strømmen. Hvorda blev indtaget den under 31 Martz d. A. udstædde Indkaldelse der med Stevnevidnernes Paategning er saal: // Skjøndt Indkaldelsen ifølge Forkyndelses Paategningen, formedelst Aarstiden ikke har været at kunne faae forkyndt for den Indstevnte, saa mødte dog denne og nu indfandt sig, da han om Forhøret ved Budsendelse af Naboer forud er bleven underrettet. Han blev derpaa fremkaldt som

8de Angjeldende og sagde at hans Navn var J o h a n n e s T o r e s e n , 55 Aar gl. kom fra Lesø Præstegjeld for 6 Aar siden

til Lenvigs Præstegjeld og opholdt sig de første 3 Aar som Inderste i Bardo, og siden har taget under Rydning Pladsen D i v i - m o e n øverst oppe i Molselven og i Statens Alminding, har været givt i 12 Aar og har 1 Barn ; han maatte tilstaae Rigtigheden af det i Fogdens Skr. omrørte Tømmer, som han i Statens Alminding og paa inden Grændserne af den af ham til Rydning paabegyndte Plads, har hugget uden Udvisning og som skeede i f. As Foraar, og hvortil hans Nød drev ham, da han deels formedelst Fattigdom, og deels paa Grund af at han forhen en Tid havde været syg og sengeliggende , ingen anden Udflugt til Livsophold vidste. Bemeldte Tømmer er for Tiden efter hvad han veed beliggende paa Tromsø og hvor det var ham sagt samme skulde forhandles for derfor at erholde nogle Fødemidler til Livsophold, men for hvilket Tømmer han forsikrede han hidtil aldeles ingen Erstatning har erholdt. Ligesaa forsikrede han at han aldrig nogensinde forhen har været tiltalt for nogen Forseelse eller saadan at have begaaet eller derfor at være straffet og at han forhen ikke har gjort sig skyldig i ulovlig Skovhugst og forhaabede at nærværende hans Brøde formedelst de forberørte Omstændigheder og hans fremdeles iværende fattige Kaar, maatte blive ham tilgivet. Han havde ei videre at forklare og vedtog rigtig Protocollation.

Da der saaledes ei var videre at foretage saa blev eragtet Forhøret sluttet. Retten hævet.

N i l s e n

H. S. Christophersen Johannes Nilsen
m.f.P.

(Tromsø og Senjens ekstrarettsprotokoll 1820-1840 fol. 316b-318 og 329a-b.)

Den mig fra Herr Fogden indlöbne Skrivelse af 24de Decembr: f: a: Angaaende Ole Pedersen fra Østerdahlen, der opholder sig her i Dyrö Tinglaug deels paa Finsætter og deels i Bardodahlen. -

Jeg har for en Tid siden tilmeldt Gaardmand Per Iversen Finsæt om at erholde Kundskaber om bemeldte Person er Virkelig Lösgjænger ; hvilken jeg formoder ? og om han der i omegnen driver den Profession som Skomager med videre som og deres Velbyrdigheds Skrivelse omhandler ; men til Datum er jeg i Sandhed ikke bleven underretted derom ; desaarsag kand jeg ikke hvad formeldte Person betræffer, meddelle de fornödne attraaede Oplysninger for nærværende, uden jeg foretager Rejse derhen.

. . . . . .

Dybvig d. 16de Februar 1825 ærbödigst
Hinberg.

==========

Under Dags Datum modtog jeg Skrivelse fra Gaardmand Per Iversen Finsæt af 16de f: M: i Anledning af den ham fra mig forhen erholdte Anmodning, grundet paa herr Fogdens Skrivelse til mig angaaende Lösgjænger Ole Pedersen fra Østerdahlen. -

Forbemeldte Person opholder sig paa Gaarden Findsund ved Bardodahlen, og der samesteds driver deels Skomager Arbejde, og deels andet Arbejde som forefalder. - Formeldte Per Iversen siger selv at have talt med vedkommende: og tilspurgt ham om hvad han tænked at foretage sig for eftertiden ? Men hans herpaa givne Svar var denne : At han tænkte til at faa sig en Jordepart med allerförste. Enten det kuns er udflugter, eller at ommeldte Person har nogen vished om at faa sig et Jordbrug ? kjænder jeg for Øyeblikket ikke til, men for eftertiden maa undersöges

Dybvig den 19de Marts 1825 Ærbödigst
Hinberg.

S. T.
herr Foged H ofseth !

[S & T. fogedarkiv - jounn.saker 1825]

1833

Matr. №			Udgjorde Leding Rbd. Sk. Slp.	Matr. №
1.	Gaarden.	Christen Salomonsen	1. 1. 6	18.
2.	Fiordbotten.	Ingen		
3.	Botten.	Peter Ingebrigtsens Enke	1. 1. 6	
		Sebelon Hansen fattig		
		Johan F. Bechmann Dø		14.
4.	Ytrø.	Peter Henriksen	1. 1. 6	
5.	Løgvigen.	Hans C. Hansen	1. 1. 12	
6.	Gibike.	Ingen		
7.	Bakkestad.	Ingen Pedersen	1. 1. 6	
		Peter A. Spendsens Enke fattig		
8.	Hiria med Hiriø.	Jesper Persens Enke	1. 1. 6	20.
		Rasmus Pårsen	1. 1. 6	
9.	Gjifford med Botten.	Hans Hendrikssens Enke fattig		
		Marcus Gregersen	1. 1. 6	
		Jeremias Fromsen	1. 1. 6	21.
		Niels Olsen	1. 1. 6	
10.	Hekingen.	Mathias Olsen fattig		22.
11.	Melsnes.	Peter Sørensen	1. 1. 12	
		Kristen Nielsen	1. 1. 12	
		Jon Olsen	1. 1. 6	
12.	Nøverøen med Hiriø.	Ole Guldbrandsen	1. 1. 6	23.
		Andreas Hansen fattig		
		Anders Sundsens Enke Dø		24.
		Hans Andreasen	1. 1. 12	
13.	Hellandsøen.	Willum Andersen fattig		
		Erik Pedersen	1. 1. 6	25.
		Augustinus Samuelsen	1. 1. 6	
14.	Kjerrøsund.	Erik Eriksen	1. 1. 4	
15.	Sagenes.	Ole Thoresen	1. 1. 18	
16.	Sæterøvig.	Ole Jacobsen	1. 1. 12	
		Ole Larsens Enke fattig		
		Ole Knudsen	1. 1. 12	
17.	Meels.	Erik Eriksens Enke fattig		
		Lakeri	3. 1. 4	

Ledings Mandbal for
Güsünds Thinglag
Sergius Taylor
pro
1831

Mials No 1-17

Matr. №				Skatter Ladning Rd. Sk.	Matr. №
			Transport	10. 1.	79.
59.	Aarup.	Jørgen Jørgensen		4. 4. 12.	
		Abraham Jørgensen		4. 4. 12.	
60.	Indre Ajnus.	Henning Olsen		4. 4. 6	80
61.	Mellem Dø	Ingen			
62.	Ytre Dø	Ole Ingeborgsen		4. 4. 6	81
		Anders Torbiørnsens Enke	fattig		82
63.	Dernæsset.	Rasmus Høgh	fattig		
		Christoffer Rasmussen		4. 4. 6.	83
64.	Skarvog.	Johan F. Rasmussens Enke		4. 4. 6.	84
		Ole Andr. Andersens Dø	fattig		85
		Ole Johan Olsen		4. 4. 6	86
65.	Wang.	Ole Stadt		4. 4. 12	87
		Erik Jørgen Sakaldsen		4. 4. 12.	
		Hans Olsen		4. 4. 12.	
66.	Wærhaug.	Niels Nanthers Enke	fattig		88
		Thomas Nanthsen	Dø		
		Ole E. Rasmussen	Dø		89
68.	Landskogen.	Ole Nielsen	fattig		90
69.	Vindfjordsæter.	Anders Larsen	Dø		91
71	Gjøvdal.	Hans Larsen udgaaet			
		Erik Hansen		4. 4. 6.	
72.	Øvre Gjerevindt.	Mathias Matthiasen udgaaet			92
73.	Granaasen.	Ingen.			
74.	Galtefaa med Helmen	Niels Galteflemen		4. 4. 18.	93
75.	Vinkabringsholt.	Ingen			94
76.	Øydeskiken.	Truls Breiten	fattig		
77.	Lesbakmoen.	Niels Hansen	fattig		
78.	Øre Dø	Ingebrigt Israelsen	Dø		95
		Ravn Iversen		4. 4. 6	96
			Laxens	12. 4.	

Reading 1831

No. 59-78

1833 – 1867

Antegnelse om de under Politiet og Skolevæsenet henhørende Personers Antal i Aarene 1833 – 1867

Gaarde Adresse og Nr.	Matr. Nr.				Kapital Rdlr.
				Transport	12 – –
0.1.	79.	Brodevikad.	Bardong Olsen		1. 1. 6.
1. 12.			Jørgi Olsen		1. 1. 6.
1. 12.			Karl Haldrien		1. 1. 6.
1. 6	80.	Øskarg.	Magnud Olsen		1. 1. 18.
1. 6	81.	Solie.	Peder Magnudsen		1. 1. 18
	82.	Aksen	Ole Sollevrien		1. 1. 12
			Jacob Nielsen		1. 1. 6
	83.	Friedrikberg.	Mikkel Jacobsen		1. 1. 12
1. 1. 6.	84.	Brandskoughus.	Ole Guldbrandsen		1. 1. 12
1. 6.	85.	Dalskougen	Tolm Nielsen		1. 1. 6
1. 6	86.	Kjøldemet.	Ingebrigt Nielsens Enke	fattig	
	87.	Fagerlidalen.	Ole Larsen	fattig	
1. 12			Andreas Jacobsen		1. 1. 6.
1. 12.			Aalle Olsen		1. 1. 12
1. 12.	88.	Nedre Kleistuud.	Christen Israelsen		1. 1. 6
			Christian Christensen		1. 1. 6
	89.	Taylobugt.	Anders Lederien		1. 1. 6.
	90.	Vandeakken.	Jacob Larsen		1. 1. 6.
	91.	Gore Rosvald.	Anders Larsen		1. 1. 6
			Knud Knudsen		1. 1. 6.
1. 1. 6.			Niels Larsen	fattig	
	92.	Nedre D.	Carl Mathiasen	fattig	
			Thomas Nielsen	Lysfad	
			Lars Johnsen		1. 1. 6.
1. 1. 18.	93.	Kuhstulmen.	Ole Jacobsen	fattig	
	94.	Sommerbakken.	Jørgen Christensen	fattig	
					14. 1. 18

Kommunet indrø Kallet paa det almindelige Regn. af Kalle-
Ofrig for Giverudi Ekeglomg paa Ekeg Vodets Gebaad ved
30. Juni 1834 af Olsen amanuensis under No. 2 Udkommer. Knud

Leding 1831

No 79-94-

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Aller Underdanigste S. T. Hrr sorenskriver.

Hierttelig bedes, de icke vil tage til Misttyke, at jeg tager mig den frihed at uleilige Dem med dise mine slette ord, og uttrok, Jeg vilde helst talt munlig med Eder, men jeg for maar icke at komme saa langt bordt for min Legoms svaghed ; da nu min svoger Ole Hegtton agter at Tale og andrage for eder, om det Skiæl og Mercke som er sat milum Backehaug, og Normoen som vist synes for os meget mislig, vi har i dise faa Aar værett saa heldige, at vi have faaet slaatter der til kaamer et andet Rydnings Rum paa hinside af Elven Men nu bliver dette Rum ogsaa Bosat , saa Er her En saare liden deel med slaatte mark der til hörer Normoen, og det som Rydet, er Ennu og saa lidet og uttilstræckelig, til leve vei for famelie Og for os som ere ufor Maaende til at hielpe os selv, og da vi nu har op aafret vort lile formue i dise aar paa dette Rum, saa seer det nu misligt ud for os og saa, om det icke næst gud, og vor höye övrihed kand staa til at forbedre, og i saa henseende vil vi være over lat, det kand vel svares vi saag det för hvad det var, som vist er sant, men jeg har dog seet og ærfaret at siel og merke er bleven for andret milum Rydnings Plaser, saa troede Jeg og vist at det oga kunde for andres her, da det icke allene er En saa stor ulighed i vide og störelse, men og tillige saa ugrundet, at det vil for volde strid og tvist for hele efter Tiden , Jeg har talt venskabeligt med Knud Iversen, og til but ham Vederlag om han vilde forandre det , men alt for Iæves , dels siger hand icke tör for övrigheden, og de[l]s for han var den förste som flöttede her op, og der for bör han have saa stort læger maal, saa og for med tiden at ned sætte sine Börn, saa det for os synes umuelig at vinde

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

ham til nogen forandring, om icke vor ki[æ]re övrighed, vil finde det grundet og kaame os til hielp, hvilken jeg dog i sanhed tror og forventter, Ovenmelte Knud sit læger Maal, vil udgiöre efter Elvestranden 1 miil og det til hörende Normoen eller Ole Hegttoen næpe En fierding, desforuden er det förste græsrigt, og det siste törlænt. Dette ombeder aller Underdanigst, at de icke optager det, som det Skulle Ske af avin, og misundelse, som det vist icke er, men det er isanhed vor trang, og det saa tilsyne ladende ugrundet Siel og Merke, som alt hved nöyere under sögelser skal stafæstes er sant , i övrigt over lades tror og forventter af vor S T kiære övrighed at de giver de bæste og sikreste Raad om der er Udsigtter til forandring, og forbedring eller icke ; I övrigt tilönskes al velgaaende, fra deres Svageste, tiensvillige under danner

Nor Moen d. 16de Martti 1832

Lars Iversen

[Adresse:] S: T:
Hrr Sornskriver Nilsen
ad , Tromsöbye

S & T. J N. 189/32.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

Bakkehau d. 1d Juni 1836

Derres Velædelhed ville ikke optage Dise linjer til misgu[n]st da Dem den tid opgjeg skjellet imellem Bakkehau og Nordm[o]en da for vant nok O l e H a l v o r s e n med mit samtökke et slags bifald at et stökke kaldet L ö v h a u - e n skulle komme under Nordmoeskjellet men ved min Eftertænksomhed at jeg indsaag at blive for trangt ved samme lejlighed for vant jeg egentlig Ole Nordmoens Samtökke og löfte i at det stökke skulle gaa tilbage til Bakkehau som för imod en slags akkord at skjellet skulle gaae fra stor Elven ved en sten eller stenröse og en udlöbende kjos kaldet Gjædkjosen og i lige rætelse efter samme til et lidet Vand kaldet Gjæd Vandet der ifra til et stort Fyretræe som er Mærkket med B paa den enne side og N: paa den anden side og der ifra i lige linje til den samme Fjelpynt af Maugfjældet som det blev opsat 1824 men da jeg har hört at Ole Nordmoen har opgivet sin beboende gjordeplads paa kjöb ville errind[r]e Dem om samme uagtet at jeg för ogsaa har forkynt Dem denne forandri[n]g ville jeg paaminde Dem der om at dette stökke som ovenanfört er ikke maa komme under Nordmoen og maaskee Ole Halvorsen ogsaa ved samme lejlighed har til kjende givet Dem forandring den tid han gav opbud paa Pladsen som jeg ikke andet ville tro og i mangel der af skal jeg tilsist Bönfalde Dem ikke maa ilde optage dette og har den faste tiltro til Dem saa jeg er overbevist om at rætskaffenhed hos Dem finder stæd , lev vel

K n u d J v e r s e n

Til
Velædle
Hr Foget Schive

S & T F. JNo. 600/36.

№ 1. Fem og Tyve Øre.

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

Fiske

og

Jakt.

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Möte 1871 den 26. juni :

7. Refereredes Fogdens Skrivelse af 24de April d. A. hvori æskes Formandskabets Formening om hvorvidt der i Henhold til Lov af 23de Mai

Forbud mod
erne i np-
næs.

det alde-
r lignende
vens Vasdrag
enæs og

Eidet i
tte Strög
forsaavidt

lkseyngelen
opfisket
sig der-
er Forbud
saalangt

med An-
et for-

Z

1870 den 21. mars formanns- og representaskapsmøte:

Sak nr. 4. Cirkulære fra Departementet for det Indre med Fogdens Paategningsskrivelse af 7de Febr. d. A. angaaende Indskrænkning i Brugen af Kilenot og andre selvfangende Redskaber for Laksef:

Paa Grund af den skadelige Følger af det Laksefiske som i de sidste Aar er drevet af Folk fra de sydligere Dele af Landet paa forskjellige Steder ude i Malangen med Kilenot fattedes saadan enstemmig

B e s l u t n i n g :

Kommunebestyrelsen andrager om at Brugen af Kilenot og andre selvfangende Redksaber indskrænkes for Strækningen indenfor Aglappen og Ansnæs i Malangen, til 3 - tre - Døgn i Ugen og at disse Døgn bestemmes til Tirsdag, Torsdag og Løverdag , hver Dag fra et fastsat Klokkeslet. -

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Möte 1871 den 26. juni :

7. Refereredes Fogdens Skrivelse af 24de April d. A. hvori æskes Formandskabets Formening om hvorvidt der i Henhold til Lov af 23de Mai

Forbud mod
derne i np-
snæs.

det alde-
er lignende
lvens Vasdrag
benæs og

Eidet i
tte Strög
forsaavidt

akseyngelen
opfisket
sig der-
ler Forbud
g saalangt

med An-
ret for-

Kgl. res. 4. mars 1871 : hvorved der i Medhold af Lov ang. Tillæg til og Forandringer i Lovgivningen om Lax og Söörret af 17de Juni 1869 § 3 er bestemt :

Medregnet den i Loven af 23de Mai 1863 § 2 bestemte ugentlige Fredningstid fra Löverdag Aften Kl. 6 til Söndag Aften Kl. 6 skal det være forbudt :

a) fra 1ste Mai 1871 at regne i Finmarkens Amt at bruge Kilenot fra Onsdag Aften Kl. 6 til Söndag Aften Kl. 6.

b) fra samme Tid af, i Lyngens, Balsfjordens, Ibestads. Maalselvens og Lenvigs Herreder i Tromsö Amt samt i hele Nordlands Amt i samme Tidsrum at bruge Kilenot eller andre lignende selvfangende medsærskilt Fangerum samtmed Ledning eller Ledningsgarn forsynede Redskaber ,

c) fra 1.Januar at regne i Nordre Bergenhsu Amt ...

....

(Schmidt : Love Anordninger m. v. side 26.)

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Möte 1871 den 26. juni :

7. Refereredes Fogdens Skrivelse af 24de April d. A. hvori æskes Formandskabets Formening om hvorvidt der i Henhold til Lov af 23de Mai om Fredning af Laks og Söörret § 3 , börr söges bevirket Forbud mod Brug af Not med mindre Masker end 2 1/4 Tomme mellem Knuderne i nogen Del af Maalselvens Vasdrag indtil Sultindvik og Maalsnæs.

I den Anledning yttredes at Kommunebestyrelsen anser det aldeles nödvændigt at der forbydes Brugen af Not og Garn eller lignende Redskaber med mindre Masker end 2 1/4 Tomme i Hele Monselvens Vasdrag til det udenfor eller nordenfor Sultindvik liggende Klubbenæs og til Maalsnæsodden.

Det oplystes desuden at der ved Gaardene Naveren eller Eidet i f. A. opfiskedes en betydelig Del Lakseyngel , hvorfor dette Strög eller maaske hele Sörfjord burde medtages under Forbudet forsaavidt dertil er lovlig Adgang.

Der hari den senre Tid været fört megen Anke over at Lakseyngelen som med Möie har været udklækket op i Maalselven , bliver opfisket nede ved Söen i Maasevis , og Kommunebestyrelsen tillader sig derfor at anholde om at der söges bevirket Indskrænkning eller Forbud mod mindre Masker end 2 1/4 Tomme i Maalselvens Vasdrag og saalangt ned i Fjorden som der er lovlig Adgang.

Skrivelse fra Bondevenforeningen 26/6 71 indlöbet 30/6 71 med Anmodning om at faae Fisketiden i Maalselven for Lax og Sööret forlenget. (Jnr. 58/1871).

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Laksetrappen :

1892 den 21. juni herredstyremøte:

Sak nr. 7.

Forstilling af 7de d. M. fra Monrad Hay om at der søges Indskrænkning i Kastenotfisket i Elvemundingen fra 31te Mai til 16de Septbr. paa en nærmere betegnet Strækning.

Enstemmig Beslutning :

Herredsstyrelsen andrager om den omhandlede Indskrænkning i Brugen af Kastnøter og Garn, dog saaledes at Forbudet for Strækningen fra Hollændernæs til Peder Andersens Baadstø kun gjælder i saadan Afstand fra Land eller Grunder, som de kan naa at kaste med Not.

1893 den 9. desember møte i herredsstyret:

Sak nr. 4.

En gjennem Lensmanden fremsendt Forestilling fra Herr Johan Hiorth som Formand i Laxefiskernes Komite, om Forandringer i Laxeloven af 1891.

Enstemmig Beslutning

Herredsstyrelsen er af den Formening , at den i 1891 udgivne Lov om Laxefisket var høist paakrævet og nødvendig af Hensyn til Laxestandens Bevarelse og Forøgelse , hvorfor man ikke kan anbefale nogen Forandring i Retning af udvidet Adgang til Fiske.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

For Tromsø Amts Medicinalfonds Regning behandledes:

	10	Patienter	med	245	Liggedage.
Karlsø Fattigvæsen	5	—	„	196	—
Helgø do.	7	—	„	168	—
Sørfjorden do.	1	—	„	37	—
privat Regning	11	—	„	243	—
	34	Patienter tils.		889	Liggedage

eller i Gjennemsnit noget over 26 Liggedage for hver Patient.

Medikamentudgiften var omtrent 20 Øre pr. Liggedag.

Karlsø den 4de Februar 1899.

G. Mohn.

Sag No. 9.

Om Adgang til Russehandel i Løksund og Sommerø.

Fra Amtmanden i Tromsø Amt.

Ifølge Meddelelse fra Indredepartementet er det ved Kgl. Resolution af 15 August 1898 naadigst bestemt:

„At §§ 3 og 4 i Lov om Handelen i Nordlandene af 9 August 1839, sammenholdte med Lovene af 21 Januar 1860, 26 Mai 1866 § 12 og 3die Juni 1874 skal være gjældende ogsaa for Løksund i Skjærvø Herred og for Sommerø i Hillesø Herred, Senjen og Tromsø Fogderi, Tromsø Amt“.

Hvilket herved meddeles til Efterretning i Anledning af den paa Amtsthinget i 1897 behandlede Sag No. 45 (Amtsforh. f. 1897 Side 106 og 194).

Tromsø, 18 Marts 1899.

Strøm.

Til Tromsø Amtsthing.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

Sag No. 10.

Angaaende den ugentlige Fredningstid for Laks og Søorret.

Fra Amtmanden i Tromsø Amt.

Som det vil erindres, er det efter Andragende af Amtsthinget i 1895 ved Res. 10 Marts 1896 bestemt, at det i Tromsø Amt skal være forbudt at bruge Kilenot eller Kroggarn til Fangst af Laks og Søørret fra Torsdag Aften Kl. 6 til Mandag Aften Kl. 6. Se Amtsforh. 1895 Side 40 og 207 og 1896 Side 3.

Den ugentlige Fredningstid er altsaa 4 Døgn. Saavel i 1896 som i 1897 indkom der til Amtsthinget Andragender om Indskrækning af denne Fredningstid, uden at dog Amtsthinget fandt i den Anledning at burde træffe nogen Forføining, da Bestemmelsen om samme var saa ny (jfr. Amtsforh. for 1896 Side 80 og 204 og 1897 Side 82 og 190).

Ogsaa i 1898 forelaa et lignende Andragende, som imidlertid ikke blev taget under Behandling. Som det vil erindres, havde jeg strax efter Andragendets Modtagelse tilskrevet Inspektøren for Ferskvandsfiskerierne for at faa hans Udtalelse, men denne var ikke endnu modtaget, da Amtsthinget behandlede Sagen, og Amtsthinget var enigt med mig i, at man ikke burde træffe nogen Realitetsafgjørelse, forinden man havde hørt, hvad Fiskeriinspektøren havde at bemærke. Se Amtsforh. 1898 Side 152 og 216.

Fra Fiskeriinspektøren har jeg nu modtaget en Skrivelse, dateret 14de d. M., saalydende:

„Under 21de Juni f. A. anmodede Hr. Stiftamtmanden om min Udtalelse i Anledning af et Andragende, der agtedes forelagt Amtsthinget gaaende ud paa Forkortelse af den ugentlige Fredningstid for Laxefiske med Kilenot inden Tromsø Amt fra 4 Døgn (efr. H. R. 10 Marts 1896) til 2 Døgn. Som jeg mundtlig har havt Anledning til at forklare for Herr Stiftamtmanden, modtog jeg imidlertid paa Grund af Fravær paa Reiser Anmodningen saa sent, at det ikke var muligt at besvare samme før efter Amtsthingets Afslutning af sit Møde idjor. Jeg har derfor ladet Sagen bero indtil nu.

Som jeg ved mange Anledninger har udtalt, er efter min Mening en tem-

melig lang Ugefredning en Nødvendighed for at bevare Laxefiskerierne under den overmaade forøgede Efterstræbelse af Laxen, som Fangstredskabernes stærke Tilvæxt i den sidste Menneskealder har medført, og jeg er tilbøielig til at tro, at det for vort Land i det Store taget havde været heldigst, om den ugentlige Fredningstid for Kilenøter og lignende Redskaber hele Landet over havde været 4 Døgn. Jeg indrømmer imidlertid, at den rette Bestemmelse af Ugefredningens Længde i nogen Grad er et Skjønssporgsmaal, samt at det for et enkelt Amt medfører nogen Ubillighed at have en længere Fredningstid end den for Naboamterne fastsatte. Dette sidste er for Tiden Tilfældet med Tromsø Amt, der har 4 Fredningsdøgn, medens der iøvrigt paa hele Strækningen fra og med Nordre Bergenhus Amt til Grænsen mod Rusland er 3 Døgns Ugefredning for Kilenøter og tildels forskjellige andre Slags Redskaber. Som Forholdene nu er, kan jeg derfor ikke have noget væsentligt at indvende mod, at Fredningsdøgnene (for Kilenøter og de øvrige i Resol. af 1896 nævnte Fiskeredskaber i Søen) ogsaa i Tromsø Amt nedsættes til 3 Døgn. En Nedsættelse lige til 2 Døgn — altsaa 1 Døgn kortere Fredningstid end i alle de øvrige ovenfor omhandlede Amter — maa jeg derimod bestemt fraraade".

I Henhold hertil tillader jeg mig at henstille til Amtsthinget at fatte saadan

Beslutning:

Amtsthinget andrager om, at den ved Resolution af 10 Marts 1896 bestemte ugentlige Fredningstid for Fangst af Laks og Søørret med Kilenot og Kroggarn maa blive nedsat til 3 Døgn, nemlig fra Fredag Aften Kl. 6 til Mandag Aften Kl. 6.

Tromsø, 27 Marts 1899.

Strøm.

Til Tromsø Amtsthing.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG. FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Sag No. 11.

Angaaende Forbud mod Brug af Kastenøter m. v. ved Maalselvens Udløb.

Fra Amtmanden i Tromsø Amt.

Efter Andragende fra Maalselven Formandskab foreslog jeg for Amtsthinget i 1892 at fatte følgende Beslutning:

„Amtsformandskabet anbefaler, at det i Henhold til Lov om Fredning af Lax og Søørret m. v. af 20de Juni 1891 § 17 ved kongelig Resolution bliver bestemt, at der i Tiden fra og med 1 Juni til og med 15 September ikke maa til Fangst af Fisk anvendes Kastenot eller andet bundet Redskab med mindre Masker end 6½ Centimeter mellem Knuderne paa en Strækning ved Maalselvens Udløb begrændset mod Syd af en ret Linie fra Iver Ingebrigtsens Vaaningshus paa Kjærresnes til Johannes Olsens Vaaningshus paa Hollændernes og mod Nord af en ret Linie fra Peder Andersens nuværende Baadstø paa Maalsnes til Herredsgrændsen mod Lenviken".

I Møde den 15de Juli 1892 fattede Amtsthinget mod 1 Stemme saadan Beslutning:

„Amtmandens Forslag bifaldes, dog saaledes at den mod Syd nævnte Grændse udgaar".

Efterat jeg derefter i Skrivelse til Indredepartementet af 21 Oktober s. A. havde andraget om Udfærdigelsen af et saadant Forbud som af Amtsthinget anbefalet, har jeg nu fra Inspektøren for Ferskvandsfiskerierne modtaget en Skrivelse, dateret 16de d. M. og af følgende Indhold:

„Foranlediget ved et Andragende fra Maalselvens Herredsstyre besluttede Tromsø Amtsformandskab under 15de Juli 1892 at andrage om, at det i Medhold af Laxelovens § 17 forbydes i Tiden fra og med 1ste Juni til og med 15de Septbr. at benytte Kastenot eller andet bundet Redskab med mindre Masker end 6½ cm mellem Knuderne paa en Strækning ved Maalselvens Udløb, der udad begrænses ved en ret Linje fra Peder Andersens Baadstø paa Maalsnes til Herredsgrænsen mod Lenviken.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

Det er imidlertid herved saavel af Herredsstyret som af Amtsformandskabet overseet, at Bestemmelse af Fredning om dette Elveudløb allerede er afgivet ved den fremdeles gjældende Kongl. Resol. af 7de Februar 1873, der bestemmer, at paa den Strækning, der ligger indenfor en Linje fra Lerelven i Sandneslandet til Husmandspladsen Aurbakken (Orbanken), skal det (hele Aaret) være forbudt at udstille Sættegarn eller lignende Redskaber samt at benytte Not med mindre Masker end $2^1/_4$ Tomme (= 58 mm) mellem Knuderne.

Begge de heromhandlede Grænselinjer vil findes aflagte paa det hermed følgende Rids.

I de forløbne Aar har jeg dels ved gjentagne Besøg paa Stedet erkyndiget mig om Fiskeriforholdene ved dette Elveudløb, dels gjennem den siden 1896 ansatte Opsynsmand ved Laxefiskeriet ladet det dersteds stedfindende Fiske undergive nærmere Iagttagelse. De herunder fremkomne Oplysninger er for den væsentligste Del anført paa de blandt Bilagene følgende „Schematiske Oplysninger", hvortil jeg tillader mig at henvise.

Efter Lokalforholdene og de foreliggende Oplysninger forekommer det mig, at den ved Resolution af 1873 fastsatte Grænselinje er at foretrække fremfor den af Amtsformandskabet anbefalede. Navnlig finder jeg det betænkeligt at inddrage under Fredningen Kyststrækningen fra Orbanken til Peder Andersens Baadstø, da der ifølge de foreliggende Oplysninger paa denne Strækning foregaar en saa betydelig Fangst af almindelig Søfisk, at den spiller en meget væsentlig Rolle i adskillige Familiers Økonomi. Det er vistnok saa, at der paa denne Strækning ogsaa fiskes „Lax", og at Tilladelse til dersteds at bruge smaamaskede Kastenøter muliggjør Fangst af mindre Størrelse, end der kan fanges i Redskaber med den for Laxefangst bestemte mindste Maskevidde. Men dels er det troligt, at en væsentlig — maaske den storste — Del af denne saakaldte „Lax„ i Virkeligheden er Sørret ellier Sørøie — hvad der ikke har kunnet bringes fuldt paa det Rene, — dels gjælder jo nu for den saaledes fangede Undermaals Fisk Udkastelsesbestemmelsen i Laxelovens § 8 Litr. b, cfr. Lov af 28de Mai 1898, hvilken det her, hvor Opsynsmanden bor i Nærheden og er paalagt særlig at have sin Opmærksomhed

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

henvendt paa dette Forhold, er forholdsvis let at kontrollere i saavidt stor Udstrækning, at Overtrædelser ikke tager Overhaand.

Paa den anden Side er det paatageligt, at Resolutionen af 1873 gaar videre end ønskeligt og for Øiemedet fornødent, naar dens Bud har faaet en saadan Affatning, at den indenfor Fredningslinjen afskjærer en hvilkensomhelst Brug af Sættegarn og smaamasket Not hele Aaret igjennem. Navnlig synes det aabenbart, at der ikke er tilstrækkelig Føie til at afskjære Adgangen til Sildefiske i den Tid, dette pleier eller kan foregaa, cfr. de Schematiske Oplysninger Litr. C. Post 3. Heller ikke antages det af Hensyn til Laxefisket fornødent at stænge Adgangen til Loddefiske, naar denne Fiskeart om Vaaren gaar ind paa Bankerne. Selv efterat man i Distriktet er bleven gjort opmerksom paa Tilværelsen af Resolutionen af 1873, og denne i det Væsentlige er bleven haandhævet, har man ogsaa i Virkeligheden seet igjennem Fingre med Sildefiske og Loddefiske indenfor Fredningslinjen. Men det Rette er naturligvis, at Resolutionen selv indeholder udtrykkelig Bestemmelse om deslige Undtagelser, naar man vil have dem. Og naar saa sker, antages der ikke at være noget til Hinder for, at Resolutionen forøvrigt forbliver gjældende for det hele Aar. Nogen Grænselinje opad mod Elven er neppe strengt nødvendigt; men skal en saadan sættes, bør den maaske helst trækkes noget længere op i Elven end den i Hr. Amtmandens Skrivelse til Amtsformandskabet af 8de Juli 1892 foreslaaede fra Iver Ingebrigtsens Vaaningshus paa Kjærresnes til Johannes Olsens Vaaningshus paa Hollændernes.

Jeg antager altsaa, at Resolutionen af 7de Febr. 1873 bør forblive staaende ved Magt, dog saaledes, at det udtrykkeligt fastsættes, at dens Bestemmelser ikke skal være til Hinder for, at der anvendes almindelige Sildegarn og Sildnøter til Fangst af Sild i Tiden fra og med 20de August til Aarets Udgang (eller om man anser det fornødent, endnu længer ud om Vinteren, hvad der dog, efter hvad der er mig forklaret, formentlig vil være uden praktisk Betydning), samt ligeledes, at det fra og med 20de Marts til og med 31te Mai skal være tilladt at benytte finmaskede Kastenøter til Fangst af Lodde.

Da dette Forslag ikke gaar ud paa Udfærdigelse af noget nyt Forbud, men alene tilsigter en delvis Formildelse af et tidligere bestaaende saadant, er Sa-

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

gens Forelæggelse for Amtsthinget i Henhold til Laxelovens § 17 formentlig ikke formelt nødvendigt. Paa Grund af Amtsthingets tidligere Befatning med Sagen under en i ilagtig Forudsætning har jeg dog troet det rettest, istedetfor direkte at oversende Sagen til Departementet, af hvilket den er mig forelagt til Erklæring, først at henstille til Hr. Amtmanden at forelægge samme for Amtsthinget til fornyet Udtalelse.

Som Bilage vedlægges:

1. Skrivelse fra Maalselvens Ordfører til Hr. Amtmanden, dateret 26de Juni 1892, med 1 Bilag.
2. Skrivelse fra Hr. Amtmanden til Indredepartementet, dateret 29de Oktbr. 1892 med Aftryk af Amtsformanskabskomiteens Indstilling og af Amtsformandskabets Beslutning.
3. Skrivelse fra Formanden i Senjen & Tromsø Fiskeribestyrelse, Hr. O. Johnsen, til Fiskeri-Inspektøren, dat. 13de Decbr. 1897, med 1 Bilag.
4. De ovenfor nævnte „Schematiske Oplysninger".
5. Rids af Maalselvens Udløb".

Idet jeg henholder mig til, hvad Fiskeriinspektøren har udtalt, tillader jeg mig at henstille til det ærede Amtsthing at fatte saadan

Beslutning:

Amtsthinget anbefaler udfærdiget en Bestemmelse om, at den kongelige Resolution af 7 Februar 1873 om Forbud mod Brug af Sættegarn m. v. paa en nærmere angivet Strækning ved Maalselvens Munding ikke skal være til Hinder for, at der anvendes almindelige Sildegarn og Sildenøter til Fangst af Sild i Tiden fra og med 20de August til Aarets Udgang og heller ikke til Hinder for, at der fra og med 20 Marts til og med 31 Mai benyttes finmaskede Kastenøter til Fangst af Lodde.

Tromsø, 27 Marts 1899.

Strøm.

Til Tromsø Amtsthing.

Anbr. forelagt ble tilfredsst.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Sag No. 12.

Om Forbud mod Udlæggelse af Gift til Fangst af Rovdyr i Maalselven.

Fra Maalselvens Herredsstyre.

I lovligt Møde af Maalselvens Herredsstyre den 12te September d. A. behandledes som Sag No. 2:

„Referedes Skrivelse fra en Del Opsiddere i Dividal, Maalselven, dateret $^{28}/_{4}$ d. A., hvori henstilles til Herredsstyret at vedtage Bestemmelser ang. Brug af forgiftet Aate m. v."

I Anledning heraf blev i Henhold til Lov om Selvskud og andet Gildre samt om Udlæggelse af Gift dateret $^{29}/_{5}$ 1886 vedtaget en Beslutning gaaende ud paa, „at der søges udvirket kongelig Stadfæstelse paa, at det inden Maalselvens „Herreds Grænser skal være forbudt at udlægge eller benytte forgiftet Aate til „Fangst af Rovdyr, Ræv eller deslige i Tiden fra $^{15}/_{4}$—$^{15}/_{11}$".

Derhos besluttedes og vedtoges Bestemmelser om Brugen af nævnte Fangstmiddel i den øvrige Tid af Aaret.

Da kun første Del af denne Beslutning — nemlig om Forbud mod Udlæggelse af Gift fra $^{15}/_{4}$—$^{15}/_{11}$ — ifl. Stiftamtmandens Skr. af 23de Septbr. d. A. først maa behandles af Amtsthinget, forinden den kan forelægges Kongen til Stadfæstelse, skal jeg derfor i Henhold til en i Herredsstyrets Møde den $^{24}/_{10}$ d. A. givet Bemyndigelse ærbødigst anholde om, at Hr. Stiftamtmanden maa foranledige denne Sag forelagt førstkommende Amtsthing til Behandling og mulig Vedtagelse af Bestemmelse om, „at det inden Maalselvens Herreds Grænser skal være forbudt „at udlægge eller benytte forgiftet Aate til Fangst af Rovdyr, Ræv eller deslige i „Tiden fra $^{15}/_{4}$—$^{15}/_{11}$", og hvilken Beslutning eller Forbud derefter i Tilfælde maa blive forelagt Kongen til Stadfæstelse.

Ved saaledes at oversende Sagen, skal man tillade sig at ledsage samme med en kort Begrundelse:

Naar Herredsstyret har fundet Opfordring til ved Beslutning at søge et saadant Forbud gjort gjeldende for Maalselvens Herred, er det paa Grund af flere

i dette Distrikt indtrufne Sygdomstilfælder med Død til Følge paa Husdyr, hvilke bestemt har tydet paa at være afstedkommet ved Gift. Dernæst, at i Tiden $^{15}/_{4}$—$^{15}/_{11}$ er det meget vanskeligt for ikke at sige umuligt tilfredsstillende at kunne føre fornødent Tilsyn med den Slags Fangstmiddel, grundet Vanskeligheden ved Efterspøring m. v. og endelig, naar hensees til den ringe Nytte af i angjeldende Tid at kunne drive Fangst med den Slags Fangstmiddel sammenlignet med de forbundne Vanskeligheder og Resikoen for Husdyr med samme, finder man det derfor kun til Gavn og ingen til Skade, om et saadant Forbud blir gjort gjeldende for Maalselvens Herred.

Haaber derfor, at Sagen hermed maa blive fremmet paa bedste Maade.

Maalselvens Formandskab $^{2}/_{12}$ 1898.

I Ærbødighed

Erik Myre,
f. T. Ordfører.

Til Stiftamtmanden i Tromsø.

Forelægges det ærede Tromsø Amtsthing.

Jeg skal gjøre opmærksom paa, at ifølge § 3 i forannævnte Lov af 29de Mai 1886 maa Gift ikke udlægges uden vedkommende Grundeiers eller Brugers og Havneberettigedes Samtykke. Hvor en Havnestrækning er fælles for flere Gaarde, kan følgelig Gift ikke udlægges, midmindre samtlige Opsiddere paa disse Gaarde tillader det. Under disse Omstændigheder er jeg noget i Tvivl om, hvorvidt et saadant Forbud som det Maalselven Herredsstyre andrager om, kan siges at være paakrævet, og jeg bestyrkes i denne Tvivl derved, at jeg ikke har kunnet finde mere end 3 Herreder i det hele Land, hvor lignende Forbud er udfærdiget.

Jeg vil imidlertid ikke udtale mig mere bestemt hverken for eller imod. Finder Amtsthinget at burde imødekomme det af Maalselven Herredsstyre udtalte Ønske, bør det formentlig ske gjennem en Beslutning af følgende Indhold:

„Med Forbehold af kongelig Stadfæstelse bestemmes herved i Henhold til Lov om Selskud m. v. af 29 Mai 1886 § 4, at det i Maalselven Herred skal være forbudt at udlægge Gift til Fangst af Rovdyr i Tiden fra 15 April til 15 November".

Tromsø Amt, 27 Marts 1899.

Strøm.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

Sag No. 13.

Forslag om Bevilgning af Medicinalfondet for 1899 til Forbedring af endel Jordmødres Kaar.

I 1897 bevilgede Storthinget af Statskassen Kr. 15,000,00 til Forbedring af de daarligst stillede Jordmødres Kaar paa Betingelse af, at Amt eller Kommune ydede mindst Halvdelen af ethvert af Staten ydet Bidrag. Af dette Beløb blev Kr. 640,00 stillet til Disposition for Tromsø Amt, og under 8 Juli f. A. bevilgede Amtsthinget det betingede Distriktstilskud Kr. 320,00 til Udbetaling af Medicinalfondet for 1898, hvorefter det disponible Beløb, tilsammen Kr. 960,00, er bleven fordelt mellem Jordmødrene i de Distrikter, som ved sidste Folketælling havde mindre end 2000 Indbyggere. Se Amtsforh. 1898 Side 29—34 og 200.

I 1898 har Storthinget givet en lignende Bevilgning, hvoraf paany Kr. 620,00 er tildelt dette Amt.

Jeg tillader mig derfor at foreslaa, at der af Medicinalfondet ogsaa for 1899 gives den samme Bevilgning som for forrige Aar, og at det Beløb, der saaledes faaes til Disposition, fordeles paa samme Maade som i 1898, alene med de Forandringer, der blive en Følge af, at Tranø Jordmoderdistrikt, der havde 1475 Indvaanere og hvis Jordmoder ifjor erholdt Kr. 45,00 Bidrag, siden 1ste Januar d. A. er delt i 2 Distrikter, Tranø og Stangelandseidet med antagelig henholdsvis ca. 900 og ca. 600 Indbyggere. Disse to nye Distrikter bliver saaledes blandt Amtets mindste med Krav paa de høieste Bidrag, og Følgen heraf er, at samtlige Tilskud maa lidt afknappes, naar Fordelingen ifjor lægges til Grund.

Idet bemærkes, at der ikke oftere vil blive Spørgsmaal om nogen saadan Bevilgning, da den nye Lov om Jordmødre træder i Kraft fra første Januar n. A. (jfr. Sag No. 14), henstiller jeg altsaa til det ærede Amtsthing at fatte saadan

Beslutning:

Af Medicinalfondet bevilges for 1899 et Beløb af Kr. 320,00, der i Forbindelse med det paa Tromsø Amt faldende Statsbidrag Kr. 640,00 bliver at anvende til Forbedring af Jordmødrenes Kaar i de mindre Jordmoderdistrikter efter følgende Fordeling: Stangelandet Kr. 75,00, Berg, Torsken og Tranø hver Kr.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Sak No. 67. 1911.

Angaaende Forandring i Res. av 7de Febr. 1873 om Forbud mot Bruk av Sættegarn m. v. ved Maalselvens Munding.

Fra Amtmanden i Tromsø Amt.

Ved Kongelig Resolution av 7de Februar 1873 er det bestemt, at det ved Maalselvens Utløp paa en Strækning som ligger indenfor en Linje fra Lerelven i Sandneslandet til Husmandsplassen Aurbakken, skal være forbudt at utstille Sættegarn eller lignende Redskaper samt at benytte Not med mindre Masker end $2^1/_4$ Tomme (nu 58 Mm.) mellem Knuterne. For Notfiskets Vedkommende er denne Bestemmelse ved Kgl. Res. av 17de Mars 1900 forandret saaledes, at den ikke skal være til Hinder for, at der i Tiden fra og med 30te Mars til og med 31te Mai kan benyttes finmaskede Kastenøter til Fangst av Lodde.

Foranlediget ved en Klage fra Fredr. Sneve, Maalsnes, over at Opsynsbetjenten hadde forlangt utkastet Sjøørret under 55 Centimeter, som var tat med Kastenot ved Aurbakken, tilskrev jeg Tromsø Amts Fiskeristyre som i Møte den 16de Novbr. f. A. besluttet at uttale følgende:

»Naar Opsynsbetjenten har forlangt Utkastning av enhver Sjøørret, der »ikke var over 55 Cm. lang, er vistnok dette ikke berettiget, men efter de Op»lysninger, som Fiskeristyret har søgt at tilveiebringe i Sakens Anledning, er »neppe det Fiske, som drives med smaamaskede Nøter ved Aurbanken og el»lers utenfor Maalselvens Utløp til enhver Tid fuldt lovlig, likesom man antar, »at dette Fiske ikke er uten skadelig Indflydelse paa Laksebestanden ialfald for »Maalselvens Vedkommende.

»Det paastaas nemlig, at Kastenot — efter 31te Mai — utsættes inden»for den i Kgl. Resolution av 7de Februar 1873 omhandlede Grænselinje, men »at Nøterne dog trækkes iland utenfor Linjen. Fisken er jo dermed fanget in»denfor eller ovenfor Linjen, og maa vel den Slags Utsætning av Nøterne an»ses ulovlig.

»I Aarenes Løp har ogsaa Havet utenfor Maalselvens Utløp blir mer og »mer opgrundet. Det skulde derfor i høi Grad anses paakrævet, at den foran »nævnte Grænselinje blev trukket betydelig længer ut.

»Der er nu gjort saa megen Foranstaltning til Laksefiskets Opkomst for

»Maalselven, at Fiskeristyret tror, at ethvert skadeligt Kastenotfiske ved Maals-
»elvens Utløp bør søkes forbudt.

»Man anser det ønskelig, om Saken kunde bli forelagt Maalselven Her-
»redsstyre til nærmere Uttalelse«.

Efterat derefter Saken var oversendt Maalselven Herredsstyre, har dette i Møte den 21te Januar d. A. enstemmig fattet saadan Beslutning:

»Herredsstyret erklærer sig enig med Fiskeristyret i at Grænsen for Ka-
»stenotfisket bør flyttes betydelig længere ut.

»Dette Fiske maa jo betragtes som betydningsløst, naar Hensyn tas til
»de store Byrder som Herredet med Tilslutning av Stat og Amt har paatat sig
»til Ophjælp av Laksefisket, et Foretagende som ikke har Betydning for Maals-
»elven alene, men ogsaa de utenfor liggende Fjorddistrikter.

»Desuten er Begrepet »Sjøørret« contra »Laks« for ikke kyndige van-
»skelig at bestemme, og det er Styrets absolutte Meniug, at Kastenotfisket ved
»Aurbakken er til stor Skade for Laksebestanden, idet Storparten av Smaalaks
»som det første Aar søker Elven og meget gaar op og ned med Flod og Ebbe, i
»de nedre Dęle av Elven opfiskes i Form av Sjøørret. Man tænker sig Græn-
»sen passende trukket fra Nesset ved Peder Andersen tvers over Fjorden«.

Idet jeg herved fremlægger Sakens Dokumenter (hvoriblandt et fra Ordføreren i Maalselven erhvervet Rids over Situationen) og desuten lar følge en Motforestilling fra Fred. Sneve av 1ste d. M., skal jeg bemærke, at det Punkt paa Maalselvens vestre Side, som ligger ret over for Nesset ved Peder Andersen, er Husene paa Gaarden Nyborg under Sandnæs i Lenviken.

I Henhold til Fiskeristyrets og Herredsstyrets Erklæringer finder jeg at maatte anbefale følgende

Beslutning:

Amtstinget anbefaler, at den yttre Grændse for den Strækning ved Maalselvens Utløp, indenfor hvilken det er forbudt at benytte Not med mindre Masker end 58 Mm. mellem Knuterne, i Henhold til Lov om Laks og Sjøørretfiskerierne av 8de April 1905 § 29 maa bli bestemt til en ret Linje trukket fra Næsset ved Peder Andersen tvers over Fjorden til Husene paa Gaarden Nyborg under Sandnæs i Lenviken.

Tromsø, 15de Juni 1911.

Strøm.

Til Tromsø Amtsting.

1833-1867
DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Sak No. 67. Angaaende Forandring i Resolution av 7de Februar 1873 om Forbud mot Bruk av Sættegarn m. v. ved Maalselvens Munding.

Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra Næringskomiteen.

Komiteen vil bemerke, at naar, som oplyst, den nye Strækning, som søkes drat ind under Forbud mot Bruk av Not med mindre Masker end 58 Mm., er 2 a 3 Km. bred og har en Dybde av indtil 30 Favne, kan den kun i ganske uegentlig Betydning kaldes et »Elveutløp«. For Maalselvens Vedkommende kan dette neppe regnes nedenfor Aurbanken.

Dernæst maa det tas i Betragtning, at paa den Strækning Spørgsmaalet gjælder, foregaar der foruten almindelig Hjemmefiske ogsaa Lodde- og Sildfiske, delvis til Agn, hvilke Fiskerier er av en meget stor økonomisk Betydning for Befolkningen baade i og utenfor Distriktet. Hvor motstridende Interesserne her er, fremgaar ogsaa av en til Komiteen idag indløpen Protestskrivelse fra Opsittere paa Maalsnes. Endvidere skal man bemærke, at Lenvik Herred støter til den Strækning som er foreslaat fredet, hvorfor man mener at Uttalelse i Saken bør indhentes baade fra dette og Malangens Herredsstyrer. Man finder ogsaa, at Saken bør utredes bedre fra sagkyndig Hold. Interesserne staar jo her mot hinanden, og Saken er av saa stor Vigtighet, at en grundigere Utredning maa ansees paakrævet. Man finder derfor fortiden ikke at kunne anbefale Grænselinjen for Fredning flyttet længere ned, og Majoriteten indstiller til saadan

Beslutning:

Amtmandens Forslag bifaldes ikke.

Minoriteten, P. Rørvik, finder ikke fortiden at kunne ta Standpunkt til denne Sak, før de av den øvrige Komite paapekte Uttalelser fra Lenvik og Malangen Herredstyrer foreligger, likesom det vil være meget ønskelig, om mulig, at faa opgit, ialfald skjønsmæssig, hvilke Værdier der i Tilfælde vil gaa tapt ved at omhandlede Grænse flyttes som av Maalselvens Herredsstyre med flere foreslaat, og maa derfor indstille:

1833-1867 DOKUMEN

№ 1. Fem og Tyve Øre.

44

Saken utsættes, indtil de ovennævnte Uttalelser og om mulig skjønsmæssige Opgaver foreligger.

Tromsø den 27de Juni 1911.

T. Furøstøl, Formand. C. Bertheussen, Sekretær.

Komiteens Minoritet optok sit Forslag om Sakens Utsættelse.

R. Tollefsen optok Amtmandens Forslag med følgende Tilføielse: »Det forutsættes, at Forbudet ikke blir til Hinder for Bruk av Sildegarn og Sildenøter til Fangst av Sild og Nøter til Fangst av Lodde overensstemmende med Res. 17/3 1900.«

Beslutning: Først votertes over Utsættelsesforslaget der forkastedes med stor Majoritet, hvorefter Tollefsens Forslag bifaldtes mot 7 Stemmer.

Sak No. 68. Angaaende Fredningsbestemmelser for Tiur, Røi, Aarfugl og Erfugl.

Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra Landbrukskomiteen.

I Anledning Sak No. 68 indstilles til saadan

Beslutning:

Amtmandens Forslag bifaldes.

Tromsø den 27de Juni 1911.

Ingv. Andersen, Formand. Leonh. Isachsen, Sekretær.

Beslutning (enstemmig): Komiteens Indstilling bifaldes.

Møtet blev derefter utsat til om Eftermiddagen, da det fortsattes Kl. 5 med samtlige Ordførere tilstede.

Amtsskolestyrets Formand og Skoledirektøren, der ogsaa var tilstede, blev anmodet om at delta i Forhandlingen ang. Skolesakerne.

Følgende Saker behandledes:

Sak No. 30. Forslag til Budget for Amtssko

Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra Skolekomiteen.

Det fremgaar av Amtsskolestyrets Forelæg, at de
ret forsaavidt angaar Bevilgning til Opførelse av Skoleh
At yde Bevilgning til to Skolehus i en Kreds, saaledes s
Flertal foreslaat, er jo unegtelig temmelig usmakeligt og
miteen bekjendt ikke tidligere er hændt. Og der maa jo
særegne Grunde for at en saadan ekstraordinær Bevilgni
Naar allikevel Komiteens Flertal slutter sig til Amtsskol
vilgning til Skolehuset paa Flatøy, sker det — som av
holdt — i Haab om, at den lange og ubyggelige Stri
Bjarkøy endelig hermed maa være bragt ut av Verden.

To Medlemmer av Komiteen forbeholder sig at s
til dette Hus eller subsidiært, at Saken utsættes til næste

Ved de av Amtsskolestyret forøvrigt opførte Bel
Komiteen intet at bemerke.

Fra Amtsskolestyrets Formand er der direkte til
gender fra Bjarkøy og Balsfjorden om Bevilgning til In
midler. Disse Andragender er vistnok meget berettigede
Heløy i Bjarkøy oplyses det, at der i Skolehuset hverke
ler Undervisningsmidler, og at der heller ikke er noget
ste Skolehus. Imidlertid har Amtstinget, som ret og rig
dragender, som kommer forsent, maa taale Utsættelse ti
Regel tror Komiteen ogsaa bør befølges for Eftertiden.
ganske ubetydelige Beløp, som Kommunerne vel ikke k
het med at staa i Forskud for. Et Medlem forbeholder
at foreslaa Bevilgning av Kr. 120.00 til Inventar til Be
ner, det er overveiende Sandsynlighet for, at Andragen
er indsendt i Tide, men bortkommet under Forsendelse

Med disse Bemerkninger indstilles til saadan

1833-1867
DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Laksetrappen:

gjøres, hvorfor man skal anmode hr. fylkesmannen om atter aa forelegge spørsmaalet for fiskeristyret og amtstinget.

Sakens dokumenter bes tilbakesendt ved besvarelsen.

Kristiania den. 3. februar 1919.

Gunnar Knudsen.

Johan Amundsen.

Sendes med bilag Tromsø fiskeristyre, adr. hr. Hans Nilsen, Finvik til behandling.

Bedes paaskyndet.

Troms fylke, 14. febr. 1919.

Backe,
kst.

Tilbakesendes med bilage ærbødigst hr. fylkesmannen i Troms.

Utskrift av den av fiskeristyret under 17/12 1919 i sakens anledning givne uttalelse vedlægges.

Tromsø fiskeristyre — Finvik 22. januar 1920.

Hans Nilsen.

Forelægges Troms fylkesting.

Troms fylke, 7. april 1920.

Klaus Hoel.

Fra
Inspektøren for ferskvandsfiskerierne.

Landbruksdepartementet.

I anledning av rendrift- og fiskerikontorets skrivelse senest av 31te mai f. a. — 395 — 1913 — R — skal jeg i forbindelse med min skrivelse av 3die mai 1913 angaaende eventuel forandring av fredningsstrekningen ved Maalselvens utløp tillate mig aa bemerke:

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Laksetrappen:

Ved kgl. resol. av 7de februar 1873 blev det bestemt, at det ved Maalselvens utløp paa en strekning, som ligger innenfor en linje fra Lerelven i Sandneslandet til plassen Aurbakken, skal være forbudt aa utsette settegarn eller lignende redskaper samt aa benytte not med mindre masker enn 2¼ tomme (nu 58 mm.) mellem knutene. Denne bestemmelse er ved kgl. resol. av 17de mars 1900 forandret saaledes, at den ikke skal være til hinder for, at der i tiden fra og med 20de august til og med 31te desbr. kan benyttes almindelige sildegarn og sildenøter til fangst av sild, samt at der i tiden fra og med 20de mars til og med 31te mai kan benyttes finmaskete kastenøter til fangst av lodde.

Da fiskeristyret har ment, at der ved hjelp av finmaskete kastenøter, som benyttes utenfor den fredede strekning, opfiskes ogsaa endel laks, har fiskeristyret enstemmig i møte den 16de nov. 1910 bl. a. foreslaatt, at grensen for kastenotfisket »blir trukket betydelig lengere ut«.

Saken er av amtmanden forelagt Maalselvens herredstyre, som i møte den 21de januar 1911 enstemmig har erklært sig enig med fiskeristyret.

Mot disse beslutninger blev der under 24de juni 1911 tilstillet stiftamtmanden i Tromsø en protest undertegnet av 28 opsittere paa Maalsnes, der hevder, at *laks* aldrig fanges i nøtene, men at fangsten vesentlig bestaar av hyse, flyndre og annen saltvannsfisk samt av endel ørret og rør. Grænsen mellem elv og sjø ønskes fastsat ved skjønn, og forbudet mot kastenotfisket foreslaaes kun gjort gjeldende for *elven*.

I henhold til fiskeristyrets og herredstyrets erklæringer vedtok Tromsø amtsting under 29de juni 1911 mot 7 stemmer et av amtmannen anbefalt forslag saalydende:

»Amtstinget anbefaler, at den ytre grense for den strekning ved Maalselvens utløp, innen hvilken det er forbudt aa benytte not med mindre masker enn 58 mm. mellem knutene i henhold til lov om laks- og sjøørretfiskeriene av 8de april 1905 § 29 maa bli bestemt til en rett linje trukket fra neset ved Peder Andersen tvers over fjorden til husene paa gaarden Nyborg under Sandnes i Lenviken,« med følgende tillegg:

»Det forutsettes, at forbudet ikke blir til hinder for bruk av sildegarn og sildenøter til fangst av sild og nøter til fangst av lodde overensstemmende med resolusjon av 17de mars 1900.«

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Saken blev av mig under 31te august 1911 forelagt daværende fiskeriassistent Melle til nærmere undersøkelse, og i skrivelse av 13de novbr. s. a. har han uttalt sig om saken. Som det vil sees, kommer han til det resultat, at det kun er en ren ubetydelighet av laks, som opfiskes *utenfor den nuværende fredningsstrekning;* men han synes dog nærmest aa helde til den mening, at den foreslaatte utvidelse bør finne sted, vesentlig for aa hindre personer, som bor lengere ute i fjorden, fra aa komme inn aa kaste med not i nærheten av elvens utløp.

Da heller ikke jeg kunde frigjøre mig fra den opfatning, at virkelig laks kun yderst sjelden blir tat i finmasket not utenfor fredningsstrekningen, og at forandringen derfor i virkeligheten kun vilde være til liten nytte for *laksefisket* i Maalselven, paa samme tid som den vilde berøve adskillige smaafolk adgangen til et bierhverv, som for dem er av betydning, blev saken under 2den januar 1912 tilbakesendt hr. Melle bl. a. med anmodning om aa søke tilveiebragt nodenlunge sikre oplysninger angaaende hvor stor brøkdel av den angivelige »laks«, som fiskes ved elveutløpet, er virkelig *laks,* og hvormeget derav er sjørøie eller sjøørret.

Efter gjentagne purringsskrivelser meddelte hr. Melle i skrivelse av 23de februar 1917 foreløbig, at han haabet aa kunne uttale sig om saken forinnen sin avgang som fiskeriassistent, hvorhos han tilføiet, at »naar en sak som denne har tat saa lang tid — og av mig ikke er blit paaskyndet, er det fordi jeg. som et par gange mundtlig meddelt, mener, at utvidelsen av fredningsstrekningen er aldeles overflødig og følgelig vilde skade fisket efter sjøfisk, uten at dette behøves av hensyn til Maalselvens laksebestand.

Under 4de juli 1918 tilbakesendte endelig hr. Melle sakens dokumenter, idet han meddelte, at han hadde været tilstede ved ca. 35 notkast, men ikke en eneste *laks* blev derunder fanget og neppe 1 sjørør eller for hvert 3die kast, hvorfor han ikke kan anbefale, at fredningsstrekningen ved Maalselvens munding forandres.

For aa opnaa størst mulig klarhet angaaende det faktiske forhold anmodet jeg endelig nogen faa dager senere under en mundtlig konferanse fiskeriassistent Lilleeng — som bor et par mil ovenfor aastedet og derfor skulde ha forholdsvis lett for aa skaffe paalitelige oplysninger om fisket — om aa søke saadanne tilveiebragt og uttale sin mening om spørsmaalet. Fra hr. Lilleeng er nu innløpet de blandt bilagene følgende skrivelser av 8de oktbr. og 20de desbr. f. a., hvori

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

meddeles nærmere oplysninger om kastenotfisket ved elvens utløp. Ifølge disse kastes der i tiden fra isen gaar op til utgangen av august gjennemsnitlig 3 á 4 dager i hver uke med i almindelighet 1 á 4 kast pr. dag. Den gjennemsnitlige fangst opgives til 50 á 75 kg. fisk pr. 3 kast. Fra midten av juni til de første dager av juli faas som oftest i hvert kast noget saakaldt »laks«, senere derimot kun meget sjelden. I tiden omkring St. Hans faas der gjennemsnitlig i 3 á 4 kast »laks« til en samlet vegt av 15 á 20 kg. Men hvad der her gaar under navn av »laks« er ifølge hr. Lilleengs forklaringer kun for en ringe del virkelig laks, idet den bestaar av ca. 10 procent laks, 25 procent sjørør og 65 procent sjøørret.

De her anførte talstørrelser kan selvfølgelig ikke ansees for absolut korrekte, men er dog formentlig vel skikket til aa legges til grunn ved den videre behandling av saken. Efter de av hr. Lilleeng meddelte opgaver kan den samlede fangst i kastenøtene fra begyndelsen av juni til utgangen av august ansettes til ca. 2400 kg. fisk. Ogsaa utenfor dette tidsrum maa man forutsette, at der fiskes en del. Naar videre hensees til at fangsten av »laks« (herunder altsaa ogsaa innbefattet sjøørret og sjørør) næsten blott foregaar i en tid av 2 á 3 uker (omkring St. Hans), og enn videre til at fangsten pr. notkast av »laks« og ogsaa i denne korte tid er langt mindre enn av annen fisk (flyndre, torsk, hyse o. s. v.), vil det sees, at det samlede kvantum »laks«, som opfiskes, kun er en ubetydelighet i sammenligning med fangsten av annen fisk. Og av denne saakaldte »laks« utgjør den virkelige laks, som nys anført, kun ca. 10 procent.

Under disse omstendigheter er det efter min mening en urimelighet, om man for aa skaane det ganske ubetydelige antal laks, som fiskes i kastenøtene ved elvens utløp vil stenge det mangfoldige gange større fiske av almindelig sjøfisk, som kastenotfisket innbringer, hvad der efter de foreliggende oplysninger vilde bli tilfellet, om fredningsgrensen fastsettes overensstemmende med amtstingets pluralitets beslutning av 1911. Heller ikke hensynet til sjøøretten berettiger efter min mening et saadant skritt — selv bortset fra, at denne kun utgjør en ubetydelighet i sammenligning med fangsten av sjøfisk — idet det i en lakselv som Maalselven neppe vil være riktig aa søke opelsket en sterk stamme av sjøørret. Og det i assistent Melles skrivelse av 13de novbr. 1911 nevnte formaal aa utestenge personer, som bor lengere ute i fjorden fra deltagelse i fisket for aa forbeholde dette for de i nærheten av elvens utløp bosittende, hører, saavidt

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

skjønnes, ikke til de hensyn, som bør tillegges vekt ved avgjørelsen av spørsmaal av heromhandlede art.

Jeg maa altsaa fraraade innvilgelsen av det foreliggende andragende om en utvidelse av den nuværende fredningsstrekning ved Maalselvens utløp. Da jeg imidlertid er paa det rene med, at forslaget om saadan utvidelse ialfall tidligere har funnet adskillig tilslutning opigjennem Maalselven, og da dette muligens fremdeles er tilfellet, tør det være rettest, at saken atter forelegges fiskeristyre og amtsting. Hvis nemlig begge disse autoriteter ogsaa efter de nu foreliggende oplysninger fastholder beslutningen om utvidelsen, finner jeg for mit vedkommende ikke tilstrekkelig grunn til yderligere aa motsette mig, at saa skjer, da det jo ikke i særlig grad er min sak aa vaake over, at det almindelige saltvannsfiskes tarv ikke tilsidesettes.

Den eventuelle nye grenselinje for fredningsfeltet maa imidlertid i saa fall bestemmes nøiere enn i det nuværende forslag, idet betegnelsen »husene paa gaarden Nyborg« synes aa være for ubestemt. Der bør angives et bestemt hus eller annet umiskjendelig merke.

Som bilag vedlægges:

— — — — — — — — — —

Kristiania den 15de januar 1919.

A. Landmærk.

Utskrift

av Tromsø fiskeristyres forhandlingsprotokol forsaavidt nedenstaaende sak betræffer.

Behandlet i møte den 17. decbr. 1919.

Sak nr. 11—1919: »Behandledes en av fylkesmannen under 14. febr. d. a. oversendt skrivelse fra det Kongl. Landbruksdepartement dat. 3/2—19 med bilage, angaaende en fredningsstrækning ved Maalselvens utløp.

I sakens anledning avgaves saadan enst.

uttalelse:

I det fiskeristyret henviser til sin uttalelse av 16. november 1910, finder man fremdeles at en forandring av grænsen av den fredede strækning ved Maalselvens utløp har sin berettigelse.

At havet utenfor Maalselvens utløp er betydelig utgrundet siden 1873 kan vel ikke bestrides, og var resolutionsbestemmelsen i 8173 da berettiget, skulde en utflytning av grenselinjen, ogsaa nu ha

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

sin betydning. Man vil derfor anbefale at en ny grenselinje blir fastsat som foreslaat; men at fredningsbestemmelsen for den *utvidede del*, kun gjøres gjeldende i tiden fra og med 15. juni til og med 15. juli«.

Utskriftens rigtighet bekreftes.

Hans Nilsen,
fiskeríst. form.

Sak nr. 11

Andragende fra „Ny Jord" om bidrag.

Til
Troms fylkesting.

Hermed forelægges det ærede fylkesting andragende fra »Ny Jord« om bidrag av fylket.

I tidligere aar er bevilget kr. 50.00, hvilket beløp jeg ogsaa foreslaar iaar.

Under henvisning til foranstaaende tillater jeg mig at foreslaa for fylkestinget at fatte saadan

beslutning:

Som bidrag til »Ny Jord« bevilges for terminen 1920—21 kr. 50.00.

Troms fylke den 8. april 1920.

Klaus Hoel.

Herr fylkesmanden i Troms.

Ny Jord tillater sig hermed at oversende andragende til fylkestinget om bidrag til sin virksomhet budgetaaret 1920—21.

Selskapet har under arbeide over 6000 maal dyrkingsjord i forskjellige deler av landet. Efterhvert som selskapets pengemidler til-

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGSTI MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Mindretallet foreslaar aa fatte følgende beslutning:

I. Fylkestinget beslutter aa oprette et felleskjøp for fylket efter nedenanførte love. Felleskjøpet overtar fra et av dets repræsentantskap nermere fastsat tidspunkt fylkesprovianteringens forretning som avvikles av felleskjøpet. Fylkesprovianteringens kapital og faste eiendomme ved avviklingens slutt overdrages felleskjøpet som laan til driftskapital. Dette laan er rentefritt. Det er avdragsfritt de første 10 aar og avdrages i løpet av de neste 20 aar med 5 % av kapitalen hvert aar.

Likesaa overdrages landbruksselskapets andel i driftsoverskuddet i fellesforretningen i Trondhjem som driftskapital.

II. Som flertallets.

III. Som flertallets.

IV. Som flertallets.

Love

for Troms fylkes felleskjøp.

Som flertallets med undtagelse av §§ 5 og 15 der foreslaaes saaledes.

§ 5.

Fylkesprovianteringens optjente kapital og faste eiendomme efter status ved avviklingens slutt, som ved fylkestingets beslutning er overdratt felleskjøpet som laan anvendes som driftskapital. Paa lignende maate blir den paa fylket gjennem landbruksselskapet faldne del av fællesforretningens formue at anvende.

§ 15.

I tilfælde felleskjøpets opløsning disponeres nettoformuen saaledes:

Tilbakebetales til fylkeskommunen resten nv det beløp som dette har stillet til disposisjon ved felleskjøpets start

Harstad den 24. juni 1920.

Leonh. Isachsen, formann. D. E. Jackwitz, sekretær.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Der votertes først over komiteflertallets forslag som vedtokes med 14 mot 10 stemmer. (Corneliussen, Brox, Nordvik, Kristoffersen, Karlsen, Bertheussen, Ola Giæver og Gjert Rasch).

Dernæst foretokes avstemning over lovene. Komiteflertallets forslag vedtokes med 14 mot 10 stemmer (de ovenfor nævnte herrer).

Landbrukskomiteens indstilling i sak nr. 10.

Angaaende forandring i res. av 7de februar 1873 om forbud mot bruk av settegarn m. v. ved Maalselvens munding.

Sakens historie fremgaar tydelig av fiskeriinspektør Landmarks skrivelse av 15. januar 1919 til Landbruksdepartementet, som findes trykt i fylkestingsforhandlingerne for iaar. Blandt de utrykte bilage findes et kart som orienterer med hensyn til de forskjellige grænser.

Den ved kgl. resolusjon av 7. februar 1873 fastsatte grense fra Lerelven i Sandneslandet til Aurbekken ved Maalselvens munding inden hvilken det skal være forbudt aa bruke visse fiskeredskaper, som kan opta laks, ønskes av Maalselv herredsstyre og fiskeristyret flyttet lengere ut til en linje trukket fra nesset ved Peder Andersen tvers over fjorden til husene paa gaarden Nyborg under Sandnes i Lenvik. Dette forslag er anbefalet av amtstinget i 1911 mot 7 stemmer. Efter de av fiskeriinspektøren anstillede forsøk er det kun en ubetydelighet av laks som fanges i den tid laksen pleier aa gaa op nedenfor den nu gjeldende grense. Han anser derfor en utvidelse av fredningsomraadet for litet hensigtssvarende, men vil dog ikke motsette sig en utvidelse som av amtstinget i 1911 anbefalet.

Siden 1911 er laksetrappen i Malangsfossen traadt i virksomhet og har vist sig aa funksjonere godt. En laks, som kommer op ovenfor fossen til de der forefindendes mange gyteplasse, betyr for Maalselvvasdraget og sjødistrikterne heromkring en mangfoldighet av laks, da denne søker tilbake til sit utspring. Det maa derfor ha stor betydning at ikke en eneste laks, som vil op i elven, blir fanget ved dens utløp. Fiskeristyret foreslaar at fredningsbestemmelserne for den

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Landbrukskomiteens indstilling i sak nr. 26.

Om lystring til utryddelse av rovfisk i Maalselvvassdraget og enkelte bielve.

Uoder henvisning til sakens dokumenter innstiller man i overensstemmelse med fylkesmannen til aa fatte saadan

beslutning:

Fylkestinget anbefaler at det i lakselovens § 32 og i kgl. resl. av 24. mai 1892 om fiskeriregler for Maalselv herred indeholdte forbud mot bruk av lyster indtil videre ikke skal være til hinder for, at saadant redskap anvendes til fangst av gjedde i tjern eller vand samt av lake i Maalselvens vasdrag inden Maalselv herred.

Forsaavidt fisket foregaar i de deler av vasdraget, hvori der forekommer laks, maa lysterfisket dog kun foregaa i overvær av en opsynsmand ved laksefisket eller en anden vidnedygtig, uinteressert paalidelig person. Dette vidne skal paa forhaand være godkjendt av ordføreren eller lensmanden.

Harstad den 22. juni 1920.

Leonh. Isachsen, formann. D. E. Jackwitz, sekretær.

Enstemmig beslutning:

Komiteens indstilling vedtas.

Landbrukskomiteens indstilling i sak nr. 37.

Om bidrag til jorddyrkningens fremme.

Landbruksselskapets styre andrar om en bevilgning av kr. 1 000.00 til jorddyrkningens fremme inden fylket for budgetterminen 1920—21. Fylkesmannen foreslaar dette beløp bevilget.

Komiteen hadde gjerne sett, at der iaar paa denne post var opført et høiere beløp, men vil innskrenke sig til aa henstille til landbruksselskapet neste aar aa forhøie denne post. Komiteen innstiller til saadan

beslutning:

Under forutsetning av dobbelt statsbidrag bevilges av fylkes-

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

1833-1867
DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

Men foreningens opgaver gaar langt videre, og selv om den endnu slet ikke formaar at løse disse opgaver, maa den stile frem imot dem. Den skal søke at vække almenhetens sympati for at bedre og mildne de vanføres kaar, — skal søke at bli istand til at yde trændende vanføre pengehjælp utenfor de offentlige bidrag. Helt effektivt vil arbeidet ikke kunne bli før foreningen faar midler til at ansætte en reisesekretær. De penger det hittil har lykkedes foreningen at reise ved private bidrag, strækker knapt nok til at dække de nødvendige utgifter til trykning, lysbilleder, porto og kontorrekvisita.

Idet styret sikkert tror at fylkestinget vil finde, at en saadan forening bør bestaa, og at den i kraft av sit formaal iortjener hjælp, rettes en indtrængende anmodning til fylkestinget om at bevilge foreningen ovennævnte beløp.

Nord-Norges Forening For Vanføre.

Tromsø 17. april 1920.

Johs Wisløff.

Centralstyret for vanføres forsorg i fred og krig,
Dronningens gt. 22.

Til
Troms fylkesting.

Fylkesbidrag til Nordnorges Forening for vanfore.

Centralstyret er bekjendt med det andragende som er besluttet indsendt for Nordnorges Forening for vanfore om bidrag av Troms fylke til foreningens virksomhet. I den anledning skal centralstyret uttale at man anser det av nævnte forening optagne arbeide av største betydning for de vanføres stilling i Nordnorge. at man finder den plan og organisation der er lagt for det fremtidige arbeide er særdeles hensigtsmæssig, og at centralstyret derfor paa det aller bedste vil anbefale andragendet.

Kristiania den 23/3—20.

I centralstyret
V. Bülow Hansen,
formand.

I. Rummelhoff.

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Sak nr. 26

Om lystring i Maalselvvasdraget og enkelte bielve til utryddelse av rovfisk.

Til
Troms fylkesting.

Jeg tillater mig herved at forelægge for fylkestinget andragende fra Maalselv herredstyre om at der maa bli git tilladelse til at foreta lystring i Maalselvvasdraget og enkelte bielve til utryddelse av rovfisk, særlig gjedde og lake.

Idet jeg henviser til sakens dokumenter tillater jeg mig at foreslaa for fylkestinget at fatte saadan

beslutning:

Fylkestinget anbefaler at det i lakselovens § 32 og i kgl. resl. av 24. mai 1892 om fiskeriregler for Maalselv herred indeholdte forbud mot bruk av lyster indtil videre ikke skal være til hinder for, at saadant redskap anvendes til fangst av gjedde i tjern eller vand samt av lake i Maalselvens vassdrag inden Maalselv herred. Forsaavidt fisket foregaar i de deler av vasdraget, hvori der forekommer laks, maa lysterfisket dog kun foregaa i overvær av en opsynsmand ved laksefisket eller en anden vidnedygtig, uinteressert paalidelig person. Dette vidne skal paa forhaand være godkjendt av ordføreren eller lensmanden.

Troms fylke den 5. mai 1920.

Klaus Hoel.

Fra
Inspektøren for ferskvands-fiskerierne.

Til
Hr. ordføreren i Maalselven.

Jeg har mottatt Deres skrivelse av 20de september d. a., hvori meddeles herredsstyrets ønske om, at der maa bli gitt tillatelse til aa

1833-1867
DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

«foreta lystring i Maalselvvassdraget og enkelte bielve til utryddelse av rovfisk, særlig gjedde og laks.»

Forsaavidt angaar lystring i vann eller tjern, hvori der finnes gjedde, antar jeg, at tillatelsen vil være ubetenkelig. Og for gjeddens vedkommende vilde vel hensikten i alt vesentlig være opnaadd ved en saaledes begrenset tillatelse, idet gjedden vel kun i meget ringe mængde forekommer i selve elven. Eller om der skulde være visse partier av hovedelven eller av bielvene, hvor der forekommer noget nevneverdig antall gjedde, maatte vel disse strekninger kunne betegnes tilstrekkelig tydelig og angives i den eventuelle resolusjon.

Laken er vel derimot saavidt utbredt over vassdraget, at en begrensning av lystringstillatelsen til visse partier av samme vel vilde være vanskelig, naar noget nevneverdig resultat skulde opnaas. Men en tillatelse til aa lystre lake i en lakselv maa anses noksaa betenkelig. Det er ikke nok, at fiskeren selv kan skjønne, om den fisk han vil lystre er en lake eller annen fisk. For man maa gaa ut fra, at ifall han dessuaktet lystrer en annen fisk, specielt laks, vil han alltid paaskyde, at han tok feil, og domstolene vil oftest ha ondt for aa bevise, at denne hans paastand er usand. Og hvis man bestemmer, at lystring i lakselven kun skal være tillatt i overvær av vedkommende opsynsmann, vil vel dette nesten være ensbetydende med et forbud mot lystring. Aa opfylle dette krav vil baade for fiskerne og opsynsmannen falle uforholdsmessig besværlig. Det maatte vel i tilfelle være nok, at fisket foregikk i overvær av en vidnedyktig uinteressert paalitelig person.

Jeg er iøvrig tilbøielig til aa tro, at den ansøkte tillatelse til aa ta gjedde og lake med lyster ikke vil spille synderlig stor rolle som middel til ophjelp av den øvrige fiskebestand i den del av vassdraget, hvori der gaar laks. Jeg har dog ikke saa nøiaktig rede paa størrelsen av den forhaandenværende bestand av de to forstnevnte fiskesorter i vassdraget og enn mindre paa den utstrekning, hvori en eventuell tillatelse vil bli benyttet, at jeg vil motsette mig distriktets ønske om en saadan tillatelse, forsaavidt dette fastholdes. I tilfelle antas denne aa burde faa følgende ordlyd:

«Det i lakselovens § 32 og i kongelig resolusjon av 24. mai 1892 om fiskeriregler for Maalselvens herred indeholdte forbud mot bruk av lyster skal inntil videre ikke være til hinder for, at saadant redskap anvendes til fangst av gjedde i tjern eller vann samt av lake i Maalselvens vassdrag innen Maalselvens herred. Forsaavidt fisket

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

foregaar i de deler av vassdraget, hvori der forekommer laks, maa lysterfisket dog kun foregaa i overvær av en opsynsmann ved laksefisket eller en annen vidnedyktig, uinteressert paalitelig person.»

Jeg tør imøtese herredstyrets fornyede uttalelse i sakens anledning.

Hvad sakens formelle side angaar, bemerkes iøvrig, at forsaavidt angaar den del av vassdraget, hvori der gaar laks, kan tillatelsen til bruk av lyster ikke avgives, uten at saken har været forelagt saavel Tromsø fiskeristyre som fylkestinget og anbefalt av mindst en av disse myndigheter, mens der til grunn for ophevelsen av forbudet iøvrig bør foreligge anbefaling saavel av herredsstyret som av fylkestinget.

Kristiania 12. november 1919.

A. Landmark.

Tromsø fiskeristyre.

Herredstyret har i møte den 29. august fattet beslutning om at andra om tillatelse til at lystre efter gjedde og lake forat øke laksebestanden i vasdraget. Som svar paa dette er modtat vedlagte betænkning fra fiskeriinspektøren. Skrivelsen har været refereret i herredstyret idag som vedtog saadan enst. beslutning.

«Ordføreren paavægges at oversende saken ved O. Johnsen til «fiskeristyret og efter dens tilbakekomst med dettes uttalelse at andra «om tilladelse til lystring efter rovfisk i den form som av inspektø«ren foreslaat og om mulig med ret til utryddelse av gjedde i myrer «og tjern ved hjælp av dynamit. De lystrende opnævnes av herredsty«ret og autoriseres.»

Idet foranstaaende fremsendes tør man anmode om fiskeristyrets velvillige anbefaling av at andragendet indvilges.

Maalselvens formandskap 13/19—19.

Rønning Tollefsen.

Tilbakesendes med bilag Maalselvens ærede formandskap.

Nærværende sak behandledes i fiskeristyret den 17. decbr. 1919 hvor der i sakens anledning avgaves saadan enst.

uttalelse:

«Fiskeristyret anbefaler, at der gives Maalselven den ansøkte til-

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

latelse i den ordlyd som av inspektøren i vedl. skrivelse av 12te november 1919 antydet, samt med forbehold at lystring kun kan foretas av mænd der er foreslaaet av Maalselv herredsstyre og antat av politimesteren i Tromsø.»

Tromsø Fiskeristyre. Finvik 16. januar 1920.

Hans Nilsen,
form.

Sendes hr. fylkesmannen i Troms i det jeg andrager om fylkestingets medvirkning for omhandlede forandring i fiskerireglerne for herredet i overensstemmelse med herredstyrets beslutning. 1 bilag.

Maalselven formandskap, Moen i Maalselv 19/1—20.

D. E. Jackwitz.

Fra
Inspektøren for ferskvands-fiskerierne.

Til
Hr. Fylkesmannen i Troms.

Idet jeg hoslagt tilbakesender de med hr. fylkesmannens skrivelse av 28de f. m. mottatte dokumenter angaaende tilladelse til bruk av lyster i Maalselven, tillater jeg mig aa bemerke:

Den av herredstyret tilføiede og av fiskeristyret accepterte bestemmelse om, at de lystrende skal opnevnes av herredstyret og autoriseres (av politimesteren), kan vel inneholde nogen betryggelse mot misbruk av tilladelsen, idet herredstyret maa forutsettes kun aa ville opnevne personer, paa hvis lovlydighet man kan stole. Men den er paa samme tid et brudd paa det principp, at de innen et herred gjeldende fiskeriregler bør være ens for alle, og den vil lettelig vekke misnøie blandt mange av dem, som ikke faar tilladelsen (eller opnevnelsen). Jeg tør ogsaa tro, at naar lysterfisket, saaledes som av mig foreslaatt, kun kan øves i overvær av opsynsmann eller annen vidnegyldig, uinteressert, paalitelig person, vil man ha tilstrekkelig sikkerhet likeoverfor misbruk.

Jeg tror derfor at det bør henstilles til herredstyret aa frafalle den ovenfor nevnte betingelse. Om man saa ønsker, kan det i ste-

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

1833-1867
DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

det derfor bestemmes, at *vidnet* skal paa forhaand være godkjent av ordføreren eller lensmannen.

Forsaavidt imidlertid herredstyret uanset det her anførte fastholder sin tilføielse, finner jeg dog ikke tilstrekkelig grunn til for mit vedkommende aa motsette mig, at der avgis resolusjon overensstemmende med den nu foreliggende beslutning.

Da fiskeristyrets uttalelse foreligger, er det ikke av hensyn til den eventuelle forandring av dets forslag nødvendig atter at forelegge saken for dette, da resolusjonen kan utfærdiges efter *uttalelse* av fiskeristyret, naar der foreligger anbefaling fra fylkestinget.

Til slutning skal jeg gjøre opmerksom paa, at der — desværre — for tiden ikke kan dispenseres fra lovens forbud mot anvendelse av dynamitt til fangst av fisk.

Kristiania den 5. februar 1920.

A. Landmark.

Sendes med bilag Maalselv formandskap.

Under henvisning til fiskeriinspektørens foranstaaende uttalelse skal man anmode om at saken maa bli forelagt herredstyret til fornyet behandling.

Troms fylke den 13. februar 1920.

M. Lier,
bem.

Tilbakesendes Troms fylke.

Saken er behandlet i herredstyremøte 25. f. m. Der fattedes enstemmig beslutning om aa godkjende fiskeriinspektørens forslag i foranstaaende skrivelses 3. passus, saaledes at vidnet paa forhaand godkjendes av ordfører eller lensmand. 3 bilage.

Maalselv fordmandskap, Moen i Maalselv 20/4 1920.

D. E. Jackwitz.

№ 1. Fem og Tyve Øre.

befalte Hans Kiils andragende om fredlysning av Lilleholmen som egg- og dunvær.

Skjærvø formandskap, Havnnes, den 17. dec. 1920.

Thv. Giæver,
ordf.

Forelægges Troms fylkesting.

Troms fylke den 21 mars 1921.

N. Saxlund,
kst.

Sak nr. 3.

Meddelelse om forandring i fiskeriregler for Maalselv.

Til
Troms fylkesting.

Ved kongelig resolution av 27 august 1920 er det bestemt:

„At der i medhold av lov om laks- og sjøørretfiskeriene m. v. av 8. april 1905 § 39 jfr. § 32 samt lov av 30. mai 1894 nr. 1 § 1 fastsettes forandring i fiskeriregler for Maalselv herred overensstemmende med et fremlagt utkast.

Utkast

til forandring i fiskeriregler for Maalselv herred:

Det i lakselovens § 32 og i høieste resolusjon av 24. mai 1892 om fiskeriregler for Maalselv m. fl. herreder indeholdte forbud mot bruk av lyster skal indtil videre ikke være til hinder for, at saadant redskap anvendes til fangst av gjedde i tjern eller vand samt av lake i Maalselvens vasdrag inden Maalselv herred, Troms fylke.

Forsaavidt fisket foregaar i de dele av vasdraget, hvori der forekommer laks, maa lysterfisket dog kun foregaa i overvær av en opsynsmand ved laksefisket eller en anden vidnedyktig, uinteressert paalitelig person.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Dette vidne skal paa forhaand være godkjendt av ordføreren eller lensmanden."

Hvilket herved meddeles til underretning under henvisning til fylkestingets beslutning i sak nr. 26 for 1920.

Troms fylke den 21 mars 1921.

N. Saxlund,
kst.

Sak nr. 4.

Beretning om Ibestad fylkesskoles drift i 1919—1920.

Til
Troms fylkesting.

Herved tillater jeg mig at fremlægge beretning om Ibestad fylkesskoles drift i 1919—1920.

Troms fylke den 21. mars 1920.

N. Saxlund,
kst.

Fra Troms fylkesskole i Ibestad.

Til
Troms fylkesskolestyre.

I henhold til skolens plan § 10 tillater jeg mig hermed at oversende beretning om skolens virksomhet i skoleaaret 1919—1920.

Skolens 13. fælleskursus begyndte den 15. septbr. 1919. Der meldte sig til dette kursus ialt 75 elever av hvilket antal blev optat ialt 50; men 3 fik forfall, og møtte ikke. Av de 47 fremmøtte elever var 16 gutter og 31 jenter, 20 var fra Ibestad, 6 fra Trondenes, 1 fra Kvæfjord, 1 fra Bjarkøy, 1 fra Torsken, 2 fra Lavangen, 4 fra Salangen, 3 fra Dyrøy, 1 fra Tranøy, 3 fra Sørreisa, 3 fra Maalselv, 1 fra Lenvik og 1 fra Malangen. Guttenes gjennemsnitsalder var ved kur-

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Laksetrappen:

Sag No. 68. Fredningsregler for Ferskvandsfiske.

Amtmandens og Fiskeri-Inspektørens Skrivelser samt Kommitteens Indstilling er saalydende:

Fra
Amtmanden i Tromsø.

I Anledning af Amtsformandskabets Anmodning af 12te Juli f. A. til Amtmanden om at indhente Erklæringer fra Amtets Herredsstyrelser angaaende Ønskeligheden af Istandbringelse af Fredningsregler for Ferskvandsfiske med Hjemmel af Lov af 27de Mai 1887 tillader jeg mig hoslagt at fremsende Erklæringer fra samtlige Herredsstyrelser samt en Skrivelse af 8de Mai d. A. fra Inspektøren for Ferskvandsfiskerierne.

Som det af Erklæringerne vil fremgaa, har Skjærvø, Lyngen, Malangen, Maalselven, Dyrø, Bardo, Salangen og Tromsøsundet i det væsentlige sluttet sig til Balsfjordens Forslag om end med mindre Afvigelser i Fredningstidens Udstrækning, hvorhos Salangen og Dyrø ønsker Maskestørrelsen sat til 35 m. m. mellem Knuderne. Lenvik og Bardo ønsker kun Maskestørrelsen bestemt til henholdsvis 30 m. m. og 39 m. m. uden andre Fredningsbestemmelser, og Sør-Reisen vil have Tiden fra 1ste Juni til 30te September til Fisketid.

De øvrige Herredsstyrelser finder Fredningsbestemmelser unødvendige, dels fordi Fiskeriet ikke misbruges, dels fordi der kun finder et ubetydeligt Ferskvandsfiske Sted.

Fiskeriinspektøren erklærer, at det vanskeligt lader sig gjøre at istandbringe ensartede Fredningsbestemmelser for det hele Amt, idet Fiskens Gydetid og Væxt retter sig dels efter Temperaturen og den større eller mindre Rigdom paa Næring, som de forskjellige Vande indeholder, og dels bestemmes af andre Grunde.

Paa Grund af Fiskens forskjellige Størrelse i Amtets Herreder finder han det neppe muligt, naar Sagen skal ordnes paa en fuldt tilfredsstillende Maade, at fastsætte en og samme Minimumsgrænse for Maskevidden for dette Amt. Han antager dog, at man intetsteds bør gaa lavere ned end til den af Balsfjordens Herredsstyrelse foreslaaede Maskevidde, 30 m. m. mellem Knuderne, men tilraader at ombytte dette med 32 eller 35 m. m. Iøvrigt fremholder han Nødvendigheden af at frede Fisken i Gydetiden og særlig da i dennes sidste Del. Vil man frede Fisken i hele Gydetiden, bør Fiske forbydes fra 1ste September til Udgangen af

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Laksetrappen

Oktober. Vil man derimod blive staaende ved en Fredning, der alene omfatter en Del af Gydetiden, antager han, Fredningstiden bør omfatte Tidsrummet fra 15de September til Udgangen af Oktober.

Derhos finder Fiskeriinspektøren de foreslaaede Forbud mod Brug af visse Redskaber hensigtsmæssige, men foreslaar tilføiet efter Udtrykket „Dæmninger, sigtende til Fiskeri" følgende: „herunder indbefattet Sløe", et Redskab, han anser for fordærveligt.

Uagtet det efter det anførte ikke viser sig praktisk at istandbringe ensartede Fredningsbestemmelser for hele Amtsdistriktet, vil det dog være ønskeligt, at der for de Herreders Vedkommende, der sees at støtte sig, i det væsentlige ialfald, til Balsfjordens Herredsstyrelses Forslag, søges tilveiebragt ensartede Fredningsregler overensstemmende med anførte Forslag. Paa Grund af det af Fiskeriinspektøren anførte skulde jeg dog anse det rigtigst, at der i Balsfjordens Herreds Forslag gjøres den Ændring, at Fredningstiden bliver Tidsrummet fra 15de September til 31te Oktober, samt at Maskevidden forandres til 35 m. m., hvorhos bliver at gjøre i Forslagets Post 2 den af Fiskeriinspektøren foreslaaede Ændring.

I Henhold til det anførte tillader jeg mig at indbyde Amtsformandskabet til at fatte saadan

Beslutning:

Amtsformandskabet anbefaler, at der med Hjemmel af Lov om Fredning af Ferskvandsfiske af 27de Mai 1887 § 1 søges erhvervet Kongelig Resolution paa følgende Fredningsbestemmelser, forsaavidt angaar Balsfjordens, Skjærvø, Lyngens, Tromsøsundets, Malangens, Maalselvens, Bardo, Salangens og Dyrø Herreder sc.

1. Fra 15de September til 31te Oktober skal al Fangst af Ferskvandsfisk være forbudt.
2. Til enhver Tid af Aaret er det forbudt at anvende følgende Redskaber og Fangstmaader: Teine, Lyster, Dæmninger, sigtende til Fiskeri, deri indbefattet Sløe, samt Not, Garn og andet bundet Redskab med mindre Afstand mellem Knuderne (fra Knudes til Knudes Midtpunkt) i vaad Tilstand end 35 Millimeter.

Tromsø den 29de Juni 1889.

P. Kjerschow,
kst.

Til Tromsø Amtsformandskab.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

1833 - 1867
DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Laksetrappen:

Fra Inspektøren for Ferskvands-Fiskerierne. 11te Juli.

I Anledning af Hr. Stiftamtmandens Skrivelse af 22de Septbr. f. A. tillader jeg mig at bemærke Følgende:

Paa Grund af Forskjelligheder i Fiskens Gydetid og Væxt, der væsentlig afhænger af Vandets Temperatur og den større eller mindre Rigdom paa Næring, som de forskjellige Vande indeholde, og tildels ogsaa af andre Grunde, vil det maaske vise sig forbundet med uoverkommelige Vanskeligheder at faa istandbragt enslydende, hensigtsmæssige Fiskeriregler for Indlandsfiskerierne i alle Amtets Distrikter. Men der ligger, saavidt skjønnes, heller ikke væsentlig Vægt paa, at Fiskeriregleme ere enslydende i Herreder, der ikke haver Elve og Vande fælles.

De to Klasser af Bestemmelser, som efter min Mening i Almindelighed ville vise sig at have størst Betydning som Middel til at ophjælpe Indlandsfiskerierne, ere Forbud mod alt Fiskeri i Gydetiden samt Forbud hele Aaret rundt mod Brug af finmaskede bundne Redskaber. Da Fangst af Ørret og Røie i Regelen med størst Lethed foregaar netop i Gydetiden, paa hvilken Tid Fiskerieierne ofte ogsaa er mindst optaget af andet Arbeide, har det ofte vist sig vanskeligt at bevæge Fiskerieierne til at opgive dette Fiske, ihvorvel de erkjende dets Fordærvelighed for Fiskebestandens Bevarelse. Hvor Stemningen gaar i denne Retning, har det dog ofte lykkedes at bevæge Eierne eller Herredsstyrelsen til at gaa med paa Fredning af Fisken i en Del af Gydetiden, og allerede herved kan meget være vundet. Men isaafald bør Fredningen omfatte hele den sidste Del af Gydningstiden, og det bør være den første Del af samme, hvori Fisken prisgives for Fangst, ikke omvendt. Dette tilsiges ikke blot deraf, at Fisken er mindst god som Fødemiddel henimod Gydetidens Slutning, men ogsaa af Ønskeligheden af, at den gydte Rogn forbliver fuldkommen uforstyrret, hvilket Hensyn ikke i tilbørlig Grad sker Fyldest, ifald der fiskes i den sidste Del af Gydetiden. Vil man i Tromsø Amt frede Fisken i hele Gydetiden, antager jeg, at man maatte lade Fredningen omfatte hele September og Oktober Maaneder, og endda turde det maaske for et og andet Sted blive knapt nok, at man fik hele Gydetiden med; navnlig antager jeg, at denne paa sine Steder begynder allerede i Slutningen af August. Vil man derimod blive staaende ved en Fredning, der alene omfatter en

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Laksetrappen:

Del af Gydetiden, antager jeg, at Fredningstiden bør indtræde omtrent 15de September og vedvare til Udgangen af Oktober.

Paa Grund af Fiskens forskjellige Størrelse i Amtets forskjellige Herreder er det neppe muligt, naar Sagen skal ordnes paa fuldt tilfredsstillende Maade, at fastsætte en og samme Minimumsgrænse for Maskevidden i bundne Redskaber. For fiere af Indlandsdistrikterne er der vistnok fuld Føie til at sætte Grænsen til 40 Millimeter, hvilken Maskevidde (eller nøiagtigere 39 m. m. = $1^1/_2$ Tomme) er foreskrevet for en hel Del Herreder i det Søndenfjeldske, ja i Virkeligheden er den Minimumsstørrelse, som hidtil oftest er bragt i Anvendelse hos os. For andre Distrikter, navnlig mange af Kystherrederne, turde en saadan Maskevidde imidlertid blive for stor som Minimum. Mit Lokalkjendskab er imidlertid ikke saa detaileret, at jeg for Tiden med Bestemthed ser mig istand til at udtale, hvilken Maskevidde der efter min Mening skulde være den tjenligste for ethvert Herred. Jeg tror dog at kunne sige, at man intetsteds bør gaa lavere ned end til den af Balsfjordens Herredsstyrelse foreslaaede, nemlig 30 m. m.; ja selv denne skulde jeg tro paa de fleste Steder vil være noget for liden og derfor i Regelen heller burde ombyttes med 32 eller 35 Millimeter.

Iøvrigt anser jeg de af Balsfjordens Herredsstyrelse foreslaaede Regler for hensigtsmæssige. Efter Udtrykket „Dæmninger, sigtende til Fiskeri", turde det være rettest at tilføie Ordene: „herunder indbefattet Sløe". Ellers turde det fremkalde Tvil, hvorvidt dette Redskab, der i Regelen maa ansees for fordærveligt, er indbefattet under Forbudet eller ikke.

Christiania den 8de Mai 1889.

A. Landmark.

Hr. Stiftamtmanden i Tromsø.

Fra Kommitte No. 3.

Kommitteen indstiller til saadan

Beslutning:

Amtmandens Forslag bifaldes.

Tromsø den 9de Juli 1889.

A. M. Helberg, Formand. John Hagen, Sekretær.

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Laksetrappen :

Laksefisket i Maalselven av Christian Foshaug.

(Nordlys nr. 66 - 9. juli 1904)

1833-1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

1833-1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Laksetrappen :

Nr 66

Laksefisket i Maalselven.

Den 24 juni kom et par engelsmænd til Fosmo, som plejer at være her paa laksefiske. Dagen efter var jeg med og hjalp til at faa baat op til fiskeplassene ved Malangsfossen. Av interesse for at se hvordan det vilde gaa, gav jeg mig tid til at se paa det første forsøk, som mr. Radley gjorde i sommer. Efter en stunds forløp tok der i en laks og ganske snart begyndte den at bøje sig for overmagten, hvorfor rorskarlen rodde til lands, trak baaten lit op, og fiskeren gaar sagte og forsigtig ut og op efter stenfjæren, nøje vogtende sin fiskestang, for at ikke hverken snelle eller snor skal komme i ugreje; ti laksen gjør ryk og nyk ret som det er, og en god fisker vil ikke ha den skam og ærgrelse at fisken skal slippe. Da blir gjerne rorskarlen grætten og saa blir det nogle pund mindre i protokollen.

Det mest spændende øjeblik for en laksefisker er kommet. Fisken gaar lit efter, men ret som det er farer den i vej saa spruten staar efter den. Ret ofte hænder det at anglen eller anglerne slipper tak, men det kan en fisker i de fleste tilfælder intet for. Heldigvis gik det ikke slik denne gang. Ganske snart fik Ole tak i laksen med huken og trak den paa land. Den vejede 14 kg. Det er ingen sjældenhet at faa saapas fisk.

Elvene har nu i flere aar været bortforpaktet. Desværre har fisket i de siste 3 aar været ganske smaat. Aarsakerne er flere og for en del vanskelig at paapeke. At kilenot-fisket i Malangen har indflytelse paa fisket her er klart; ti den laks som gaar i noten, kommer ikke hit. Men det er saa, at alle søker sin næring, og desværre alt for ofte den ene paa den andens bekost. At laksen gaar i elven for at gyde er en kjendt sak. Ogsaa her har det været forsøkt med utklækningsapparat, for at

№ 1. Fem og Tyve Øre.

formere fiskebestanden, ihlandt med held, men andre gange med skuffelse. Et aar var her udtaltet 60—80 tusen. Det var interessant at se den sprællende yngel. Efter den erfaring vi er kommen til har, saa vel som andre steder, gaat laksyngelen til sjøen 1 aar og 4 a 5 maaneder efterat den har fæt liv, som er en 5 a 6 maaneder efter laksens gydetid. Det antas av enkelte at laksen formeres eller gyder i sjøen, men saalænge det ikke er bevist, er det vel like klogt at la slutninger og antakelser fare og erkjende at elven er laksens hjem, og at der fremdeles ved en fornuftig lovgivning værnes om fiskebestanden, saadan at den bellere forøkes end avtar, ti det vil i tidens løb bli det mest lønsomme for alle lakse-fiskere og bringe landet det største utbytte av bedriften.

Chr. Foshaug.

Utnævnelse.

Sognepræst i Loppen Martin Olsen er utnævnt til sognepræst i Fosnæs.

Residerende kapellan i Kværnæs Widerø, som den 16 mars blev utnævnt til sognepræst i Dverberg, har faat tillatelse til at bli i sit tidligere embede.

Lægestipendier.

Distriktslægerne Christian Groth i Tanen, Chr. V. Lange i Alstahaug og Chr. A. Sellæg i Brønnø er blet tilstaat et stipendium paa 400 kr. hver til et studieophold paa omkring 2 maaneder i Kristiania.

Fiskeriraadet.

Fiskeriraadet sammentraadte fredag den 1 juli i Bergen. Til behandling foreligger foruten fiskeribudgettet og et forslag om omordning av fiskeristyret ogsaa en forestilling om oprettelse av en statsunderstøttet forsikringsforening for fiskerfartøier og baater og forslag om 200 000 kroners forøkelse av det ældre havfiskefond.

Fra Lenviken.

Hr. redaktør.

De de fleste nu er hjemkommen fra Finmarken og vi fanger anledning til tænke paa bygdene ve og vel, til jeg ogsaa uttale et par ord om foranstaaende kommunevalg, da det er mig magi paaliggende at faa valgt de rette personer.

Jeg har med glæde bemærket at folk har tat tilorde imot alle slags storkakser i bygden, saa som handelsmænd, notbaser og embedsfolk, da det er netop disse som ikke skal ha noget at si i vort kommunale stel, fordi vi smaafolk vet selv best, hvorledes vi vil ha det, og det kan de andre umulig sætte sig ind i.

De som har hus og klær og mat i overflot, har ogsaa raad til at betale, naar vi ikke formaar, paa grund av de tunge byrder som læsses paa vore skuldre og som kun storkarene nyter godt av.

Jeg vil i al korthet fatte mig og foreslaa nogle faa navne, som jeg synes alle skulde samle sig om. Her er naturligvis mange andre brukbare folk, men foreløpig nævnes kun Johan Bendiks Johannessen Haugland, Anders Andersen Finsnes, Karl Antonsen Svartfjeld, Ole Johan Hansen Aarnes, Olai Henriksen Grønjord. Kunne vi saa faa Kornelius Sørlid til ordfører, tror jeg at vi vilde være godt stillet. Foruten hans egne store fortjenester blandt os tilhører han en slægt som i mange led har gjort sig fortjent til almindelig opmærksomhet ved sin hæderlige vandel og dyglighet. La nu nogen anden uttale sig om disse.

K. J.

Utvandringen.

I forrige uke avrejste der fra Kristiania og Kristianssand med 3 Amerika-skipe i alt 451 utvandrere.

Snestorm paa Vestlandet.

I slutningen av forrige uke raste en voldsom snestorm i Sirdal og Lyngdjerne. Nogle steder lea sneen over en fot høi. To gjætere har fundet mellem 70 og 80 ihjælfrosne sauer. En anden har mistet 13 av de 22 sauer som han hadde sendt paa hejene. Ogsaa kjør og hester frøs ihjæl. En gjætergut blev fundet stivfrossen, og det var saa vidt det lyktes at faa ham til live igjen.

„Norges" forlis.

—X—

Rystende scener.

Om enkeltheterne ved ulykken telegraferes fra Grismby til »Daily Telegraph«: De fleste passagerer laa i sine køjer da »Norge« støtte. De styrtet paa dækket og fandt skipet i færd med at synke. Der opstod panik. Alle styrtet til redningsbaatene.

Besætningen forsøkte at berolige passagererne, men da disse saa skipet synke, kjæmpet de som rasende for livet. Tre baater blev i god behold sat i vandet og fyldte med passagerer før »Norge« plusselig sank.

Over 600 passagerer blev revne med da skipet sank. De som kunde svømme forsøkte at naa de 3 baater. Disse var imidlertid overfyldte og de ombordværende slog med aarerne efter de ulykkelige som drev om i sjøen, og forhindret dem i at komme ombord.

De tre baater holdt sammen i nogle timer. Den ene var en stor redningsbaat. I den fandtes 26 emigranter og matroser. De andre rummet omtrent en halv snes passagerer hver. Redningsbaaten kom hurtigere frem og traf efter 24 timer trawleren »Salvia«. De 26 reddede passagerer var 19 mand, 6 kvinder og en liten pike.

Den officer [illegible] ningsbaaten [illegible] kommandoen [illegible] den bort fra [illegible] da han saa at de [illegible] overfyldt, sprang [illegible] for at naa ombor[illegible] baat, men dette [illegible] ham.

Paa dette tidsp[illegible] en enesta masse [illegible] der og barn, som [illegible] livet. Baaten bl[illegible] og netop da baate[illegible] sank damperen. [illegible] være ankommet t[illegible] juli.

Rockhall hvor [illegible] katastrofe skedde, [illegible] Atlanterhavet, 400 [illegible] for Hebriderne og [illegible] ter fra Irlands k[illegible] har form av en [illegible] er omkring 100 me[illegible] Den hviler paa et [illegible] værende fældplate[illegible] over mot kysten [illegible] sænker sig til meg[illegible] dybder. Paa avsta[illegible] pen antas for et se[illegible]

Ritzaus bureau [illegible] har bragi i erfaring[illegible] bord i »Norge« va[illegible] gerer, nemlig 79 [illegible] svenske; 296 nordma[illegible] og 236 russere. [illegible] utgjorde 71 mand. [illegible] 765 personer ombo[illegible] sætningen var kun [illegible] nemlig baadsman [illegible] Amundsen, 46 aar [illegible] Karl Petersen, 24 [illegible] stiania gik der 2[illegible] hvorav endel svensk[illegible] fra de nordlige lande[illegible] stianssand gik der [illegible] hvorav 12 fra Stav[illegible] fra Bergen.

Blandt de redded[illegible] lændingerne Sivert [illegible] elven, Johannes Jes[illegible] gan og Jentoft Han[illegible] aalen.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Laksetrappen :

Historikk av fiskeri-inspektøren står i Tromsø Stiftstidende nr. 25 - 27. mars 1881.

Mø

8.

ang

sto

fre

len

bes

Her

Spe

kes

teg

Skj

gende Bilage

n.

som en Sag af

søge Sagen

edeværende Med-

dlem af Kommune-

else ligesom

n omskrevne 200

t 100 Spd tæn-

søge Bidrag

des følgende:

nedover til

dal

o

mo

aukdal

Didrik T.Karlstad

Mø

1.

Udgifter ved

n.

tamtmand Kjer-

er hans håndskrift)

er disse oplyste,

ar beregnet Udgif-

sc

so

at

№ 1. Fem og Tyve Øre.

1833-1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

Laksetrappen :

Møte 13. juni 1874 :

8. Amtets Skrivelse af 5te Juni d. A. samt medfølgende Bilage angaaende en Laxetrappes Opførelse op Mallangsfossen.

Da denne Sag af Kommunebestyrelsen betragtes som en Sag af stor Vigtighed blev man enig om paa bedste Maade at søge Sagen fremmet og tegnedes paa stedet af 13 af de 14 tilstedeværende Medlemmer af Herredstyrelsen og en Mand der ikke er Medlem af Kommunebestyrelsen et Beløb af 90 Spd. til Arbeidets udførelse ligesom Herredsstyrelsen indestaar for at de af Hr Amtmanden omskrevne 200 Species udredes af Maalselvens Kommune. Restbeløbet 100 Spd tænkes tilveiebragt ved frivillige Sammenskud. Til at søge Bidrag tegnet til omhandlede Laxetrappes Opførelse udkaaredes følgende:

For Distriktet fra øverste Beboere ved Rostavand nedover til Skjæggenæs - Hans Hansen Øverby

Dividalen - Haldo Eriksen Divimo

Skjeggestad til Nymo og Alapmo - Embret P. Faadal

Nordmo til Maukdal med Elverum - Lars O. Nordmo

Kirkesdalen med Kirkesnæs - Nils Nilsen Iselvmo

Myre Grønlid Møkleby Grøtte Foslid - Jens J. Maukdal

Rognmo til Storbakken - Jakob H. Fredriksberg

Kjelmo nedover - Iver L. Kjelmo

Fosmo til Fleskmo - Ole O. Elvskiftnæs

Vestre Side af Maalselven nedover fra Bugten - Didrik T.Karlstad

=== *** ===

Møte 1. juni 1876 på Moen:

1. Sag om Bevilgning af Bidrag til Bestridelse af Udgifter ved Anbringelse af en Laksetrappe ved Malangsfossen.

Nærværende ved denne Sags Behandling var Stiftamtmand Kjerschow (det er han som fører protokollen , for det er hans håndskrift) som fremlagde og oplæste Sagens Dokumenter, og efter disse oplyste, at Dhr. Fiskeriassistent Abel og Ingeniør Tygen har beregnet Udgif-

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Laksetrappen - forts:

terne ved gjennem Minering i Fjeldet at anbringe en 3 Alen bred og med 5 Alen brede Hvilepladse forsynet Laksetrappe til henholdsvis enten 2788 Spdlr, hvis man vælger en Linie med mindre Stigning, eller omtrent 2500 Spdlr, hvis en anden Linie med noget større Stigning vælges. - Stiftamtmanden bemærkede at man som bekjendt tidligere havde tænkt sig Trappen bygget af Træ og da anslaaet dets Kostende til cr 500 Spdlr , men at Tanken om denne Byggemaade nu var opgivet , idet alle Vedk, saavidt vides, nu ere enige i at, hvis en Trappe skal søges anbragt, bør denne anbringes paa den for Øiemedet hensigtsmæssigste og den varigste Maade nemlig ved Minering.-

Stiftamtmanden oplyste videre , at den Kgl Norske Regjerings Departement for det Indre ved Skrivelse af 7 Mai 1874 havde i Anl: af Andragende om Statsbidrag udtalt, at Departementet var villigt til at anbefale Sagen til Understøttelse, hvortil der maatte være Adgang , naar der er fattet Beslutning fra Kommunens eller Privatmænds Side om at ville udrede en større Del f. Ex. en Halvpart af de med Arbeidet forbundne Omkostninger.

Efterat Sagen var diskuteret fremsatte Stiftamtmanden et Forslag saalydende :

1. Som Bidrag til Bestridelse af Udgifterne ved Anbringelse af en Laksetrappe ved Malangsfossen i Maalselven bevilges af Herredskassen et Beløb af 1000 - et tusinde-Spdlr, som tilveiebringes derved at Herredet søger et Laan af offentlige Midler stort 1000 Spdlr mod Tilbagebetaling i Løbet af 10 Aar.

Reier Amundsen Olsborg foreslog at i foranstaaende Forslag indsættes 500 istedetfor 1000 Spdlr.

Man voterede først over Amtmandens Forslag, som bifaldtes med 8 mod 6 Stemmer. - Derved bortfaldt Votering over Reier Amundsens Forslag.

2. Maalselvens Herred overtager Vedligeholdelsen af Laksetrappen.

Dette Forslag blev enstemmig bifaldt.

3. Formandskabet bemyndiges til at foranstalte det Fornødne til Optagelse af Laanet.

Dette Forslag blev vedtaget med 10 mod 4 Stemmer.

4. Herredsstyrelsen andrager om at Amtmanden vil søge de til Øiemedets Opnaaelse forøvrigt fornødne Midler bevilgede af Amtskommunen og af Statskassen -

Dette Forslag blev enstemmig vedtaget.

5. Formandskabet anmodes om i sin Tid at inkkassere til Indtægt for Herredskassen de private Bidrag, som frivillig maatte blive ydede i ovennævnte Øiemed.

Enstemmig vedtaget.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

3.

Laksetrappen - forts :

Efterat saavidt var paaseret , gjorde Stiftamtmanden opmærksom paa at der i Slutningen af Indre Dptets Skr: af 7 Mai 1874 findes følgende :

"Departementet tror forøvrigt at burde henlede Hr Stiftamtmandens Opmærksomhed paa hvorvidt muligens nogen Grundeiers Interesser maatte gaaes for nær ved Foretagendet, for at i Tilfælde paa Forhaand fornøden Overenskomst til Sagens Ordning kunde træffes"

I denne Anledning forestillede Stiftamtmanden til Forsamlingens Medlemmer, som formentlig lokalkjendte, at udtale sig. - Forsamlingen udtalte sig enstemmig derhen , at den paatænkte Ledning af Vand gjennem en Laksetrappe ikke i nogensomhelst Maade kunde komme til at genere nogen anden Grundeier end netop over hvis Grund Trappen gaar. Disse er den i Forsamlingen tilstedeværende Repræsentant Olle Tøllefsen Fagerlidal samt Foged Drejers Bo, som hver eier en Del af Grunden , hvorpaa Trappen skal anlægges. Ole Tøllefsen afgav nu her den Erklæring at han ingensomhelst Erstatning fordrer i Anl. af Anlægget, hvorhos Stiftamtmanden lovede at søge det fornødne ordnet med Foged Drejers Bo -

Det tilførte oplæst og vedtaget. Stiftamtmanden forlod derefter Forsamlingen. -

Møde 12 juli 1876 — se vedl. avskrift

Aar 1878 den 25 Juni Møde i Kommunelokalet paa Moen :

Sag No 1. angaaende en Laxetrappe i Malangsfossen.

Ved denne Sags Behandling var Stiftamtmand Kjerskow og Fiskeri-Inspektor Landmark tilstede. Ordføreren fremlagde Amtmandens Skrivelse af 18de Mai d. a. med den deri nævnte Afskrift af Fiskeri-Inspektørens Skrivelse af 6te samme Maaned. Videre fremlagdes de i sidstnævnte Skrivelse nævnte Beregninger Overslag og Tegninger.

Efter at Sagen var mundtlig diskuteret fremsatte Amtmanden følgende Forslag :

1. Som Bidrag til Bestridelse af Udgifterne ved Anbringelse af en Laxetrappe eller Laxeopgang ved Malangsfossen i Maalselven i det Væsentlige efter den idag her fremlagte Plan bevilges af Herredskassen et Beløb af 6000 - sex Tusinde Kroner , spm tilveiebringes derved at Herredet optager et Laan af dette Beløb mod Tilbagebetaling i 10 Aar.
2. Maalselvens Herred overtager Vedligeholdelsen af ovennævnte Laxetrappe.
3. Formandskabet bemyndiges til paa Kommunens Vegne at optage nævnte Laan og derfor udstede Obligation.

Ved Stemmegivningen som foregik gjennem Navneopraab blev Amtmandens bifaldt med 11 mod 3 Stemmer. Efter denne Sags Tilendebringelse forlod Stiftamtmanden og Fiskeri-Inspektøren Mødet.

V 113

№ 1. Fem og Tyve Øre.

1833 – 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

1872. v 172 "

Skeriinspektor Letting. Under dersom sidste Nærværelse her i Tromsø hand. jeg den Formaidse at tale med dem om Laksefisket i Maalselven. ~~Laksen gaar om og i denne Elv~~ Som de vil

Laksetrapp i Malangsfossen

Om fogden M. Nissen Drejers påtenkte besøk for å se på fossen – om ~~det~~ man kunne ~~lagge laksetrapp~~ få laksen opp.

se: Skr. fra Krogsvig 8. mars og 10. mai 1867

(ligger under: "Innberetninger om årsveksel")

Fogden kjøpte en parsell ved fossen! Når?

Helst allerede i dette lar maatte ... for offentlig Regning anstillet de fornødne Undersøgelser med Hensyn til Maaden hvorpaa den ovenfor Malangsfossen liggende del af Maalselven kan giøres tilgjængelig for Laksen og om Størrelsen af de dertil fornødne Pangemidler.

v 173 "

№ 1. Fem og Tyve Øre.

1872. V 172

Skriftsprøve. Ingen dårlig Nesvarsta har i Gromsø Fjord paa den Letting i Januar at kaste med dannet Laksefiskeri i Maalselven. I denne Elv under Klar det da antydet, at Laksen nu kan gaa op i denne Elv indtil den antrent 5 Mile ovenfor Elvemundingen og ende Malangsfoss, hvor at dennes 5 Miles Strækning kun frembyder faa Gydepladse og paaendes er lidet brydlig for Laksens Ynglen. – Grunden hertil er, at Fossen ovenfor er omgivet af Laksen ovenfor Fossen dermed er ~~grunden er~~ ovenfor meget sandfuldig og Klaadstrømmen dertil klart. Det synes at Beboerne ved de 6 Bielver, som ovenfor Fossen findes i Elven vaardrøgt. – Kan Laksen bringes op over Fossen, saa der adgang til en omtrent 6 Mile lang Strækning af Gydelven forunden til de nævnte Bielver, som alle ogsaa paa paa fordelig vis lidtrede til at befordre Laksens Formehrelse.

Ved ginata Aarene ved forskjellige af de ovenfor boende Gaardbrugere under tidligere gjort et Forsøg paa at anlægge en Laksetrappe paa Siden af Fossen, men hvilket Forsøg der ovenfor omtrent 100 Fod, uden at det dugelighed til noget Haabet? – Nogle Betænkninger for Dagen fremdeles er tilstede, har dog det ovenfortalte Forsøg gjort saa meget at mean for Eidsen Dal kan vente flere gange bidrag, ligesaa jeg i afsnevet Sald vilde ønske det meget ønskeligt om man nu ovenfor flere Steder vendte Dagen uden at forskjellige Undersøgelser i forveien er foregaaet. – Dagen er uindtrykt paa jeg ovenfor haar dydet at mangen Nybegyndt for mange dispositioner bør nyt paanet under Omstændigheder, idet det ofte er gjort forskjellige Beskud indsigter, idet antages at ved ny Dagen Dampe lignende ikke vil komme sammen, Udgiftene at faa Laksen ogsaa over Fossen. – Efter et lidt Øjeblik formoder jeg at man med nogle faa Hundrede Dalers vilde naa Maalet tilfredsstillende.

I Tilfælde Forhold det er jeg mig at anføre om Fiskeriet i Gromsø Elv til at der paa Sommeren er det allerede i dette Aar maatte blive for afhentes Regjering en Tilladt de formodne Undersøgelser med hensyn til Magden paa den ovenfor Malangsfossen liggende del af Maalselven kan gjøres tilgjængelig for Laksen og om Værdien af de dertil formodede Planmidler.

1833 - 1867
DOKUMENTER ANGÆNDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

for gjørgaarden bestaar mellem Kosten udvælt af Ar-
ilt. — Grundes dermod er ~~Grundes ingen~~ ovenfor mere
omgivet Kosten paa Mandtsfamilies dræt klart. Det synes er
familiedig og Mandtsfamilies dræt klart. Det synes er
Beladt med de 6 Bielver, som ovenfor Kosten falde i Jorde
raadvogt. — Kan Laksen bringes op over Kosten, paa den
adgang til en omtrent 6 Mile lang Strækning af Jorde-
elven foruden til de nævnte Bielver, som alle ansees
som fordelig til Gydende til at befordre Laksens Formeh-
bende Gaardsbrugen under tidligere gjort et Forsøg paa at
antage en Laksetrappe ved Siden af Kosten, ene fuldt
Forsøg der anslaaes omtrent 100 Dlr, uden at det
dog lykkedes til noget heldigt Resultat. — Ingen Interesse
for Dagen grundes er tilstede, har dog det nævnte uheldige Forsøg
gjort paa ingen at mean for Eden Dele kan vente flere gi-
ngte Bidrag, ligesom jeg i øvrigt tænker, at det
meget uheldigt om man nu anvender denne Penge til
Dagen uden at forhindre Underholdsfiskeriet i Forgrenen er
forgjæves. — Dagen er imidlertid som jeg ovenfor har an-
tydet af megen Betydning for vedkr. District og bør nyt
Forsøg anlægges hvorunder, idet det maa finde Fortsættes
bestand udredes, ikke antages at nærværende Rose Stempel
lignder ikke med at opnaaes, Udgiften at flytte
Laksen ogsaa Kosten. — Efter et lidt Øjekast formoder
jeg at man med nogle faa Hundrede Dlr vilde naa
Maalet fuldstændig.
I Ærbødighed henstiller jeg mig at anbefale om Ind-
gjørelse Tilstand til at der paa Amtets og Delinfølgelse
Fold allerede i dette Aar maatte blive for offentlig Ka-
ning anslaaet de formodne Underholdsvand med Hensyn
til Mulighed for den ovenfor Malangsfossen liggende
del af Maalselven kan gjøres tilgængelig for Laksen
og om Størrelsen af de dertil formodne Pengemidler.

V 173 11

Dagbøgen 451/72 Karlsø

At de af Karlsø Herredsstyrelse i Mødet den 19 og 20 Februar
d. A. fattede Beslutninger, af hvilke de sidste under 24 f. M.
blev forelagte til en Udtalelse, ikke give Anledning til
nogen Bemærkning fra Amtets Side, underkastes Formand
til videre Behandling for Karlsø Kommunestyrelse.
I Mødet den 20 de er der ikke fattet Beslutning om
at de udelukkende Medlemmer Brynildsen, Gjermundsen, Jæger
[illegible] Stefanus

1833 - 1867
DOKUMENTER ANGÆNDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

12 Marts — med Ulvin afholdt Synsret mellem [illegible] og [illegible] angaaende [illegible] af 24 Kalv. Hvori dettet yttrer at det antager det rigtigt at man nu fremdeles lade Bjørnaadalsvandet benytte Dagen til Tømmerflødning af de ifølge Rentekammerets Tilladelse gjorte Tømmerflødninger. — Tømmerforeningen idag gjort Indstillinger til Dette ~~[illegible]~~ og der anfeldt om at Forhandling til Tømmerflødningen maa fortsaa indtil det viser sig, om ikke Kommunerne maa nelle fordeje noget alvorligt for at faa dette Gjeldsforholdene ordnede. — Jeg haaber at Dette gaar ud Dagen, men jeg har dog hvad nelles Undersøgelse dem om Dagen, idet jeg beder dem om paatænkt Møde dem paa Stedet at forestille Kommunernes Rodomudsigelse af ~~at~~ disse Dage fremsamlede Ordninger. —

257

Finmarks Dybt 622 73 — Tilsvar af det Kgl. Dybt til min i Skr. af 12 Februar d. A. gjorde Skrivelse, maal om Spørgsmaalet det maatte være noget at erindre mod at det for Aarsberetningen Hellesen dem i sin Tid tankefuldt Cedkaffere med Tromsø Tømmerflødningsafgiftsdage fra og Bredens, indtil der fremad erholdes en Skr. af 8 Januar fra Amt. Kommandøren i Finmarkens Amt, hvori meddeles, at ~~[illegible]~~ Hr Hellesen ikke har efterladt noget Opsnar til bemeldte Kasse, men den nærmere Grunden for ~~[illegible]~~ Kantiansbrevets Udlevering. —

12 Marts

258

Indre Dybt 616 1/3 — Det jeg henviser til min i afskrift medlagte Skr. til Kgl. Indre Dybt af 1ste Marts 1872, hvori jeg har søgt at gaaende den Sandel for vild nærmere Oplysninger med at faa de ansøgte Malangsforpagter i Maalselven lagt ud gjort tilgjængelige for Enkeen, og hvor jeg har fordelaagt hvad der fidlu i Dette Øjemed er foretaget af Private, med

12 Marts

Dagen indvor igaar. — Der er ikke taale om Udgivelse af det offentlige, frygter jeg, for at Dagen i al Hast for det Første vil faa. —

259

Kommandøren Dalsfjorden 2 Marts — Ved Lagmandens ansøgning fremsat om i den Tid af Aaret, da Skytlagerne opsøge sig eller Fordes i deres Dispositioner, der bedre dømme at nøie til Forbyggelse af Kamerskhed mellem Skytlagerne og de Forsbrænder samt, hvor der Tvistigheder maatte opstaa at faa disse bilagte. I dette Øjemed vil det nærmere anbefaleligt at de faaregt mulige Dage at nærmere bestemme de Klager og under Ordre, da Skytlagerne gjennem Udbyggede Skrivninger forsøgte, hvorfor de ansøgte om, hvis Klager ikke,

№ 1. Fem og Tyve Øre.

73 258

lagde jeg følgende deres nævnte dokumenter:
1. Skrivelse fra Hetting af 16 Marts 1872
2. En Skr. fra Justitsr. Abel af 27 August 1872 med Kgmajs Tegning
Rentegnings af 16 Januar 1873.
3. En Skr. fra mig til Hetting af 18 Januar 1873
4. Det af Justitsr. Abel under 20 Januar 1873 forfattede Anslag
og det af Tygen forfattede Ries nævnte Minerningsarbeidet
5. Skr. fra Hetting af 23 Februar 1873.
Det ligger dog nu af disse dokumenter fr., at Abel har benyttet
endrosdningerne med en Lodsprøvning med Malmgrofs-
pen til 427 Dr 96 S, hvilken Dum Hetting dog mener noget for
lav.—
Dagen har for mig dårligt mugne Interesse og jeg formoder
at det nu kunne lykkes af Kommunerne og mange af enkelte
Private at tilveiebringe noget Bidrag dertil. Kommunernes
Funds var imidlertid (hvad de ikke ønskede) Privates Sum
allerede tidligere lagt bort omtrent 100 Dlr i Forhåb, som
den gang ikke lider, til noget Resultat dels fordi Malmen
lag af, som nu Arbeidet blev fuldført, dels med og paa fordi man
den Gang havde begyndt uden at sikre sig den områdets
tilkommende Myndighed. — Det er ganske Grund af disse Om-
stændigheder at formode, at den Sum, som nu udfordres, ikke vil
kunne tilveiebringes hverken, og jeg tillader mig derfor, foruden
nærværende Forslag, ærbødigst at anbefale, om at det Egl. Det nu ved
dels mig, om de kan nogen Haab om ved dettes Medvirkning at faa
noget Bidrag af offentlige Midler og i Fald hvor for andel
men i Tilfælde kan vinde derav.—
Hvis man kan vende at forslobets Tilgang om at Det nu anbefale
Bidrag af det offentlige, antager jeg at Kommunerne og Private
vil ønske mig for at tilbyde, mest, og jeg vil i fem Fald gøre
Dagen vidende igjen.— Er der intet Haab om Tilskud af det
offentlige, frygter jeg for at Dagen i al Fald for det første
vil falde.—

259

Kommunerne Dalsfjorden 2 Marts

Se Lagmandens omvendte Brevet om i den Tid af Aaret,
da Skytlaggerne ophæld fig eller Fordes i deres Kjøbet,
Mere bedst dennes at nøde til Forbyggelse af Konkurrence
mellem Skytlaggerne og de Landboende samt, hvor der
En Skjøgfarder maatte opholde at fage disse bilagte. I dette Øiemed
vil det nærværende ønskeligt at de faaende mulest fager at nøde til faa
ex. d. Klage og til den Tid, da Skytlaggerne gjennem Bekjendt-
Dekretning forsaget, hvorfor de accepteres om, hvis klager fra

1833 - 1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

Amtsformandskabsforhandlinger for dette Amt for Aaret 1873 (hvoraf et Exemplar vedlagges), i hvilke der Side 70 og 87 vil findes Beretning om det for Landets Regning underholdte Sygehus samt Uddrag af dets Regnskab begge for Aaret 1872.
Af Regnskabet for 1873 vedlagger jeg herved et Uddrag, hvorfor Bemærkes, at Beretning om Sygehusets Virksomhed i samme Aar vil blive indtaget i Amtsformandskabsforhandlingerne for 1874.

532.

Finmarkens Amtmand 5 Juni } Jeg tillader mig herved at bede mig underrettet om hvorledes Godtgjørelsen til Regnskabsførerne ved Amtets Sygehuser reguleret, om den udgjør fast Løn eller Procenter, og hvorfore Løn eller Procenterne ere. — Den begjørte Oplysning ønskes til Veiledning ved et lignende ~~Sy~~ Anliggende her i Amtet.
Derhos tillader jeg mig at spørge om Amtsformandskabsforhandlingerne for Finmarken for 1873 ere trykte. Jeg kan ikke finde at have faaet noget Exemplar deraf.

533.

Nordlands Amtmand 5 Juni } Jeg tillader mig herved at bede efter som N 532 — Anliggende her i Amtet.
Derhos udbeder jeg mig Oplysning om med hvilke Procenter Regnskabsførselen for Nordlands Medicinalfond honoreres.

534.

Ordfører Lars Wersen. Maalselven 5 Juni 1129/74 } Som Ordføreren maaske bekjendt har jeg i nogen Tid korresponderet med forskjellige Autoriteter om Anbringelse af en Laksetrappe ved Malangsfossen i den Hensigt at skaffe Laksen Opgang til den øvre del af Maalselven, et Anliggende hvorfor Herhed af Maalselven beboere formentlig skulde interessere sig. Sagen er nu skredet saavidt frem at jeg har faaet et af Fiskeriskant Abel forfattet Overslag over Anlægstiningerne som han har sat til 427 Rd 16 ß. — da imidlertid antagelig baade Arbeidspriser og

№ 1. Fem og Tyve Øre.

1874

534

[illegible] Materialier er for lavt anslaaet i forhold til [illegible]
[illegible] Arbeidet er blevet [illegible] antagelig at [illegible]
[illegible] 600 [illegible]
for at Arbeidet ikke skal standse for uforeligt —
Jeg har derefter modtaget en Skrivelse fra den 22de M. hvori det [illegible]
hvori det ~~indeholder at~~ med Hensyn til Vøiningsmaalet om Statsbidrag
indeholder, at dette maatte være Anledning til at gaaden Undersøgelse fra Kr.
[illegible] der maatte [illegible] Anledning, og at [illegible] er der falet [illegible] fra Kr.
gat [illegible] ~~for~~ [illegible] under [illegible] at [illegible] [illegible] en Stærk
[illegible] eller Privatmænd [illegible] at [illegible] [illegible] Arbeidets [illegible] [illegible]
del [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] —
Jeg er [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] paa de af Maalselvens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] at [illegible]
[illegible] og Skovsaaende. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Vøiningen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] anmoder [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
andre [illegible] [illegible] at [illegible] under [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] med [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] og [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

1876 den 12. juli - möte på Broderstad :

Sak nr. 1.

Den i sidstafholdte Repræsentantmöde behandlede Sag om Udminering af en Laksetrappe i Malangsfossen. I nævnte Möde blev Beslutning om Bevilgning af 1000 Sp af Herreds-kassen til Mineringens udförelse fattet med 8 mod 6 Stemmer og er Sagen saaledes af Hr. Stiftamtmanden tilbagesendt til fornyet Behandling i Herredsstyrelsen.

Ordföreren oplæste Sagens Dokumenter hvorhos bemærkedes at Formandskabslovens forskrifter om Bekjendtgjörelse og udlægning til Eftersyn er iagttaget.

Ordföreren optog derpaa til fornyet Diskussion Spörgsmaalet om Bevilgning af 1000 - et tusinde - Sp af Herredskassen til Anbringelse af en Laksetrappe i Malangsfossen, samt hvad forövrigt staar i forbindelse med Sagen.

I Anledning heraf blev efter en meget lang Diskussion hvori ~~blev~~ fremholdtes saavel Byrderne ved Udredelse af et saadant Belöb som Fordelene ved at Laksen faar Adgang til at passere op Malangsfossen Sagen optaget til Votering og blev da med 8 mod 5 Stemmer besluttet :

1000 Species bevilges af Maalselvens Herredskasse til Udminering af Malangsfossen under Forudsætning af at 1400 Species tilskydes af det Offentlige samt 400 - fire Hundrede - Species af Amtskassen i Tromsö Amt.

Forsaavidt at Sagen er af den Beskaffenhed at der maatte stille sig Vanskeligheder ved et Foretagendet med Udmineringen sættes iværk gjör herved de 8 Medlemmer af Herredsstyrelsen der stemte for Bevilgning af 1000 - et tusinde - Species af Herredskassen Paastand paa at Sagen söges fremmet ved at undergives Regjæringens Aprobation.

SAK NR: 2:

Regning fra Ingenieur A. Tygen over Undersögelsesarbeider og Nivellering af en Laksetrappe i Malangsfossen til Belöb 27 - syv og tyve - Species 81 - en og otti Skilling

Ednstemmig Beslutning

Belöbet 27 - syv og tyve - Species 81 - en og otti - Skilling anvises udbetalt af Maalselvens Communekasse med Forbehold af at 2/3 af Belöbet refunderes af det Offentlige.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

1888 den 10. mars møte av formenn og representanter på Nordmo :
Sak nr. 11.

Paa foranledning af amtets stortingsmand [illegible] ord-
[illegible] en skal
[illegible] 5
[illegible] n Nymo
[illegible] en
[illegible] stor
[illegible] g af
[illegible] elven.
[illegible] rg,

1860-årene kjennetegnes ikke bare ved en sterk interesse for fremhjelp av et bedre stell i fjøs og matstue , men ~~[illegible]~~ i denne tid folk var også sterkt opptatt av hvordan man kunne få utviklet og fremmet fisket i ~~[illegible]~~ elver og vann. Den store sak var å få skaffet adgang for laksen til de milelange strekninger ~~[illegible]~~ med gode gyteplasser ovenfor Malangsfossen. Planen var å få minert ut fossen og derved gjøre det mulig for laksen å forsere den. Det var noe som både staten som skogeier og proprietær Moursund burde være med på å bekoste, for det ville samtidig bli ulike lettere å få tømmeret gjennom fossestrykene når de bergknauser som nå bant så mange tylter av tømmeret. Og da ville man få en av de beste lakseelver i landet , trodde man. (Tr.St.t. nr. 19/1869)

I 1868 fikk fogden Drejer, vesentlig på egen bekostning sprengt bort en bergknaus i Malangsfossen, og man håpet nå , når litt mere sprengningsarbeid var gjort å få laksen uhindret helt opp til Rostavannet.

(Tr. St.t. nr. 96/1869).

№ 1. Fem og Tyve Øre.

1888 den 10. mars møte av formenn og representanter på Nordmo :
Sak nr. 11.

Paa foranledning af amtets stortingsmand K. Maursund eskede ordføreren herredstyrelsens udtalelse om hvorvidt man nu for tiden skal søge at faa anlægget af lakdetrap i Malangsfossen fremmet.

Efter at sagen var tilstrækkeligt diskuteret, fattedes mod 5 stemmer ~~xxxxxx~~ B. Haug, Otto Andersen, E. Eriksen Myhre, Johan Nymo E. Kristianamo saadan

B e s l u t n i n g :

Grundet paa det økonomiske tryk, som fortiden hviler paa kommunen tør man for nærværende ikke betynge kommunebudgettet med en saa stor bevilgning som her fordres, paa samme tid , som en udstragt brug af kilenøtter og kroggarn foregaar rundtom i udslagsdistriktet for elven.

(De øvrige medlemmer : O. Tøllefsen - ordfører, Reier A. Olsborg, T. Olsen. H. C. Hofstad, Theodor Didriksen , Andr. Bakke , Simen Grøtlie , J. Knudsen, K.C. Grimstad, Simon Guldhav , Thron Leding.

Se :
Møte 1888 28/7 sak nr. 3.
Do 11/10
Do 1889 21/1 sak nr. 2 & 9

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Ryper fangel i stike mengder de to siste vintrer at de er blitt solgt for 4 à 6 sk. skyllet (5 års melding 1836-40.

Vildren blivn sjeldnere og sjeldnere (5 års melding 1851-55)

Mengen av ryper mindre en fås (5 års melding 1856-60)

Tilforeselen av ryper - Finnmark i Balsfjord brar til ørnen og skytes [illegible] og selges i Tromsø (1861-65)

Prisen på ryper steget i var ved den rasche og fordelaktige forsøkning de finner ombord i dampskibene saledes i Tromsø. fra 4 til 12 sk. skyllet mens de tidligere var å få for 4 à 6 sk. (1866-70)

Gj. snitts pris 9 sk. skyllet (1871-75)
Prisen går jevnlig ryp i 50 øre (1881-85)

Med de forbedrede Kommunikasjon sendes en god del sydover (1886-90)

et betydelig Antal som selges til handelsmenn og de indre til byene sydpå (1896-1900)
Do. " " " (1901-1905)

Av ryper og barfugl var der i femårets første del usedvanlig lite: Mus og lemen i 1911 og 1912 en mengde rovfugl og rev som gjør lok nyttig vill (1911-1915)

Ryper forekom i de sidste år i skrøn mengde, og er herfor utført betydelige Parker til Sydbyene
En mengde harer men skytes eller fanges sjeldnere og findes lidet afsetning da man ikke liker deres kjød
(5 års melding Målselv 1870-75)

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Et aksjeselskap i England med en mr. Engleby (Ingleby) i spissen ~~xxxxxxxxxxxx~~ tilbød seg i 1893 (?) å gjøre Malangsfossen farbar for laksen. Men det skulle være på betingelse av at oppsitterne ovenfor fossen frekrev seg fiskeretten i 30 år. De første 6 år skulle det ikke fiskes, men i de følgende 24 år ville mr. Ingleby ha rett til å fiske der uten erstatning. Til gjengjeld skulle han opprette 5-6 utklekningsapparater. Det var adskillig interesse for prosjektet, som likevel ikke førte til noe. (Tromsø stiftstidende nr.11/1894)

1892 den 23. april herredsstyremøte :

Sak nr. 9.

Paa Foranledning af Simen Grøtlies Forestilling af 5te f. M. om atter at optage Sagen om Bygning af Laksetrappe i Malangsfossen blev Ordføreren paalagt at sætte sig i Forbindelse med Herr Fiskeriinspektør Landmark for at opnaa dennes Medvirkning til igjen om muligt at faa denne Sag optaget.

Specielt ønsker man for det første Omkostningsoverslaget over den Del af Trappen, der blev optaget fra Midtfaldet og opover. Dernæst ønsker man hans Udtalelse om hvorvidt denne kortere Trappe kan antages at føre til Maalet, at skaffe Laxen en fremkommelig Passage forbi Midtfaldet.

Enstemmig vedtaget.

1893 den 13. juni herredsstyremøte :

Sak nr. 3.

Oplæstes Skrivelse af 17de April d. A. fra Inspektøren for Ferskvands=Fiskerierne ang. den før behandlede Laxetrappe i Malangsfossen, hvilken foranledigede en Anmodning til Ordføreren om at erhverve endel af de af Herr Fiskeriinspektøren i de senere Aar udgivne Beretninger om Laxefiskeriet i de Vasdrag, hvor der er bleven bygget Laxetrapper.

1833-1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

Tromsø posten

Konstitutionel Avis for Tromsø By og Stift.

Nr. 50. | Bekjendtgjørelser betales med 10 Øre pr. Korpuslinie og indleveres i Bogtrykkeriet inden Tirsdag og Fredag Middag. | 15de Aarg.

Bladet kan bestilles fra Juni Maaneds Begyndelse paa samtlige Postkontorer og Postexpeditioner samt herfraa i Bogtrykkeriet. Abonnementet er bindende indtil Halvaarets Udgang og maa opsiges i Maaned i forveien.

Lørdag den 26de Juni 1886.

Bladet udkommer to Gange paa ugentlig, nemlig hver Onsdag og Lørdag. Aarspris Betalingen er 3 Kr. halvaarlig, hvortil kommer 50 Øre i Porto for udsendt og 50 Øre indbyrdes for udsendt Ekspemplar.

Grindringsliste.

1ste Søndag efter Trefoldighed

prædiker i Tromsø Kirke.
simesse: Res. Kap. Thinn. Skriftemaal Kl. 9¼
Rensang: Stiftsprovst Hall
i Tromssøundets Kirke:
simesse Provst Mørgund,
i den katholske Kirke:
hristi Legemsfest. Efter Hoimesse Kl. 10 af hol-
den Procession.
standagt med sakramental Velsignelse Kl. 5
i Baptisternes Forsamlingshus:
rædiker 10½ O. B. Hansson, 5 O. B. Hansson.

Idag

ileveres Breve paa Postkontoret med Dampskibet sydover til Kl. 10 Form.
ileveres Breve paa Postkontoret med Dampskibet nordover fra Kl. 4—7.
ileveres Pakgods med Dampskibet nordover til Kl. 2. Passagerer indtegnes til 7.
ileveres Pakgods med Fjorddampskibet til Kjosen til Kl. 5 Efterm.
Kommunebibliotheket aaben fra Kl. 6—7 Eftm

Søndag

iseet er aaben fra Kl. 3—5 Eftrm.
ileveres Breve paa Postkontoret med Fjorddampskibet til Tjosen fra 4—6 Efterm.

Mandag

ileveres Breve paa Postkontoret med Fjorddampskibet sydover fra 4—6 Efterm.
ileveres Pakgods med Fjorddampskibet sydover til Kl. 5. Passagerer indtegnes til 7 Efterm.
ileveres Breve paa Postkontoret med Fjordskib til Balsfjord indtil 7 Efterm.
ileveres Pakgods med Fjorddampskibet til Balsfjord til 5 Efterm.
ileveres Pakgods med Dampskibet sydover idag til Kl. 11. Passagerer til Kl. 3
ileveres Breve paa Postkontoret med Dampskibet sydover til Kl. 10 Form.

Tirsdag

ileveres Pakgods med Fjorddampskibet nordover til 5 Efterm.
ileveres Breve paa Postkontoret med Fjordskibet nordover til 7 Eftrm.
ileveres Pakgods med Fjordskibet til Yttre Malangen—Gibostad Indre—Malangen til Kl. 5.
ileveres Breve paa Postkontoret med Fjordskib til Yttre Malangen—Gibostad—Indre-Malangen til Kl. 7 Efterm.
ommunebibliotheket aabent fra Kl. 6—7 Eftm.

akkontoret er aabent alle Hverdage fra 9—10 rm. Samlingsdage Tirsdag og Fredag Kl. 11 Form
arebanken er aaben alle Hverdage fra 12—1 Middag
legraafkontoret er hver Dag aabent fra 7 Form il 9 Aften

eeler Transport Versicherungs Gesellschaft overtager Søforsikringer paa Ca-Varer, Fragt og Bodmeri til billige Præer. W. Mack.

Nye Danske **Brandforsikringsselskab** Kjøbenhavn tegner Brandforsikringer bilt ved Søren Gimver.

Borch,
Overretssagtører
Harstad.

Om Forholdstalsvalg.

(Efter et Foredrag i Hamar konstitutionelle Samfund af Rektor Horn.)

Det hedder, at Folket har den longivende og bevilgende Myndighed. Hermed menes dog ikke Folket selv; men det er Repræsentanter for Folket, der øver denne Myndighed. Staten har ogsaa hvad man kalder en repræsentativ Forfatning.

Imidlertid er det ikke hele Folket, der er repræsenteret; det er kun et Mindretal. „Vælgerfolket" har man kaldt den Del af Folket, der har Ret til at lade sig repræsentere. Af Hamar Kommune udgjorde Vælgerfolket ca. 900 af de ca. 3300 Indbyggere eller omtrent 27 pCt. Af Kristiania Kommune ca. 6000 af 128,000 eller mindre end 5 pCt.

Af fastsatte de rette Stemmeretsbetingelser fører til de Første og vanskeligste Opgaver for Statsmændene, og hele Samfundets Karakter er for en ikke ringe Del betinget af, hvorledes disse Opgaver løses.

Men Stemmeret er ikke Stemmepligt ialfald kun en moralsk Pligt, ingen juridisk. Vi ser ogsaa, hvor forsigtig dette Forhold er opfattet i Hamar og i Kristiania. Ikke Kristiania Indbyggere den samme Pligtfølelse som Hamars, vilde de der ikke havt 6000, men 15,000 Vælgere. Saalænge det viser sig, at der er saamange, der har Retten til at vælge, men ikke øve den, synes der ikke at være nogen Trang forhaanden til nogen yderligere Udvidelse.

Men de, der nu har Stemmeret og øver denne, ser de sig nu repræsenterede i den longivende Forsamling? Det være langt fra. Det er et stort Mindretal, der med Skuffelse kanske endog med Bitterhed ser sig udeskængt. Mens de 200 Vælgere her i Hamar vil finde sig repræsenterede gjennem sin Repræsentant, vil ge 176 føle sig skuffede. Og mens de 4000 Vælgere i Kristiania vil blive repræsenterede gjennem 4 Repræsentanter, har de 2000 ingen Repræsentant. Og som det er i disse to Kommuner, saa er det næsten i hver eneste Kommune i det hele Land. Mindretallet er ikke absolut repræsenteret, det er ubønhørligt udelukket.

Vore Valgregler hviler ikke paa noget bestemt Princip med det Formaal at udelukke Minoriteterne. Men de er gammeldagse og uskyldige. Efterat de stærkt fremtrædende Modsætninger mellem Partierne er komne frem, viser det sig, til hvilke Urimeligheder de fører. Det er muligt, det kan blive vanskeligt at faa dem forandrede; thi Majoriteten har sin Styrke gjennem dem, og vil den kaase Minoriteten, har den intet lettere Middel dertil. Men vil Majoriteten, hvad der er ret og billigt, og trygter den en Nemesis, da afskaffer den disse forældede, uskyldige Regler og sætter andre istede, der er tidsmæssige og fremfor alt retfærdige mod alle Parter. Og saadanne Regler har man.

Baade et begrændset Flertalsvalg og et kumulativt Valg er bedre. Ved det første stemmer man kun paa 2, naar der skal vælges 3, eller noget lignende. Ved det andet kan en Vælger, om han vil, give alle sine Stemmer til samme Kandidat. Begge disse Methoder lider dog af Mangler, og vi vil ikke opholde os videre ved dem.

Forholdstalsvalgmethoden derimod, den tilfredsstiller alle Fordringer. Vi vil nærmere fremstille dens Principer og dens praktiske Anvendelse.

(Forf.)

Angaaende Fragtmoderation

for Reisende og Udstillingsgjenstande til det 16de almindelige Landbrugsmøde Stockholm den 12te—18de Juli 1886. (Gjælder kun 1ste, 2det, 3die og 4de Distrikt.)

Deltagere fra Norge i det nævnte Landbrugsmøde erholde ved Reise til og fra Mødet følgende Moderation:

a. Reisende fra Kristiania og Trondhjem erholde i Tiden fra 8de til 16de Juli uden nogen Legitimation ved de nævnte Stationer kjøbt Tur- og Returbilletter til Stockholm gjældende i 10 Dage, Afstemplingsdagen og alle Helligdage iberegnet, for enkelt Billets Kostende.

b. Deltagere fra Stationer mellem Kristiania og Charlottenberg samt mellem Trondhjem og Storlien erholde for Tur i Tiden fra 8de til 16de Juli, for Retur i Tiden fra 14de til 22de Juli mod Afgivelse af Legitimationskort (særskilt for Tur og særskilt for Retur), udfærdiget paa behørig udfyldt Blanket efter Schema som vedhæftet Cirkulære No. 78 samt underteknet af Hr. Landbrugsdirektør Smitt, kjøbt almindelige Billetter, henholdsvis til og fra Charlottenberg og til og fra Storlien til enkel Tur for halv Pris. I Charlottenberg og Storlien erholdes kjøbt uden Legitimation Tur- og Returbilletter til Stockholm gjældende i 10 Dage som under Post a for enkelt Billets Kostende.

c. Deltagere fra andre Stationer i 1ste, 2det, 3die og 4de Distrikt kunne med Afgivelse af Legitimationskort og i Tidsrum, som under Post b. forklaret, erholde kjøbt almindelige Billetter til og fra Kristiania, Trondhjem eller Charlottenberg for halv Pris. Ved de tre sidstnævnte Stationer kan da løses uden Legitimaton Tur- og Returbilletter til Stockholm, gyldige i 10 Dage som under Post a for enkelt Billets Kostende.

Levende Dyr, Agerbrugsprodukter, Mejeriprodukter, Foderstoffe, præparerede Gjødningsstoffe, Mejeripræparater, Tegninger, Modeller og lignende samt Landbrugs-Redskaber og Maskiner til Landbrugsmødet ere tilstaaede fri Befordring til Stockholm og tilbage paa Billkaar, som ved senere udfærdigendes Cirkulære vil blive nærmere angivet.

De Stationer, der ikke have direkte Expedition til Stockholm have at expedere Transportgjenstandene henholdsvis til Kristiania og Trondhjem for Videresebefordring til Stockholm, ledsagede af de forestrevne Legitimationer.

Tromsø 25de Juni.

Jonsdags ankom de første Turister med „Sverre Sigurdsøn" og det store engelske Turistdampskib „Ceylon". Paa Gaderne og paa Moloen var det meget livligt. Byens Handlende havde udstillet fine for de Reisende mest tiltalende Varer, og Udlændingerne ilede gjennem Byen for ikke at gaa glip af nogen af dens Seværdigheder. Finnerne havde ogsaa indbundet sig i Mængdevis og medbragt mange Varer, der skulde over i de Fremmedes Hænder. Beiret var under Turisternes Ophold her saa straalende som muligt.

Angaaende Salsetrappe ved Malangsfossen i Maalselven har Ordfører Helberg under 19de f. M. tilskrevet Amtet saaledes:

Fra lang tilbage i Tiden har Spørgsmaalet om Anbringelse af en Laksetrappe i Malangsfossen faaet som et stort Gode for Distriktet og i Aarene 1874, 76 og 1878 har dette Spørgsmaal været under Behandling i Amtsformandskabet, hvor det de tvende sidste Gange paadt enstemmig Tiltrædning som et Middel til at ophælpe Næringsveiene. Man gik ogsaa med paa en større Bevilgning, idet man sammen med Maalselvens Herredskommune bevilgede Halvdelen af den beregnede Kostbalsum, haabende at Staten skulde tilskyde det manglende. Dette Haab er endnu ikke gaaet i Opfyldelse, idet Regjeringen formentlig har havt vanskeligt for at finde Plads for dette Beløb paa Budgettet. Man vil ogsaa saar se, at Fiskeriinspektøren har opsøm dette til Bevilgning, men Regjeringen har helleriikke denne Gang fundet Plads derfor eller indstillet paa Bevilgning.

Da det imidlertid ikke kan modsiges, at det er et gavnligt Foretagende ikke alene for Maalselvens Herred, men for det hele Amt, har jeg troet at handle i det Almenes Interesse ved at fremsende denne Skrivelse med Anmodning om, at samme bliver foreslaget det sammentrædende Amtsformandskab, for at dette kan tage under Overveielse, om der ikke burde indgaaes til Regjeringen med en Forestilling eller Anmodning om, at der i den nærmeste Fremtid maatte blive fremsat Forslag om Bevilgning til Foretagendet.

Finder Hr. Amtmanden at denne Skrivelse bør forelægges Amtsformandskabet, skulde jeg anse det for heldigt, om De vilde tilføie Deres personlige Formening om Sagen.

Amtmandens Indstilling til Amtsformandskabet er saalydende:

Som det vil sees af de trykte Amtsforhandlinger for 1878 pag. 60—61 er en Laksetrappe ved Malangsfossen i Maalselven anslaaet til at koste Kr. 17000.00. Deraf har Maalselvens Herred bevilget Kr. 6000.00 og Amtskommunen Kr. 2500.00, tilsammen Kr. 8500.00 eller Halvdelen af Overslagssummen. Allerede paa det Budgetforslag, som forfattedes til Stortinget i 1879, foreslog Fiskeriinspektøren den anden Halvdel bevilget af Statskasjen og til Begrundelse af dette Forslag sees han blandt andet at have yttret følgende:

„Saafremt der overhovedet, uagenfunde skal „ydes Bidrag af Statsmidler til Anlæg af „Laksetrapper, tror jeg at saadant bør ske i „det foreliggende Tilfælde. Det Anlæg, hvor„om her handles, er blandt de betydeligste og „mest lovende af denne Art, hvorom der kan „ventes at blive Spørgsmaal i vort Land. „Det forjesner derhos tilvisse Paaskjønnelse, „at en saa stikkes liggende Bygd som Maals„elven ryger fig herved til at gaa i Soldsen i „denne hos os endnu saagodtsom uprøvede „Sag og til sammes Fremme paatager sig en „Udgift, der saanet i og for sig, som i For„bold til Distriktets ødonomiske Evne, maa an„sees for temmelig betydelig. Jeg maa der„for anbefale, at den til dette Anlæg bevilgede „udredet Halvdelen af det Beløb, hvortil Be„heldet er anslaaet".

Regjeringen tiltraadte Indstillingen. Forslag om Beløbet blev derfor opført paa det Kongelige Budgetforslag, men ved Sagens Behandling af Marinekomitéen No. 1 fandt den at være anført, at det under de herværende finantsielle Vanskeligheder ikke kunde blive Spørgsmaal om at tilføie Statsmidler til nye Foretagender, som ikke fuldkunde ansees for paatrængende. I Henhold dertil blev Bevilgningen nægtet paa Stortinget i 1879.

Arbeidsløshed ofv. Det kan være en meget smukt Tanke. Men den lar sig ikke gjennemføre. Først og fremst fordi Arbeiderne ikke selv vil det; de vil ikke modta som en faderlig Godhed det, som de mener at ha Ret til at forlange. Og Arbeiderne kan ikke paa den Maade bindes til en enkelt Arbeidsherre, som et saadant Forhold forudsætter; de vilde derved bli, men paa en anden Maade end i gamle Dage ufrie. Derneest strider et saadant Forhold mod Udviklingen af den moderne Produktion og mod Arbeidets Deling. Den Mand i et Jernstøberi, som staar og passer en Hestesko-sømmaskine, har ingen Interesse i Bedriften forøvrigt; det er ikke som i en gammel Smidje, hvor Mester og Svender gaar om hverandre, og hvor Arbeidet falder lige paa begge. Det kapitalistisk—patriarkalske Prinsip forudsætter en Arbeidstilstand og Forholde som ikke eksisterer.

Men aktuelt det samme gjælder det andet Prinsip for Proletarklassens sociale Ophjælp, Socialismen. Den arbeider heller ikke for det, som eksisterer, men forudsætter en helt ny Tingenes Tilstand. Om denne Socialisternes Fremtidsdrøm blir bedre end den Virkelighed, vi lever i, er meget vanskeligt at si; men en Ting er sikkert, at for den er gjennemført, kan ikke Socialismen yde Lønsarbeiderne noget, og hvor længe det vil vare, inden denne nye Tingenes Tilstand etableres, det ved vi ikke.

Det tredje Princip, det social-reformatoriske, gaar ud fra den Tingenes Tilstand, som er, og forsøger at finde ud, hvori Grunden er til de mange stigende sociale Misforhold; har det fundet ud Aarsagerne, søges at rette Feilene, hvor ikke Aarsagen kan fjernes. Socialismen har aabnet Øinene for mange af Feilene; men naar der gjøres Forsøg paa at rette paa dem, kan man ofte se, at Socialisterne haaner det og sætter sig mod det; selv saa vi det hos os, dengang nylig Folkeforsikringen og Sygeforsikringen blev behandlet. Skal vi gjøre os Haab om at komme længere frem paa dette Omraade, maa vi slutte os helt til det social-reformatoriske Prinsip og se Misforholdene aabent i Øinene. Vi vil møde Modstand fra 2 Kanter — fra de kapitalistisk-patriarkalske, og fra Socialisterne; de første vil bestylde os for at være Socialister, de andre vil le haanligt af alt vort Arbeide.

Fra de første vil vi ogsaa møde en anden Indvending, som er vanskeligere at overvinde, den nemlig, at de Haand, som en moderne Socialpolitik lægger paa Industrien, hemmer Produktionen og gjør den saa kostbar, at den ikke kan konkurrere. Hvor det gjælder Varer, hvis Marked er indenlandsk, spiller det siste Argument imidlertid ingen Rolle, og hvor det gjælder Ublandet, betyr det en Nedgang i Tjenesten, hvis det idethele faar nogen Betydning. Men man maa huske paa, at det sociale Reformarbeide nu drives i alle Lande, og det varer ikke længe, for de har naadd den samme Udvikling omtrent overalt.

tar, fordi man maa tro, at der ligger en Væsensforskjel mellem det legemlige Arbeide og det sjelelige, som gjør, at disse 2 Arbeidsarter dog maa dømmes fra forskjellige Synspunkter. Men det mekaniske Arbeide har ikke forminsket Kravene til Arbeidernes Kyndighed og Dygtighed; en Mand, som kan passe en Spigermaskine, kan ikke Dagen efter gaa til en Dreiemaskine ofv.

Ud fra det Synspunkt maa Kravet paa en begrænset Arbeidstid sees; lignende Synsmaader gjør sig gjældende, naar der er Spørsmaal om fast Minsteløn ofv.

Og vi maa gjøre os fortrolige med det Syn paa Forholdene, hvis vi vil være med paa det sociale Reformarbeide.

Kongeparrets Nordlandsreise.

Kongen og Dronningen reiser den 16. Juli fra Kristiania med Jernbane til Trondhjem for derfra at begynde Reisen til de nordlige Dele af Landet med Dampskibet „Olaf Kyrre" den 17. om Morgenen. Paa Reisen er bestemt følgende Anløbsfleder:

19. Juli Bodø, Ankomst Kl. 10 Formiddag, Afgang Kl. 3 med Anløb af Svolvær i Løbet af Aftenen.

20. Juli Melbo i Lofoten Kl. 10 Morgen, Stokmarknæs ved Middagstid.

21. Juli Sjøvrien, hvorfra Kongen afreiser overland om Morgenen til Eidsverplassen Sætermoen og videre til Sørreisen.

22. Juli Tromsø med Ankomst om Morgenen, Afreise om Eftermiddagen.

23. Juli Alteidet, Ankomst om Morgenen, Afreise overland Kl. 5 til Sopnes, hvor Ankomst ca. Kl. 7 Aften.

24. Juli Bosekop i Alten ca. Kl. 11 Form. Om Eftermiddagen paatænkes Besøg i Altens Kredskompanis Rekrutskole paa Altengaard.

26. Juli Hammerfest, Ankomst ca. Kl. 11 Form. Afreise Kl. 3 Eftermiddag (Nordkap ca. Kl. 11 Aften.)

26. Juli Vardø, ca. Kl. 4 Eftern.

27. Juli Kirkenæs i Sydvaranger.

28. Juli Vadsø, ca. Kl. 11 Form. hvorfra om Eftermiddagen til Nyborg

29. Juli, Over Seida til Smalfjorden i Tanen.

30. Juli Harstad, Ankomst ca. Kl. 5 Eftermiddag. Afreise fra Harstad Kl. 11 aften.

1. August Narvik, Ankomst Kl. 11 Form., med Befaring af Jernbanen, hvorefter Afreise Kl. 5 Eftermiddag.

2. August Mo i Ranen, Ankomst om Eftermiddagen ca. Kl. 6.

3. August Mosjøen, Ankomst om Morgenen.

4. August Namsos, Ankomst Kl. 10 Form., Afreise Kl. 3 Eftermiddag.

5. August Trondhjem, hvorfra Tilbagereisen samme Dag sker med Jernbanen til Kristiania.

Falsk Barnefar. En Lærer fra Grue i Solør havde staat i Forhold til en Pige, som tjente hos ham, og Pigen blev frugtsommelig. For at koppe det Snak, som i den Anledning gik i Bygden, henvendte Læreren sig til en Husmand, som forpligtet sig til at gifte sig med Pigen, mod at Læreren udredet 2000 Kr. til Husmandens Besætning m. v. Senere blev det sandsynligt derhen, at Husmanden kun skulde faa som Barnefar. Der blev imidlertid reist Sagsmaal i Sagens Anledning, og ved Meddomsretten fik Pigen 50 Kr. i Bod og Læreren 30 Dagesfængsel. Han blev ogsaa fradømt sin Stilling.

Hovedoplag: **Fredrik Jebe & Co.,** Kristiania.

Norsk Frugt Champagnes

Bærsafter og alkoholfrie Cremer føres stadig paa lager til fabrikens priser.

Ordres for direkte expedering optages.

Nicolay Thoresen.

Flere Tusen Træer er ødelagt af Elorm'n paa Gaarde i Smaalenene. Paa tre Gaarde i Naadr er Tredjeparten af Skogen ødelagt. Den har overalt holdt sig til Furuskogen. Skogeierne ruster sig nu til en Elorm-krig.

Der er ialt uddelt Kr. 4000,00 fordelt paa 55 Fiskere til at besøge Motorudstillingen i Bergen.

~~Af norske Præster~~ fias i Amerika ca. 1200; her i Landet er der ca. 800.

En dansk Socialist er blit Ridder af Dannebrog, og han har, iverimod hvad man kunde tænke, modtat Dekorationen, skriver „Socialdemk." —

Naturen gir over Optugtelsen.

Af gammel Slegt. Et udenlandsk Blad meddeler, at en af de kinesiske Delegerede paa Fredskongressen i Haag er en Ælding i 74. Led af den store kinesiske Filosof og Religionsstifter Konfucius. Hr. Konghienno kan opvise en Stamtavle, som uden Huller fører helt tilbage til 551 før Kristi Fødsel.

En original Kur. Flere Læger i England har erklæret, at Mennesket er underkastet forskjellige Sygdomme paa Grund af den opreiste Stilling, der skader visse Muskler og Organer. Det er derfor blit Mode i London at krybe omkring paa Gulvet i en halv Time om Dagen, og da de erklærer, at de befinder sig meget vel, vil det neppe være længe, før man ser Mennesker krybe omkring i offentlige Parker og Spadserveie.

Norges Ungdomslag.

Jaren Station 1. Juli.

Norges Ungdomslags Aarsmøde igaar var godt besøgt, skjønt mange Bygdelag var reist til Landbrugsudstillingen og Veiret var ugunstig. Pastor Hognestad holdt Gudstjeneste i Tingulstad Kirke, som var pakket prydet med Gjerd og Flaggs. I det rummelige Ungdomslokale „Folkevang" talte Udenrigsminister Lovland paa Landsmaal om Vinje og hans Plads i Norges Historie. Af hans Liv og Gjerning vilde der gro mere for Norges Fremtid end efter de Mænd, som har et stort Navn i vor Historie. Vi maa se ham i Opvækstens sammen med Stormænd som Aasen, Tidemand og Sverdrup. De byggeb alle paa det samme norske Hus. Jo længer Vinje naadde i Kundskab, Tænkning og Aandsdannelse desto stærkere baagned Telegutten i ham, og det hjemlige Maal sprængte den fremmede Ham. Dette er den naturlige Vekst, og hans fineste, mest stemningsfulde Digte, som staar juldi paa Høide med de beste i den udenlandske Literatur, havde fine Kilder i Hjemlygden. Dette var et godt Varsel for den norske Reisning. Severin Estelund talte om de historiske Fremgangslinjer i Maalarbeidet og dab Dyllændingerne berørte om Bygdemaaler. Det viser klart Sammenhængen med Halvdans og Haralds Lid. Om Kvæden forebrog Lammers nogle Sangnumre.

I Danmark er der i Løbet af et Aar plantet 11 Millioner Naaletræer og 3 Millioner Løvtræer.

Stortingets Fredsforening valgte til Delegerte ved den skandinaviske Fredskonferanse i Kjøbenhavn følgende: Horst og Gunnar Knudsen med 55 Stemmer, Minister Hagerup 54, Berner og Berth. Hansen 53, Fr. Stang 48, Magnus Nilssen 39, Godtfred Brandt 36, John Lund 35 og Konow, H., 34. Suppleanter: Bjørnaali, Liljedahl, Juhren, Wangell, Ivar Aabatsmark, Gustaa, Svendsbøe, C. Stousland, Foss og Bj. Kristensen.

Laksetrappe i Malangsfossen.

Endelig ser det ud til at skulle bli noget af denne gamle Plan om Laksetrappe i Malangsfossen. I de siste 30 Aar har interesserte Mænd Gang paa Gang sat sig i Spidsen for dette Arbeide, men det har ikke Gang strandet paa økonomiske Vanskeligheder. Der skulde jo mellem 20 og 25 Tusen Kroner til.

Et af de siste Forsøg var at faa Trappen bygget af en Privatmand mod at overdra Fiskeretten ovenfor Fossen i et Antal Aar som Erstatning. Der forelaa to slige Tilbud; men begge disse Herrer vilde til Gjengjeld ha Fiskeretten i 30 Aar. Der var ogsaa samlet en hel Del Underskrifter paa en saadan Kontrakt, men flere synteds at Tiden var for lang, saa Sagen syntes igjen at skulde stanse. Paa Foranledning af Hr. Fiskeriinspektør Landmaar blev der saa iflor Sommer paa Nordmo holdt et større Møde, hvor blandt andre ogsaa Kommuneskjøreis Medlemmer var tilstede. Sagen blev drøftet. Fiskeriinspektøren hævdede i et længere Foredrag, at man ikke burde afstrækkes af disse 30 Aar. Det vilde lønne sig for Opsidderne alligevel, naar de bare fik Lakseen op. Og paa anden Maade end ved, at en Sportsmand besørged Udgifterne, trodde han ikke, det gik. Flere Forsøg paa at skaffe Penge til Anlægget i Distriktet var jo allerede mislykkedes. Sagen hadde for stor Betydning for hele Bygden, ja Amtet med, til at man kunde la den strande nu igjen. Man burde derfor søge at bli enige om at modta det ene af disse Tilbud (gjort af Konsul Thb. Bøyer i Bergen). Der var ogsaa megen Stemning for dette Forslag; men endel af de Tilstedeværende med Meierimester Nordmo i Spidsen mente, at man først burde gjøre nok et Forsøg paa at skaffe Pengene ad anden Vei. Gik ikke det, fik man gaa med paa de 30 Aar. Der blev da valgt en Komite paa 5 Mand, nemlig: Meierimester Nordmo, Handelsmand Johnsen, Lappesøgd Myhre, Cpr. Fosshaug og Ole Solberg. Komiteen skulde udrede Sagen og se om Pengene lod sig tilveiebringe denne Gang. Man ønskte disse nærmest paa at danne et Slags Aktieselskab.

I et af Komiteens Møder udarbeidedes saa en Forteguelse over Jordeiere ovenfor Fossen. Man fandt, at der var omtrent 180, som hadde Jord der stødt til Elven. Men det blev for meget for dem at udrede, og man holdt paa at opgi Ideet. Imidlertid var Planen ved Fiskeriinspektørens Kontor omarbeidet og omtegnet paa et nyere Kart i større Maalestok, og da den nu igjen blev

Lørdag den 10de Oktober 1896. 57de Aargang.

Blad utkommer i Tromsø hvertfald hver Onsdag og Lørdag, og betaler forhøiet med 3 Øre. 20 Øre halvaarlig (Porto iberegnet). Opsigelse for 2 Mdr. for hvert Halvaars Slutning. Subscription modtages paa alle Postkontorer. — Annoncebureauer til Indrykkelse i Bladet indkjøbes i Kristiania hos Haasenstein & Vogler, Christiania og Christian Mikdsen og betales ikke med 10 Øre pr. Kornstikke og forholdsvis mere for større Kvadraater.

Erindringsliste.

Idag

Udlaanet i det Universitetsbibliothek fra Kl. 7½—
Manuskriptbibliotheket er aabent fra Kl. 6—7 Eftm.
Indleveres med Hjordfiskbet til Kvalfangerne Malangen til Kl. 7 Eftm.

Tirsdag

Indleveres med Fjordfiskbet nordover til Kl. 7 Eftm.
Indleveres med Fjordfiskbet til Balsfjorden til Kl. 7 Eftm.

Lørdag

Manuskriptbibliotheket er aabent fra Kl. 6—7 Eftm
Indleveres med Fjordfiskbet sydover fra Kl. 8—10½ Form.
Indleveres sydover med Hurtigruten til Kl. 1 Eftm.
Indleveres med Fjordfiskbet sydover til Kl. 7 Eftm.
Indleveres med Fjordfiskbet nordover til Kl. 7 Eftm.
Indleveres med Fjordfiskbet til Indre Malangen til Kl. 7 Eftm.

Postkontoret er hver Dag aabent fra Kl. 8 Fm til Kl. 9 Eftm.
Banken er aaben alle Hverdage fra Kl. 12—1 Fm.
Sparekassebanken Mandag og Torsdag Kl. 11.
Toldboden er aaben alle Hverdage fra Kl. 11½—12½.
Sundhetsbanken er aaben alle Hverdage fra Kl. 10—12.
Postvognene afgaa fra Kl. 9—1 og 4—7.
Telefonkontoret er aabent fra 4—6 Em.

Doktor Halvard Arnesson
Kristiansundsnæs.
Er Slutten af October.

Dr. Knut Lundh
Russevaag pr. Kleven.

Dr. Ramm
Tromsø
er hjemkommen
Konsultationstime og Kirurgi.

Sagbruksejer Grøn
Harstad. (H. O.)

O. J. Mathisen,
Pantebrevsholder, Kommissions- og Inkasso Forretning, Ordning af Laan.

Brandforsikringer
billig ved Markus Skancke.

Brandforsikringer
i Landdistrikterne
billigst ved Jac. Campbell.

Fuldstændig forandret Fabrikations-Maade anbefales Noltes Rultobak som bedste; let, seig, velsmagende og billig.

Langdalsbruget
Bangsund — Namsen
Leverer **Grømaterialier**, runde, sagede **hovlede**, tøndestav, tagtækningsspan — **Huse** af tømmer, bindingsværk og Gavle, med eller uden indredning, leveres efter bestilling.
Telegrafadresse: Bangdalsbruget, Namsos.

Udlandets Dom.

—::—

John Lunds Tale paa Fredskonferencen i Brüssel har gjort en bel Runde i Udlandets Presse og visselig bidraget sit til, at forvirrede Begreber om Norges statsretlige Stilling i Unionen er klarnet endel. Den er baade modtaget en Række Breve, der i har liggende for os, fra udenlandske Personer, bl. a. fra den bekjendte engelske Parlamentsmand, det nuværende Parlamentsmedlem Charles Dilke, fra den franske Justitsminister, og fra en bel Del andre Medlemmer af fremmede Nationalforsamlinger, hvori der taler sin Tak for de i Talen givne Oplysninger om den unionelle Konflikt, og om, at den ganske har forandret deres Opfatninger paa de politiske Forhold beroppe. Der findes ogsaa en varm Sympati for Norge i Sag.

Et Medlem af Hollands Første kammer, Baron van L., udtaler, at baade han og de fleste af hans Kolleger tidligere har haft en ganske anden Opfatning af Norges Retslige Stilling i Unionen. Et Medlem af Andetkammer slutter saaledes: „Ak, ja for Deres interessants og vakre Land Vive la Norwége!“

Et Medlem af den østerrigske National-forsamling, en født Polak, skriver: „Mastte den lykkelige Fædreland staa som et advarende Eksempel for Deres kjække, frihedselskende Folk. Gjælder det Fædrelandets Uafhængighed, maa Partierne lade Vaabenene hvile og gjøre felles Front mod Fienden.“

Det blir for omstændeligt her at gjengi alle Udtaleleser. Vi skal til Slutning kun indta, hvad et anset Medlem af den tyske Rigsdag skriver:

„Deres Tale havde den største Interesse for mig, den har ganske forandret mine Anskuelser om den svensk-norske Konflikt. De har fuldkommen Ret, naar De siger, at det norske Standpunkt er meget lidet kjendt i Udlandet; hvad man hører desangaaende, er kun sjeldne og ganske korte Beretninger fra Kristiania, hvorimod længere, udførlige og byppige fra Stockholm. Den almindelige Mening hos os er, at Norge, fordi det er saa lidet og saa svagt, ikke kan staa alene, men maa være forenet med et andet Land.

Rusland, siger man har allerede længe ønsket en friere Spas for sin Marine i Norden, og om jeg ikke er falskt underrettet, er der altid omkring Vadsø Grænsestridigheder, som holdes aaben, indtil det passende øjeblik. Men dette vil kunne forandelige uberegnelige Differenser med England. — — —

Forøvrigt har vi her det tyske Ordsprog: „Trau, Schau — wem? Kein Schwede und kein' Dän“, som jeg tror ogsaa I Nordmænd kan ha godt at ta Eder *ad notam*“.

Selvstyre — Frihed.

(Af afdøde Advokat Dunker.)

—::—

Skulde det virkelig i Norge være Gjeldstand for Spørgsmaal og Tvil, om Selvstyre er et Gode eller ikke, om det er ønskeligt for Landet at beholde sin Uafhængighed, eller den skulde kastes bort som en Pjalt, vor Tids Erfaring har vist at være uden alt Værd?

I Sandhed utænkemmelige maatte vi være med Forsynets Velgjerninger, uskjønsomme mod Fædrenes Bestræbelser, blinde for, hvad hver Dag stiller os for Øine, naar vi skulde kunne nære Tvil om, at Selvstyrelsen ikke alene er, hvad alle Folkeslag, ligesaavel som de enkelte Mennesker, ivrig stræber efter, men ogsaa i sig selv fortjener at eftertragtes og ønskes som den eneste paalidelige Betryggelse for et Folks, som for en Persons Lykke og Trivsel baade i aandelig og materiel Henseende.

Den, der maaler alt efter de udvortes Goder og tæller sig til en Tilstands Værd efter Tallet af de Dalere, den indbringer, beder vi ta i Betragtning vort Fædrelands Skjæbne gjennem de forløbne Aarhundreder, det sidste ikke mindre end de tidligere, og i eftertvt Tidsrum vele Landets ydre Velstand og dennes Forhold til Folkets Uafhængighed og Selvstyre.

I Sandhed, Norge har prøvet alle Tilstande, har gjennemgaaet alle Stadier, der ligger mellem den fuldstændige Selvstyrelse og den ubetingede Underkastelse ikke alene under en egen Selvhersker, men ogsaa under en anden Stat. Hvem kan nægte, at Rigets Velstand og Magt gjennem alle Tider har staat i det nøiagtige Forhold til den Grad af Selvstyre i indre Anliggender, hvoraf Folket til enhver Tid har været i Besiddelse? Tror man maaske, for at holde os til det nærmeste, at den overordentlige Udvikling af Landets Velstandskilder i alle Retninger, som har fundet Sted i de sidste 40 til 50 Aar ikke for den allervæsentligste Del skyldes den i 1814 erhvervede Selvstyrelse?

Det er ikke fordi, vi er enten klogere eller bedre end vore danske eller svenske Brødre, at vi selv bedst styrer vore egne Anliggender; men fordi et Land ikke kan styres til Folkets Bedste uden af sine egne Børn der ser og kjender dets Vilkaar, dets Brøst, agter og elsker dets gode Egenskaber, deler dets Tilbøieligheder, skaaner dets Fordomme, og fremfor alt fuldt ud deler dets Interesser, elsker det for dets egen Skyld og sætter dets Velfærd over ethvert andet Hensyn.

En Kinesers Dom om de Kristne.

(Efter *Ohio Messenger of Peace*).

—::—

Min Mening er, at vi ikke bør la os dræbe.

Vi dræber de Kristne for at forhindre de Kristne i at dræbe os.

Europæerne kalder sig kristne Nationer, og dog har de faret frem med Mord og Ødelæggelse blandt os paa den skammeligste Maade.

Disse kristne Mennesker kommer og fører os Bøger, som de kalder Bibler, og de siger os, at det skal være Guds Ord. Og de lærer sine Bøger op for os, og denne Læsning belærer os om, at de Kristne er Fredsfyrstens Undersaatter, at de elsker sine Fiender gjengjelder ondt med godt, velsigner dem, som forbander dem og i det hele opfylder Loven ved Kjærlighed til Gud og Medmennesker.

De Kristne kommer saaledes og vil faa os til at tro paa sin Lære, som de selv ikke tror paa; thi i sine egne Lande forfølger de hinanden og gjør hinanden det værste ondt, de kan.

Medlemmer af kristne Kirker sendes ud for at skyde andre Medlemmer af kristne Kirker.

Hele Europa bestaar af Morderaasioner og Drabsfolk.

De Kristne dyrker sine døde Helte mer end den levende Gud, som de kun foregir at dyrke. De hænger op sine Heltes Billeder i sine Huse og dyrker dem sammen med sine Barn. De pryder og værner om Mordernes og Manddrabernes Grave, mens de helt og holdent glemmer de fromme og gode Mænds Grave.

De Kristne afvender langt flere Penge pro et Aar til Kanoner, Sværd, Krigsskibe og Soldater, end de nogen Gang tilsammen har anvendt paa at befordre Jesu Kristi Evangelium virkeliggjort blandt Menneskene.

Vi vil ikke vide noget af de Kristnes Kristendom.

Førend de kommer for at omvende os, maa de først enten forandre sin Bibel eller ogsaa sin Optræden lige over for os; thi Kineseren er klog nok til at indse, at enten maa det ene eller det andet være falskt.

Er de Kristnes Bibel sand, saa er deres Liv en skammelig Løgn; men er deres Liv sandt, saa er deres Bibel falsk.

Vi tror imidlertid nærmest, at de Kristne sender hid sine Missionærer og Bibler for at sætte os ud af Stand til at forsvare os.

Og det varer vel ikke længe, førend de kristne Europæere kommer under Vejr med, at vi er en Nation af Hedninger, et Folk af Afgudsdyrkere, og saa sender de ud sine Hære for at myrde os, ødelægge vore Hjem og røve vore Hustruer og Barn fra os og tilslut ta fra os vort deilige Land, akkurat som man har gjort og gjør med Amerikanerne og Afrikanerne.

Laxtrappe i Mallangsfossen.

—::—

Fra Maalselven skrives til Stiftst.: For længere Tid tilbage har det været et stort Spørgsmaal for Øverbygdens Almue at faa udmineret Fossen, som nu stænger for Laxens Opgang videre opover Dalen og man har endog havt Løfte om Bidrag af Staten, men Herredsstyrelsen har været saaledes sammensat, at de fleste Medlemmer har boet nedenfor Fossen, og disse, som har været interesserede i at beholde Laxefisket alene, har modsat sig Herredsbidraget, som er forlangt for at fuldføre Arbeidet.

Amtmand Kjerschow arbeidede ivrig for at forøaa Bygden til at yde det forlangte Bidrag, men forgjæves; Egeninteressen hos endel spillede for stor Rolle og de gav det derfor Udsende af, at Herredet ikke havde Raad til at tilskyde de faa Tusinder som udkræves.

Aarene gik hen og Sagen blev begravet indtil for et Par Aar siden, da en af de Englændere, som aarligaars er Sommergjæster paa Fosmoen for Laxefisketa Skyld, tilbyder Opsiddere og Elvens Eiere, at han paa egen Bekostning vil bygge en Laxetrappe, men forlangte til Gjengjæld, at han af Hensyn til Fredningen vilde være eneberettiget til at fiske i Elven ovenfor Fossen i 25 Aar. Den Lax han fiskede kunde Opsidderne beholde, deraden betale Arbeidspenge ved Roning osv., opførte Udklækningsapparat og i det Hele opelske Fiskeriet.

I den første Vinter begyndte denne Forhandling at faa Stemning for sig og der blev samlet Underskrifter paa en Kontrakt med Herrerne Ingleby og Cherrington i Forening om Bygningen af Laxetrappen. Alle Opsiddere i Øverbygden underskrev, men Staten eier endel Land som støder til Elven, og for dets Vedkommende maa Fogden sørge for at erhverve Departementets Tilladelse.

I Sommer ventede man at Byggearbeidet skulde tage sin Begyndelse og at Kontrakten skulde blive udfærdiget, men forgjæves. Saa fik vi høre at der var kommen andre Knuder paa Traaden, nemlig at Gaarden Fosmoens Opsiddere skulde have begjæret 3000 Kr. og Nils Foshaug 1500 Kr. i disse 25 Aar for deres Ret i Fossen i Erstatning for de Fiske, som maatigens kunde gaa deres Nøse forbi Fossen og opover Elven til Øverbygden.

Fiskerilnspektør Landmark og en Minermester har været heroppe og besaret Fossen; de erklærede begge, at Betingelserne for at gjøre Fossen farbar for Lax var meget gunstige, men nu er det atter ud til at hverken det Offentlige eller Privatfolk saa fan noget istand. Det fortælles, at der er 3 a 4 Gaardbrugere, som er utaalmodige efter avindsyge paa sin Naeste og over Fremskridt, og disse skal have forandet Ingleby at oprette nogen Kontrakt og indbilde ham at Staten ikke vil indvilge hans Forlangende om Enerret til Fisket.

Endvidere skal der være optraadt en Konkurent fra Skeelven, som vil have Engelskmanden did for sin Indtægts Skyld. Han skal have fortalt, at han som Arbeidsbestyrer skulde oppebære 9000 Kr. for Mallangstrappen, men at Landmark ikke vilde godtage ham, hvorover han skal være forærmet og derfor faaet Englænderne til at opgive Foretagendet. Han havde ogsaa brugt Kilensterne i Malangsfjord som Skrumsel for Laxefisket samt at der ved Grøbanken og Hollænderens fiskedes op Smaalax med Flyndregarnene.

For at faa istand en Laxetrappe og dermed Fiskeri i Øverbygdens Elv, ser man nu ingen anden Udvei end at indbyde til Aktietegning og anmode Amtsmanden i Forening med Fiskerilnspektøren at sætte sig i Spidsen for Sagen. Det er ikke vanskeligt at faa Elven bortleiet til Engelskmænd for saa gode Afgifter, at Kapitalen vil være indlest inden et Snes Aar. Udklækningsapparater maatte samtidig med Laxetrappens Anlæg opsættes.

Tromsø den 9de October 1896.

Lagmandsretten

forsatte Mandag. I Straffesag mod Handelskarl Jens Adrian Lorentsen fjendte Jurymændene ham skyldig i bedragerisk Forhold overfor sine Kreditorer under Foregivende af et Bankforlis, som var fingeret.

Statsadvokaten indstillede ham til Strafarbeide i 5te Grad, men Forsvareren mente at hans Skyld kunde tilsidesætt i de 30 Dages Varetægtsarrest, som han havde udstaaet.

Dommen lod paa 1½ Aars Tugthus med Fradrag af 18 Dage for udstaaet Varetægtsarrest. I Sagsomkostninger idømtes han 100 Kr. Han idømtes frembdeles fængslig Forvaring. Mange Tilhørere.

Derefter behandledes Straffesag mod Anders Vestrem Nilsen og Anders Skjelbrup Tovik, som har handlet i Tovik i Trondenes under registreret Firma „Schjelbrup & Nilsen,“ tiltalt for bedrageriskt Adfærd mod sine Kreditorer. Aktor Statsadvokat Baumann, Forsvarere Wulff og Mack.

I Sagen er indstævnet 4 Vidner. Saavel de Tiltalte som Statsadvokaten benyttede i fuldt Maal sin Udfordelsesret. Som Lagrettets Ordfører valgtes Peter Larsen Skjevelnæs af Balsfjorden.

Anders Nilsen var oprindelig Handelskarl og Anders M. Skjelbrup var ved tidligere Konkurs kommen ud af Stilling og saa optog Anders Nilsen et Laan i Trondenes Sparebank stort 16000 Kr. mod Endossement af forskjellige Gaardbrugere i Nærheden af Tovik, men nødtes at reise som Handelskarl rundt i Nordland og Finmarken. Martin Skjelbrup skulde imens bestyre Forretningen, uden Aftale om Lønningsforholdene. Da saa Firmaregistrering blev paabudt, blev Forretningen anmeldt som „Schjelbrup & Nilsen“ fremmedes uden Aftale om Parthavernes Lønningsforholde, men hver af dem tog af Forretningen hvad enhver iærr fandtes han tiltrængte uden nogen som helst Kontrol og Bogførsel.

Forfatteren A. B. Nilsen forklarte at han opfattede Schjelbrup som Medinteressent i Forretningen, hvorimod denne opfattede sin Stilling som Tjener (Prokurist) og reviderede Varer paa Firmaets Regning. Han førte Begerne og Korrespondancen uden at den anden havde fynderlig Kjendskab dertil.

De begyndte sin Handel i 1886 og fik Varer fra Bergen, Trondhjem og Tromsø. Fra Høsten 1891 til Høsten 1892 havde de til forfriellige Tider ført paa Conto som følgt for ca. 4000 Kr. til Hans J. Rensaa, hvoriblandt et Notbrug og Baade, men Varerne var ikke udleveret. De havde Kjøberens Tilladelse til at tilbagetage efterspørt de Varer de havde Brug for, imod at hans Konto derfor blev krediteret. Disse Varer tjente jeres som en Slags Sikkerhed for de Penge som de haadede at faa laant til sin Forretning, men havde de aldrig gjorde Brug. Hans J. Rensaa var den fornemste af Endossænterne.

I Marts 1892 optog de Tiltalte en Slags Status, hvoriblandt opført deres for 2000 Kr. i 1891 solgte Notbrug som deres Eiendom, hvorimod gaardet for 6000 Kr. og en Barcbeholdning for ca. 14000 Kr. og en beholden Formue 92 Kr.

I Decbr. 1892 blev Boet taget under Konkurs efter Kreditorernes Forlangende, og ifølge det sig ved Registreringen at Notbruget var tagereede for

No. 88. Søndag den 3die November 1895. 57de Aargang.

Dette Blad udkommer 3 Gange ugentlig, hver Onsdag og Lørdag, og bestaar forøvrigt med 9 Nr. 20 Øre halvaarlig (Norge iberegnet). Opsigelse for 3 Mdr. for hvert Halvaars Udgang. Enkeltnummer medtages paa alle Bestilleksteder. — Bestillingsbreve til Redaktøren i Stavanger indsendes i Brevform uden hver Omkrøg og Omkostninger. Udgivelsesstedet er Stavanger. Enkeltnummer medtages paa alle Bestilleksteder. — Bestillingsbreve til Redaktøren i Stavanger indsendes i Brevform uden hver Omkrøg og Omkostninger. Udgivelsesstedet er Stavanger.

Erindringsliste.

Idag
Dansk. 1 Korinterbrev 12.
Hjemmelse: Gudsfrygtens Belønning.
(Gudsfrygt er Visdom).
NB. Efter Gudstj. holder Kvæsta Udbetaling af Sidstfødtes Kr. under i Sakristiet.
Aftensang: Gudsfrygtens Belønning.
Onsdag Kommunion.
1 Kronikeriske Bøger.
Hjemmelse: Gudsfrygtens Belønning.
I den katolske Kirke:
Gyldne Messe Kl. 6.
Hjemmelse med Vandsøen Kl. 10.
Aftensang med Katekese Kl. 6.
I Baptistmenighedens Kirke:
Form. Kl. 10½ Em. 5 og 8½ Eft. Nadverfest.
I Baptistmenighedens Forsamlingshus:
Vandsøen Kl. 10½ og 5 Efter Gk. Opvisk.
I Frimenighedens Forsamlingshus:
Vandsøen Kl. 10½ Em. og Aften Kl. 8
Ungs Kristeliv kristelige Forening er aaben fra Kl. 6½, Ungdomsforeningens Møde Kl. 4½ Em.
Musæet er aabent fra Kl. 12½—3
Kommunebibliotheket er aabent fra Kl. 6—7 Eftm. 8
Vores inbleveret med Hjørdfiset hovdver fra Kl. 5—6½ Efterm.
Breve inbleveret med Hjørdfiset nordover fra Kl. 5—6½ Em.
Breve inbleveret med Hjørdfiset til Stallund—Malangen fra Kl. 5—6½ Eftm.
Mandag
Lage Nordens Grøvers regulerte Møde Kl. 8.
Breve inbleveret med Hurtigruten nordover fra Kl. 7 Efterm.
Breve inbleveret med Hjørdfiset til Kjøsen i Kl. 7 Efterm.
Tirsdag
Kommunebibliotheket er aabent fra Kl. 6—7 Eftm
Breve inbleveret hovdver med Hurtigruten til Kl. 1 Eftm.
Breve inbleveret med Hjørdfiset inbleveret til Kl. 7 Em
Breve inbleveret med Hjørdfiset nordover til Kl. 7 Efterm.
Breve inbleveret med Hjørdfiset til Indre Malangen til Kl. 7 Eftm.
Onsdag
Breve inbleveret med Hjørdfiset hovdver til Kl. 7 Efterm.
Breve inbleveret med Hjørdfiset til Balsfjorden til Kl. 7 Efterm.

Telegrafkontoret er hver Dag aabent fra Kl. 8 fm til Kl. 9 Efterm.
Norges Bank er aaben alle Hverdage fra Kl. 12—1 fm.
Bestyrelsesmøde Mandag og Torsdag Kl. 11.
Sparebanken er aaben alle Hverdage fra Kl. 11½—12½.
Pantebrev er aaben alle Hverdage fra Kl. 10—12.
Postkontoret ligesaa fra Kl. 9—1 og 4—7.
Kommerskollegiet er Søndag fra 4—5 fm.

Doktor Halvard Arnesen
Kristiania.
Slutten af October.

D.R.Sagfører Carl Skaar
Tromsø.

Brandforsikringer
...nes billig ved Markus Skancke.

Brandforsikringer
i Landdistrikterne
...nes billigst ved Jac. Campbell.

...fter fuldstændig forandret Fabrikationsmaade anbefales Noltes Rulbobak som den bedste; let, seig, velsmagende og ...oldbar.

Bangdalsbruget
Sandsund — Namsen
...bofaler trømmerkrallier, runde, sagede og hevlede, tømmerstav, tagtømmerstav. — Huse af tømmer, bindingsværk og ...anker, med eller uden indredning, leveres ...ter bestilling.
Telegrafadresse: Bangdalsbruget, Namdos

Samfundssynder.

(Kristelig Tidende.)

—::—

Hvilket er det bedste Middel, som Nødvendigheden kræver i Nutiden, for at faa Tilgodehavende af en, som tager paa Credit uden at betale; slige, som laaner, men at tilbagelevere; slige, som skaffer sig Funtioner og lader de betale for sig; slige, som kaster sig i Forretninger paa andres Grandi og Godhed for sig, og lader de bliveved Tabet? Hvad Middel ser for at standse en Stopper imod slige Samfundssynder og Bedragerier, da Erligbed og Redelighed ...bes, men Uredelighed og Urettærdighed ...ostres, dyrkes og ansees snart som et ...derligt Forretningsliv. — Jo — at kræ... slige Personer i de offentlige Blade; ...de i de politiske og kirkelige, med ...it Navn, Stilling og Bosted saalydende: ... opfordres herved til at be... sin Gjæld, stor ... til rette ved ...mende, som nu har ventet fra ... osv.

Det er virkelig paa rette Tid nu at ...te en kraftig Stopper for denne Samfundssynd hos det religiøse Folk saaredsom det ikke religiøse. Det er paa hei Tid at faa drabt denne omsiggribende og ødeleggende Synd i alle religiøse Samfund og Foreninger, da det allerede er gaaet saa langt, saa denne Synd, Uærligbed og Uredelighed, bliver en af de største Hindringer for Guds Sags Fremme og Verdens Omvendelse. Uredelighed er blevet en af de store syndige Magter til at drabe Verdens Tillid til Kristendommen og dens Indflydelse.

En Mand sagde igjen forleden Dag i største Forbrydelse over det religiøse Folk: „og er bedragen og bedragen og lider store Pengetab, og mest af 'Lesserne, altsaa nylig tabt tusen Kroner paa — —" osv.

Det er desværre altfor sandt ofte, at blandt det religiøse Folk og Samfund ogsaa i Nutiden findes der altfor mange af den Slags Uredelighed, for hvilke ogsaa de mest redelige og retskafne maa lide med, ja selve Samfundet og Guds Sag. Derfor bort med slige Samfundslemmer og Samfundssynder. Over Evne vil slige umrlige love i Mad og Drikke; over Evne vil slige kloede sig, over Evne vil slige drive Forretning, over Evne vil slige bygge Huse og leve flot paa sine Samfundsbrødres og andre gode Mennesketers Penge, Godhed og Tarandt for sig.

Sygdomstilfælde, Ulykke og Ilgudeg som Aarsag er en anden Ting, formedelst det undskylder man. Lad det blive gjort alene imod denne Samfundssynd og Kristendomsbindring i alle Samfund, i alle Foreninger og Forretninger med alle de Retfærdighedens Midler Gud, Loven og Retfærdigheden giver, saa Erligbed, Redelighed og Tilliden til Kristendommen kan trives og finde Fremgang. Krav den nerlige i alle Landets Aviser — ingen kan straffes for han gjør det, om saa hver Dag; flere Firmaer inner Bankerne gjør det allerede i større Kapitalforretninger.

Kirkens og Moralens Lov sigor: „Bliver ingen noget skyldig, uden det at elske hverandre" (Rom. 13, 8.)

X. X. X.

Laksetrap i Malangsfossen.

—::—

I „Suffuldende" no. 81 ecce en overdel at have oudt i maven over det udfald lakstrappen til dato har faaet. Man tænkte først at lade den navnlose person paasere ubemærket og det er vist helet hvad han ønskede, da han ikke gir sig saa meget som et bogstav til navn. Undskyld, man vil for lethed skyld kalde ham P.

Det første hr. P. lader sin barme ramme, er den herredstyrelse som fungerede da lakstrappen sidst var paa dagsordenen og som hovedsiel er da sammenmestningen fremført, som bevis for den medfart saa gen fik.

Fellen skulde vel aldrig ligge deri at hr. P. ikke var medlem af herredstyrelsen dengang. Dersom han havde været blandt de kaarne mænd, var naturligvis trappen færdig for længe siden.

Amtmand Kjærschow arbeidede for trappen det er sandt, men kan ikke P. huske, hvad Øverbygdens almue gjorde da de skulde underskrive betingelserne opstillede af amtmanden. Jo, de havede fra sig med begge hænder og sagde, at paa den maade vilde de ingen trap ha. Ja der var endog en som spurgte, om det var amtmandens haandskrift, saa umulig syntes han det var.

Naar herredsstyrelsen er saa galt sammensat, hvorfor gjorde saa ikke Øverbygden alvor af delingen af herredet og derved fasin egen styrelse? Hvad gjør det om Øverbygden maa betale lidt udlisning, de kan jo bygge lakstrap i Malangsfossen og „de laks som gaar opsidderne paa Fosmo eller de 3—4 gaardbrugere forbi, betaler hele stadsen og giver gode renter afpaa.

Fiskeriinspektør Landmark skulde P. vogte sig for at nævne, ikke gjorde han det heller, dersom han har læst de indberetninger, Landmark har givet fra de norske elve, hvor der allerede er saadanne anlæg som det i Malangsfossen omtalt, dog med den forskjel, at de alle er meget kortere end denne vil blive.

Bygdens andel i den sum, hvortil laksetrappen var kalkuleret, blev vel 8000 — otte tusind kroner — og dette beløb paa en saare betynget bygds budget for et foretagende, hvis nytte ikkje erlaring ligger i det blaa, er hvad den allerstormægtigste millionær i Øverbygden kalder „de fastusen som vilde til". Hertil kommer redligeholdelse og opsyn. Sligt kunde ingen styrelse gaa med paa, der ikke i lighed med P. bygger himmelbøie luftslotte med bare ord.

Naar P. siger, at der var enkelte (i herredsstyrelsen aatarligvis) som vilde beholde faket for sig selv og af den grund satte sig mod bevilgning, saa skal det ene tjene til at dekke Øverbygdens egen fejl ligeovorfor amtmandens betingelser og for det andet at vise den aandelige surdeig hvorat P. bestaar.

Naar herredsstyrelsen har faaet sin bekomst, vender her P. sit stødhorn mod gaardbrugerne omkring fossene; thi disse maa selvfølgelig ha sig en overhaling fordi enggelskmanden ikke paabegyndte den trap, han havde talt om.

At de havde forlangt 3000 + 1500 for de laks som gik af fossen er ikke endnu, det er hvad englænderen bed forat disponere over fossen og det blir i 25 aar ikke halvparten af, hvad man nu kan tjene paa fossen, men de gik efter forat imødekomme alle parter.

Desuden skal oplyses at tallene var ikke fremkommet forat skræmme, thi der var udfærdiget og underskrevet kontrakt mellem opsidderne og englænderne allerede i fjor vinter.

Den kontrakt, som P. taler om, som skulde være underskrevet af samtlige i Øverbygden, har aldrig eksisteret andre steder end i P.s fantasi.

Simon Fosmo fik tilsendt fra England et udkast til kontrakt med ordre om at reise til Øverbygden, sammenkalde mode, oplæse kontraktudkastet og tilspørge folket om de vilde underskrive en kontrakt af omtrent det indbold. Det er alt. De 4 arvingye gaardbrugere som hindrede arbeidet var nok den norske jagt og fiskerilov, som englænderne ikke fandt sig tjent med, med benyre til fredningen. Saaledes kan P. lave blandsmør.

Ved at lese tiraden om „konkurenten Skselv" maa man faa en stærk tvil om P.s øverste stage.

Man burde gjøre smlbot og sende hr. P. til England og holde forelesninger i aiskab, saa engelskmændene fik saa meget herafj at de ved sin ankomst hertil kunde staa sig mod den listige Loke fra Skselv.

Tilslut kulminerer P., idet han sætter taarnet paa et nyt elegant slot. Han skjønner ikke andet end at de faar gaa igang med aktietegning og bygge trap selv, og det kan de gjerne gjøre, thi P. har jo udsigt til at faa kapitalen igjen om et aars aar, tænk det!

Man skal ikke godt forstaa, hvorfor P. kryser en vrang herredsstyrelse, som har slige syner og kan faa alt til at gaa saa flaat.

Alle mennesker paa jordkloden har jo vidst, at P. var en saare tapper mand, som kan „gaa paa" med en dødsforagt, der trænger den største paaskjønneise, derfor lover vi beslidelig at naar trappen er færdig skal vi udødeliggjøre P. i et større beledigt, hvor vi pligtskyldigst vil antegne hans skjebne og bedrifter; thi da maa det vel staa klart for alle, at P. ogsaa er en helt.

Maalselven 24de oktober 1895.

Mars.

Sol og Maaneformørkelser

i Tidsrummet fra og med 1879 til og med 1896.

—::—

Den øverste Notering lige ud for Aarstallet er efter Dimlebys Beregning; den nederste med et + foran er de virkelige efter astronomisk Beregning indtrufne Formørkelser.

(s.) betyder Solen (m.) Maanen.	
1879. Jan. s. Juli s. Decbr. m. s.	
+ — s. — s. — m.	
1880. Juni m. s. Nobr. s. Debr. m. s.	
+ — m. Juli s. Nobr. s. Debr. m.	
1881. Mai s. Juni m. Nobr. s. m.	
+ — s. — m. — s. m.	
1882. Mai s. Okbr. s.	
+ — s. Nobr. s.	
1883. April m. s. Okbr. m.	
+ — m. Mai s. Okbr. m. s.	
1884. Marts s. m. April s. Sepbr. m. Okbr. s.	
+ — s. — m. s. — m. s.	
1885. Marts s. m. August s. Sepbr. m.	
+ — s. m. Sepbr. s. m.	
1886. Febr. s. August s.	
+ Marts s. — s.	
1887. Jan. m. Febr. s. Juli m. August s.	
+ Febr. m. — s. — m. s.	
1888. Jan. m. s. Juni s. Juli m. s. Debr. s.	
+ — m. Fbr. s. — s. m. Aug. s.	
1889. Jan. m. Juni s. Juli m. Debr. s.	
+ — s. m. — s. — m. — s.	
2890. Mai m. Juni s. Nobr. m. s.	
+ — s. — m. Debr. s.	
1891. Mai m. s. Nobr. m. s.	
+ — m. Juni s. Nobr. m. Debr. s.	
1892. April s. Mai m. Okbr. s. m.	
+ — s. — m. — s. Nobr. m.	
1893. April s. Sepbr. s.	
+ — s. Okbr. s. —	
1894. Marts m. s. Sepbr. m. s.	
+ — m. April s. Sepbr. m. s.	
1895. Febr. m. Marts s. Aug. s. m. Sepbr. s.	
+ Marts m. s. — s. — m. s.	
1896. Febr. s. m. Juli s. August m.	
+ — s. m. — s. m.	

Ifølge Dimlebyes's Bog „Den nye Tid" skal den yderste Dag være forhandnden Verdens Ende, skal efter hans underlige Beregning indtræffe i den første Halvdel af 1898. Dette Resultat er han kommen til, ved sin Maade at forklare og beregne de profetiske Spaadomme og verdenshistoriske Begivenheder, og endelig ved sine astronomiske Beregninger, som han synes at være en aver Kar i, da han blandt Astronomerne er den som staar i Spidsen for Beregningen af Formørkelserne i Sol og Maane og de indre Planeters Overgang over Solen, og kan endog, ved Hjælp af Himmellegemerne temmelig nøiagtig beregne Verdens Alder; hvilket ingen Astronomer, mig bekjendt, bidtil har kunnet magte, ja, neppe engang tænkt derpaa, af den simple, men gode Grund, at de har anseet det for umuligt.

Jeg har ikke undersøgt hos Boghandlerne, men af de mange Exemplarer som findes hos Landsfolket at dømme, har nok Bogen været meget efterspurgt; og hvem vil ikke se den Bog, som til Punkt og Prikke kan løse saadanne mystiske Gaader og fortælle os, naar den yderste Dag skal komme. Beklageligt er det dog, at saa mange Mennesker skal anse dette Skrift, som en ufeilbarlig Troesartikel og derved tilsidesætter Guds Ord. Kjære Mennesker! Læs 24de Kapitel hos Matheus og mærk Eder især det 36te Vers og da vil du forstaa, at den yderste Dags Komme er en Hemmelighed, som Gud har forbeholdt sig selv. Og er du en Kristen med nogen Tro paa Kristus og hans Ord, da vil du straks sige: Kristus er mere end Dimleby.

Det kunne være meget at bemærke ved Dimleby og hans Bog; men for Pladsens Skyld, skal jeg kun indskrænke mig til at fremlægge hans Beregning af Sol og Maaneformørkelser i Tidsrummet 1879—96. Her findes en Mængde Feil, som vidner om, at Manden ikke maatte være det Arbeide voksen. Jeg vil nok indestaa for, at de i Tabelen med + betegnede Formørkelser ere de, som i Virkeligheden har eksisteret i omtalte Tidarum. Hvor blir det saa af Mandens Beremmelse, som saaledes staar optegnet paa Bogens Titelblad. „Første Kronolog ved det Britisk-kronologiske og astronomiske Selskab i London, prisbelønnet første Astronom for Beregning af Formørkelser og Overgange over Solskiven".

De, der er i Besiddelse af Bogen, og Almanakker for Aar, der ligger indenfor omtalte Tidarum, kan selv undersøge Sagen.

1897 bliver efter min Formening rig paa Formørkelser og i saa Henseende et astronomisk Merkesaar; dog behøver ingen at tro paa dette. Man faar da se. Maaske, naar Aaret 1898 er henrunden, vil man finde, at K. E. og I. B. Dimleby er lige gode Astronomer.

K. E.

Tromsø den 2den November 1895.

Dampskibskaje. Fra Formandskabet i Tromsø forelegger nu Indstilling til Repræsentanterne betræffende den projekterede Dampskibskaje paa Prostmæsket. Da det er et stort Arbeide, som har været forestaaet og nærret gjort til Gjenstand for indgaaende Behandling af en nedsat Komite og har udkræver ubleftige Beregninger, har Formandskabet ladet trykte de Dokumenter, som kan antages at have almen Interesse for Byens Folk i Almindelighed tilfredsstillende Maade, saavelsom Indstillingen. Dette Dokumenter er trykt i saavidt stort Antal udenfor Byfogdtens egen Brug at interessérende Statuterne vil paa Rimmobning faa udleveret hos Formandskabet et Exemplar.

Det er et Bigtydeb at berøre store Sag drøftes i stærkt mutig Udstrækning inden endelig Bestemmelse fattes, hvad enten det leder til Vedtagelse eller Forkastelse.

Formandskabets Planalæt er kommen til det Resultat, at Bygning af Kajen for Byens Regning fortiden bør udsættes mindst et Aar, hvor det, hvilket antagelig vil finde sin overtagelse som at det bele bero til den Tid, det projekterede Havnearbeide for Statens Regning med Havnefondets Midler er tænkt udført i Prostmæsket med en Mole derfra, saavidt erindres i en Arbeidsperiode omfattende Aar 1897.

Karlsøen til denne Udbettelse anføres at være begundet i farlig Kajens Kostbarhed og bernæst i et, da Indkørselerne ikke kan antages at ville endog tilnærmelsesvis dække Renter og Driftsudgifter, vil en aarlig Deficit opstaa, saafremt

No. 97. Torsdag den 5te December 1895. 57de Aargang.

Dette Blad udkommer 3 Gange ugentlig, Søndag undtagne, Ugen igjennem og Lørdag, og bliver forskrevet med 2 Kr. 20 Øre halvaarlig (Porto iberegnet). Opsigelse finder 3 Uger, for inaar Halvaarets Udløb; Opsigelsen medfører ikke ulemper, — Bestillestedet er ikke til Indvendinger i Bladet indleveres i Boghandelen ikke paa Onsdage og Lørdage Middag og betales ikke mere end 10 Øre pr. Kommaslag og forlangtes mere for hvert Stykke.

Erindringsliste.

Søndag

Offentlighed i det Kongelige Forsamlingshus Kl. 7½.
Kommunebibliotheket er aabent fra Kl. 6—7 Eftm.

Mandag

Byens indbyggere med Bjerkfjiket til Bestillerden til Kl. 7 Eftermi.

Tirsdag

Kommunebibliotheket er aabent fra Kl. 6—7 Em.
Byens indbyggere med Kjøbfjiket fjøbover fra Kl. 8—10½ Eftm.
Byens indbyggere fjøbover med Hurtigretten til Kl. 1 Eftm.
Byens indbyggere med Kjøbfjiket nedbover til Kl. 7 Eftm.
Byens indbyggere med Bjerkfjiket fjøbover til Kl. 7 Eftermi.
Byens indbyggere med Bjerkfjiket nedbover til Kl. 7 Eftermi.
Byens indbyggere med Bjerkfjiket til Indre Statsgrænsen til Kl. 7 Eftm.

Telegrafkontoret er hver Dag aabent fra Kl. 8 Em til Kl. 9 Eftermi.
Norges Bank er aaben alle Hverdage fra Kl. 12—1 Em.
Postexpeditionen Mandag og Tirsdag Kl. 11.
Sparekassen er aaben alle Hverdage fra Kl. 11½—12½.
Hypothekbanken er aaben alle Hverdage fra Kl. 10—12.
Postkontoret tilsyles fra Kl. 9—1 og 4—7.
Amtsforstoret er aabent fra 4—6 Em.

A. Holbæk Eriksen

Bog- og Papirhandel, Boghtrykkeri, Bogbinderi, Trondhjem. — Telegramadresse: „Holbæk". — anbefaler sit righoldige Lager af nyeste saavelsom ældre Literatur i alle Genres. — Julekatalog gratis og franco. — **Specialitet** i **Gjenstande** saasom: Albums, Poesibøger, Skrivepulte, Skrivestøl, Skrivemapper, Billetpost og Kort i Læder, Lommebøger, Visitkortæsker, Cigaretetuier, Portemonnæer etc.

Alle nye norske Julekort!

Jule- og Nytaarskort trykkes.
Udenbyes Ordres expederes prompte.
Bestil Ikke.

A. Holbæk Eriksen,
Throndhjem.

Efter fuldstændig forandret Fabrikationsmaade anbefales Noltes Rultobak som den bedste; let, seig, velsmagende og holdbar.

Bangdalsbruget

Bangsund — Namsen

anbefaler **trømaterialier**, runde, sagede og **hoviede**, tømmerstav, tagtækningsstav. — **Huse** af tømmer, bindingsværk og planker, med eller uden indredning, leveres efter bestilling.

Telegrafadresse: Bangdalsbruget, Namsos.

Uskyldig demt for Drab til 9½ Aars Strafarbeide.

—:—

Natten mellem den 13de og 14de Marts 1894 blev der i Stø i Langenes forøvet et Drab, idet Arbeider Kristian Olsen fra Tromsø fandtes liggende i sit Værelse i Falcks Dampskibsexpedition næsegrus i sit Blod. Arbeider Kristen Tollefsen, 61 Aar, der boede i Værelset ved Siden af, kom Kl. 12 om Natten springende op til Falks Vaaningshus, bankede paa Datterens Værelse og raabte, at „en Fyr havde stukket Kristian", at han holdt paa at dø, og at hun maatte vække sin Far. Da Falk kom ned, var der tilsyneladende ikke Liv i Kristian. Kristen Tollefsen fortalte, at han var vaagnet ved, at Afdøde var bornet og saa „alteneret" ud; men var sig faldet bevidst. Den næste Dag blev som Gjerningsmanden bevogtet og belagt med Jørn Fredrik Britanus Larsen Ulvestad fra Søndmøre, 23 Aar gammel. Denne Mand havde i Altenens Løb været sammen med Afdøde og Kristen paa deres Værelser, hvor han var bleven udvist af Afdøde og derfor kommet i Klammeri med ham. Senere blev Fredrik arresteret og sigtet for Drabet.

Ved Lagmandsretten den 2den Juli 1894 paadømtes Sagen. Kristen Tollefsen var Hovedvidne og forklarede sig meget greit og bestemt.

Fredrik Larsen blev kjendt skyldig og idømt 9½ Aars Strafarbeide.

Kristen Tollefsen, der nu ligger dødsyg paa Stokmarknæs Sygehus, har plaget af Samvittighedsnag, bekjendt, at det var ham, som har dræbt Kristian Olsen.

Fredrik Larsen paastod den hele Tid i Lagmandsretten, at han ikke var Forbryderen; der var vistnok intet Bevis mod ham; men Indicierne og speciell Tollefsens Vidneprov, hvis Paalidelighed ikke blev draget i Tvil, bevirkede, at vistnok alle de, der havde Befatning med Sagen, med Undtagelse af Forsvareren, Sagfører Kildal, havde den Overbevisning, at Fredrik var skyldig.

Det er vækt at lagge Mærke til Fredrik Oftmoen i Retten. Han var nedtrykt, usikker og famlende i sin Forklaring, vidste i det heletaget lidet Besked og svarede ikke at gjøre sig gjældende. Han gav Indtryk af selv at føle Vægten af den begangne Forbrydelse.

I „Bodø Tid." Referat af Lagmandsretssagen staar der:

„Man kunde i Tiltaltes Amigt ikke se en Mine forandre sig, tilsyneladende gjorde Kjendelsen intet Indtryk paa ham".

Vi kan ogsaa erindre, at han med fuldstændig Resignation, næsten med Likegyldighed hørte oplæst, at han med 9½ Aars Fængselstraf skulde udsone den Brøde, som han ikke havde begaaet. Der kom ikke den svageste Protest over hans Læber.

Denne Sag viser, hvor let det er at falde en uriglig Dom paa Indicier, der synes ofte som om man er altfor ængstelig, forat dømme uden positivt Bevis, men paa den anden Side kan Undladelse heraf forhindre Feiltagelser af den beklagelligste Art.

Den stakkels Mand, der nu ligger paa Sygehuset, har siden Forbrydelsen blev begaaet, boet i de samme Rum, hvor han dræbte Kristian Olsen. Man kan tænke sig hvilket Liv den Mand har levet der under Samvittighedens Anklage i hver en Tanke, som han tænkte. Han opfandt Historien om Afdødes Raab om Fredrik som Banemand og beseglede den Løgn med sin Ed. (Bodø Tid.)

* * *

Bladet „Nordland" skriver:

Nu har han altsaa denne stakkars mand i mere end et aar lidt for en forbrydelse, hvor han er fuldstændig uskyldig. Oprelæning vil han naturligvis faa, skadeerstatning ogsaa, for sagen vil selvfølgelig blive gjenoptaget for lagmandsret snarest muligt. Men kan den da gjøres god igjen den uret, som er begaaet mod ham? Kan den sones bort? Vi tror det ikke. For hvorledes maa det ikke have naget ham dette, hvor bittert maa det ikke have været for ham at gaa der dag efter dag og tænke paa den uret, man har gjort ham. Saadant kan ikke undgaa at sætte sit uudslettelige mærke paa et menneskes sind. Vi ved alle, hvor frygtelig det er bare det at blive uretfærdig mistænkt for noget; men hvor ganske anderledes forfærdelig maa det ikke være at blive uretfærdig dømt!

Der siges ofte, naar man spørger, hvorledes det er gaaet med en sag, der har været fore ved lagmandsret? „Tiltalte blev naturligvis frikjendt". Og tonen, hvori dette siges er gjerne alig, at man faar et bestemt indtryk af, at vedkommende skulde været dømt, det er en bebreidelse mod lagmandsretten for, at den lader forbrydere slippe fri. Men en alig bebreidelse bør man ikke komme med; thi det ved man, at hverken dommer efter bedste skjøn, og det tror vi, at alle, naar de tænker over det, vil være enige med os i, at er tiltaltes skyld ikke klart bevist, da bør han frifindes, selv om der er nokaan mange omstændigheder, der taler imod ham. Thi det er dog langt bedre, at en skyldig gaar fri for straf, end at en uskyldig dømmes. Hvor inderlig gjerne skulde man ikke nu have ønsket, at man havde kunnet sige om den tiltalte i drabssagen fra Stø i Langenes, at han var blevet frikjendt.

Fra Øverbygden.

(Maalselven.)

—:—

I „Tromsø Stiftst." for 3die da. findes et stykke betitlet: „Lakseirap i Malangsfossen". Dette stykke indeholder ikke alene personlige angreb paa enkeltmand, men ogsaa saadanne, der er rettede mod Øverbygdens befolkning i almindelighed. Der kunde være adskilligt at bemerke ved enkelte af disse gloser; men da det ikke er min hensigt at fremkomme med noget forøvrigt end nævnte stykkes indhold, vil jeg kun — hr. redaktør, bede om plads for nogle faa bemerkninger i anledning deraf. Jeg antager nemlig, at vedkommende, hvem stykket nærmest er rettet mod, vil tage til gjenmæle i bladet og der give en saadan pennespidser som hr. „Mars" den nødvendige og rette behandling. Forresten er stykket saaledes skrevet, at det karakteriserer baade sig selv og forfatteren deraf.

Med en vis overlegenhed fremholder forst hr. „Mars", at det skal være en „overdøl", som har skrevet artikelen i nr. 81. Dog kan dette maaske være ligs saa lidet faktisk, som flere andre ting, stykket indeholder.

Efter et forelobigt bombardement paa en vis P. kommer saa hr. „Mars" med følgende tirade: „Naar herredsstyrelsen er saa galt sammensat, hvorfor gjørde man ikke Øverbygden alver af delingen af herredet og derved fan sin egen styrelse?" At hr. „Mars" kan fremkomme med en saadan tvring, hvis han kjender grunden til, at der ikke blir nogen deling af herredet, grænser til det utrolige. Fakta er nemlig, at Nedrebygden af al magt satte sig mod delingen, da den af visse grunde ikke ville give slip paa Øverbygden. Da nu Nedrebygdens repræsentanter bestandig har havt majoriteten — eller rettere „bugten og begge enderne" — i herredsstyrelsen, kunde selvfølgelig ikke Øverbygden fremvirlige nogen deling. Da man saa under sagens videre behandling kom til det stykke at bestemme den udlisning, Nedrebygden selvfølgelig maatte have i tilfælde en eventuel deling, forlangte Nedrebygden saa meget, at Øverbygden fandt forlangendet urimeligt og kunde ikke acceptere det. Øverbygden vilde dog paa en eller anden maade søge at faa delingen gjennemført og begjærede derfor, at sagen skulde afgjøres ved voldgift; men dette vilde heller ikke Nedrebygden gaa med paa. Reflektionerne gjør sig selv.

Spørger man saa, hvorfor „nordelerne" ikke ville, at herredet skulde deles, vil falfald hver mand i Øverbygden kunne svare derpaa. Folket heroppe føler sig misfornøiet med, at ikke herredet blev delt, og stemningen er absolut for deling, fordi man finder, at forholdene kræver det. Derfor vil jeg fremsætte det spørgsmaal: Hvor længe skal Nedrebygden med sit veto kunne hindre Øverbygden i at denne eget herred?

Der kunde være adskilligt at bemerke om bygdens indre anliggender i det hele taget; men jeg skal kun konstatere det faktum, at Øverbygden paa mange maader nedsjennem tiderne er bleven stedmoderlig behandlet, f. eks. med bensyn til veie m.m. Apropos veie! Ja, nu er det da en emule udsigt til, at ogsaa Øverbygden kan blive lidt heldigere stillet, hvad komunikation angaar. Balsfjordens og Maalselvens herredsstyrelse beslutteede nemlig iaommer i kombineret møde at der skulde arbeides vei fra Balsfjord over til Øverbygden. Men dermed er dog ikke veien færdig. Naar bevilgningsspørgsmaalet engang kommer under behandling i herredsstyrelsen, vil det vise sig, om ikke de, som har magten, atter vil benytte sit veto. Imidlertid bør rette vedkommende sopholdelig træffe de videre forføininger til anlæggets fremme. Det er saaledes at haabe, at andragende om statsbidrag vil blive indsendt til storthinget allerede i indeværende session.

At det nævnte veianlæg er nødvendigt og paakrævet, maa vistnok af enhver, der er kjendt med forholdene heroppe, erkjendes at være en kjendsgjerning, hvorom der neppe kan disputeres.

$^{29}/_{11}$ —95. E.

Hovedstadsbrev.

—:—

Mellem kl. 2 og 3 igaar eftermiddag fløi over byen med uvanlig hurtighed efterretningen: „Knap er fældt". Sjelden eker det, at en „nybed" af ikke-storpolitisk art enten spredes saa flyvende fort eller tager folks opmerksomhed alig tilfange som den af gaara dato.

Ikke blot var rettens lokale fyldt til overmaal og gaardspladsen nedenunder samt gaden udenfor haardt belaaret, men og langt bortefter saaes under denne retsbandlingens sidste akt menneskene vandre afsted gruppevis — med varme diskuterende og ivrig gestikulerende.

Saa kom altsaa resultatet. Nu efterpaa tør vi vel uden at blive skyldige i stridig kritik sige: det kom som en overraskelse. Allerede fra sagsbehandlingens første dage havde — stille ved, hvad som mellem aviserefaterenes linjer læstes, og hvilydt ved, hvad som tilbørere fra retten lagde frem som sin hjertesa mening — spredt sig inden publikum en uforgribelig sikkerhed om dette, at Knap „greier sig". Det var i de 15 dages løb bleivet den faste tro — et folkedogme.

* * *

Og de sidste to dages retsforhandlinger havde styrket folket i troen. Statsadvokat Thues rolige, af sikker saligbed prægede procedure virkede, men advokat Schjødts ligesaa solide, tit lagrettens judicium mere end til dens hjerte og følelse rettede forsvar greb ogsaa med magt. Han slog ligeoverfor statsadvokatens iherdige forfølgning af de i rukke og geled opstillede „indicier" med stor styrke fast, at der i denne mærkelige sag ikke fandtes det, som kunde kaldes „bevis". Og nu er det en kjendt ting, at vore lagmandsdjurer har en for dem saare let forklarlig, atter og atter tilsyekommende betænkelighed ved at give tiltaltes skjæbne „indicierne" i vold. Det var derfor slet intet underligt, at selv de mindst Knap-venlige og tilmed fremragende jurister troede, juryen ikke vilde vise sig „modig nok" til at gaa paa med fældelse.

Saa Knap selv. Han paarende med en færdighed, som tilslut kunde grænse ind paa det mistænkelige, alle vidnesnes, de sagkyndiges og paatalemyndighedens udfald, „Dette er dog verdens mest velordnede hjørne", hørte vi en el uvittig journalist bemærke.

Dertil kom hans lige foran lagmandens retsbelæring afgivne sidste indlæg. Begrænset som det var paa „at komme fra hjertet og finde den gamle vei til hjertet", tør det kaldes storartet. Knap gjennemgik her i korte træk sin historie: Født i et fattigt hjem var han bleven vel opdragen og tidlig bestemt til at blive prest; men saa havde ikke forældrene omsider raad til at holde ham frem; derfor blev han postmand. Her arbeidede han sig snart op i tøten blandt dem, som var sig bevidst standens krav og vilde slaa et slag for disse. Han grundede saaledes bladet „Posthornet" i 1886, blev formand i postlaget, dirigent ved større og mindre postmøder.

Sluttelig tog han for sig mere skisemæssig sagens bevislighedet og sluttede: „Ligeoverfor mig maa det nu tages i betragtning, hvorvidt den menneskelige erkjendelse her er saa sikker, at den kan dømme mig. Jeg haaber, at I handler, mine herrer lagrettemænd, som alle bensyn tilsiger eder at gjøre".

Hans ord var jevne og ukunstlede, — kun hist og her sporedes en understrøm af indignation, som syntes være virkelig følt, ikke for leiligheden lavet.

* * *

Med dette var fredagen forløben. Lørdag kom lagmand Blehrs retsbelæring. Den var en nøytern, saglig gjennemgaaen af de foreliggende oplysninger. Dermed punktum. Hr. Blehr har i det hele ikke den skik i sine retsbelæringer at gjøre gjældende almindelige betragtninger med raad og vink for lagretten, og han er forsaavidt den rene modsætning til herrer som Lindboe og W. S. Dahl.

Kl. ½ i trak lagretten sig tilbage for at raadslaa, kl. 2 aad dens medlemmer atter beitidelige paa sine pladse, medens ordføreren til spørgsmaalet „skyldig" under forsamlingens aandelose spænding læste sit „Ja, med mere end 6 stemmer".

Det var interessant i hint øieblik at være iagttager. Publikum viste en samling yderst forbløffede ansigter. Resultatet kom blev brukkeligt — domfældtes. Som bøte han en sig saade uvedkommende nyhed, vedbley han uforstyrret at tegne videre paa sit hvide papir. Knapt en nervetrækning forraadte, hvad som rørte sig indeni ham dette øieblik, da han saa fængslets døre lukkes bag sig, et helt liv belagt med vanære, bestru og børn nedsænket i sorg og skam.

Dybt alvorlig, men indtil fuldkommenhed behersket reiste han sig og svarede paa lagmandens spørgsmaal, hvorvidt han havde noget at bemerke:

„Kun dette, at De idag, mine herrer, har fældet en uskyldig mand".

* * *

Snart efter kunde dommerne meddele straffudmaalingen: Tab af borgerlig stilling, 4 aars strafarbeide, (hvori fragaar 170 dage for udholdt varetægtsarrest), erstatning af det stjaalne beløb, kr. 80|16 $^{67}/_{1}$, samt 500 kr. i sagsomkostninger.

Kl. 3 stog Knap med sin vogter ved siden ind i den sorte, omhyggelig tilgitrede fangevogn. I skarpt trav bar det gjennem folkemasserne til fængslet.

Og samfundsretfærdighedsen var skeet fyldest — forhaabentlig.

Kristiania 24de Novbr. (Dovre.)

Tromsø den 4de December 1895.

Theatret. Første Forestilling gaves Søndag for rigtig 20kt Huse — noget man ved ogsaa paa Forhaand turde vente sig, naar man henbe Klaus Kilsens Stiftst i Erindring fra tidlige og naar man saa let ser Program, der bebes paa. Det var Biernsons „De Ringeite", Holbergs „Jeppe paa Bjerget" og tilsidst det yndede „Til Saeters" af Kiø. Man blev ikke skuffet i Bor-

omkostningsberegnet, sandt man, at der ville kunne udføres for 18000 Kroner. Dette ga Komiteen nyt Mod. Kunde man nu som sandhynligt var faa Halvdelen af Staten, blev det hare 9000 Kr. at flisse paa anden Maade. For at Opsidderne skulde slippe kontant Udlæg endes man om at indgaa til Herredsstyret med Anfegning om et Laan paa 9000 Kr. mod at Komunen fik overdragt Fiskeretten ovenfor Fossen saalangt, Lånet gaar indtil Laanet med Renter og Afdrifter er indbetalt af Elvens Leieindtægter. Derefter skulde Komunen ha Indtægten af Fiskeretten endnu et Aar, som Tak for Hjælpen. Dette maa del kaldes ret antagelige Betingelser for Komunen. Det sidste Aars Leie kan komme til at bli en pen Stilling, — forhaabentlig nogle Tusen Kroner. Men paa den anden Side maa det anses for sikkert, at ogsaa Grundeierne Tarv herved er del varetat for nu behøver de ganske visst ikke at vente i 30 Aar for at faa sin Fiskeret igjen.

Komiteen berammed derefter 4 Møder for Elveeierne, for at forelægge Forslaget og samle Underskrifter paa eventuel Kontrakt med Komunen. Møderne holdtes paa Bakkehaug, Sandbygden, Nergaard og Solvang. Overalt mødtes der mandstærk op, og alle underskrev. De faa udeblevne havde beslutningsforslaget, hvis havde de sendt Bud, at de vilde underskrive; deres Navne samles paa en Ekstraliste. Og nu vil der derfor snarest til Komunestyret i Maalselven ifu indsendt dette enstemmige Andragende om et Laan, som for nævnt. Vilkaarene er for Komunen sørdeles betryggende, og Sagen er af saa stor Betydning hele i sin Almindelighed, at Staten altid efter Anfegning yder ydre mindre Bidrag, understøtter indtil en Halvdel til slige Foretagender. Og i dette Tilfælde er Foretagendet af særlig Betydning. Der fins ikke et eneste Sted til i hele Landet, hvor en enkelt Lakstrappe vil kunne gjøre saa stor Effekt. Om den økonomiske Side af Sagen, bare ved Leieindtægter vil man kunne danne sig en Mening, naar man hører, at en Sportsmand for de faa Kilometer af fiskelig Elv, som fins nedenfor Fossene, nu betaler 1700 Kr. pr. Aar. Naar Trappen kommer vil vistnok 10 Gange saa lang Strækning kunne bortleies. Og ovenfor Fossen er der store Strækninger med aldeles fortrinlige Gydeplatse, som maa kunne bidra til at øge Laksemængden voldsomt, mens der nedenfor Fossen kun fins lidet af Gydegrund. Men den Indtægt Leieafgiften bringer vil man kun regne for Halvdelen af, hvad slige Sportsmænd „falter af sig". I Betyen er der rugget Laksetrappe for ca. 20,000 Kroner. For Tiden har man der vistnok mere end aarlig Indtægt af sin Elv. Reflektanterne gjøre sig selv. I Maalselven er Forholdene gunstigere for et stort Resultat at Arbeidet, end de var i Betyen. Der maa Laksen finde Indgangen til ny Trapper for at komme helt op, her behøver den kun at finde en. Og her er større Strækning som aabnes Laksen vil kunne gaa helt op ogforbi Rinstavand i Hovdelven og tilslets mirevis i de store Bølge Kirgisbaiselv, Tadmokelv, Fjeldhøiselven og Dividelven. Dette Moment, at paa Strækninger med god Gydegrund aabnes for Laksen, gjør, at Sagen har stor Betydning for gele Amtets Lakseliv.

Klemoniflet i Malangen og paa Yderstiden af Senjen og Kvaløen sandsynligvis vilde forbydes om Maalselven blev en fiskerig Elv, hvad den nu ikke tør ses at være. At det i saa Fald ogsaa vilde ein Lakfiske paa de Strækninger af Elven nedenfor Fossen, hvori nu intet fiskes, er ikke uvisnt Antagelig i Midten af Maaneden, skal jeg herredsstyret klasse fra A gjøreli. Man tror, at Sagen er sikret ⅔ Flertal, og i saa fald tan maligers nu vedet paa begyndes allerede i Høst. Og det saar vi da haabe. Naar ovenfor Fossen er stemmer selvfølgelig for, og ned nyor fisk da det mange, som jer stort nok til at forstaa Sagens Betydning. Man burde ia det bare sig en Udstillinger, foretommer det mig, at en Udstillingen burde arrangeres. Det gjælder jo kun for Komunen at gjøre en god Forretning og paa ny Veier, som Staten allerede for Aar tilbage har erklæret sig sikkert. Det giælder at vinde Statens Hjælp til et som ogsaa det tidligere Beslutningsforslag er anerkjendt af Amtskomunen og af Maalselvens Komune.

Emil Melle.

Angells Privatskole, Kvædfjord

harti Skoleaaret 1906—07 været besøgt af 43 Elever i Handelsklassen, 29 i Middelskolen, 34 i Musik (de sidste tog Musik som Tilvalg.)

De af Skolen indmeldte Elever (eksamen Kursus) — bestod Middelskoleeksamen med Udmerkelse i samtlige skriftlige Fag og med meget tilfredsstillende Resultat i de Mundtlige. Kun 3 (paa egen Indmeldelse) strøg.

Fra Bjarkø

begynder Udskibning af Malm fra 15. denne Maaned.

„Sjøørn"

gik inat Kl. 12 fra Trondhjem og kommer hid antagelig Mandag Morgen.

Veiret

har inat og i Formiddag været noget ruiket. I eftermiddag lyste det op igjen. Jorden har nu faat rigeligt med Regn.

Frk. T. Wedel-Jarlsberg

som nu reser i Finmarken, kommer som Norges fr. Ungdomsforbunds Nestesekretær til Tromsø 6. Juli for at besøge Foreningerne her og i omliggende Distrikt.

Da hun vistnok er ukjendt for de fleste her nord, skal jeg tillade mig at meddele lidt om hende.

Hun er opvokset paa Fornebo i Bærum. I 1885 reiste hun til Diakonissehuset i Kaiserverth; der besøgte hun Lærerindeseminariet. Fra 1886—91 arbeidet hun i Florentz og et halvt Aar i Paris. I 1891 drog hun i det rhinske Missionsselskabs Tjeneste til Sumatra. Der arbeidet hun til 1896 da Sygdom tvang hende til at vende tilbage til Europa. Hun opholdt sig da i 7 Maaneder paa en Missionsskole i Tutling. I 1897 kunde hun vende tilbage til Sumatra og optog da en Mission blandt de spedalske. Men i 1904 tvang Malarian hende atter til at forlade Ostindien og opgi det kjære Missionsarbeide.

Da hun i 1906 følte sig saa frisk, at hun kunde begynde at arbeide igjen, gik hun ind i Det kr. Ungdomsforbunds Tjeneste. Hun er nulmin beliig godt rustet for den Gjerning hun nu har. Og hun vil nok f., at Ungdommen her — som overalt hvor hun reiser — fikkes om hende. Hun har ogsaa vitelig noget at bringe den.

Jørgen Thronsen.

Barnehjemssagen.

Komiteen har nu tjøbt den for omtalte Gaard paa Hansjordnæsset til Barnehjem. Vi erfarer nu, at der ogsaa var Adgang til at faa tjøbt Hvilhaug med endel af Jorden til for omtrent samme Betaling, som der er git for Gaarden paa Hansjordnæs. Det er mere end bellagelig, at Komiteen ikke tøste Hvilhaug, som har alle Fordele.

1. Juni-Beslutningen

kaster man det Fortrud, som Bergenske og Nordenfjeldske Dampskibsselskaber har git, at ingen af Stuenes Personale har Lov til at nyde Spirituosa ombord i Skibene. Der er nu indsendt en enstemmig Protest fra samtlige Førere og Styrmænd.

Byretten

hadde Møde Onsdag. Frøken Emilie Jacobsen og Fru Olsen fik Bevilling til at reklamere fine Kundebeholdninger. Maabuset paa anden Etage skal nu forandres. Repræsentantskabene holdes derefter i Arbeiderforeningens store Sal.

---

følget kommer til at bli her.

Spitsberg-Streikerne.

Mr. Muschamp.

Med „Daggry" vendte igaar tilbage nogle og femti Mand af de Arbeidere, som i Vinter har været paa Spitsbergen i det Bergensk-engelske Kulkompanis Tjeneste. Som man af tidligere Beretninger vil huske, har der været Streik der oppe fra de første Dage af April.

Angaaende disse Forholde er der meddelt os endel Oplysninger, som væsentlig skriver sig fra Arbeiderholdt. Iflor Høst var der Streik ved Selskabet. Da blev man enige om en Spisseddel, som begge Parter godkjendte og forpligted de sig til, at den skulde gjælde til Udgangen af August 1907. Allerede en Maaneds Tid efter begyndte den gamle Slendrian med daarligt Kosthold. Men Arbeidet gik sin vanlige, jevne Gang. Paa Arbeidet eller Arbeidstiden har ingen klaget. Varepriserne var imidlertid ved omhandlede Leilighed ved Streiken iforhøst, da „Ivanhoe" var deroppe, bestemt slig som de gjængse Priser i Norge. Men det blev straks forandret. Eksempelvis nævnes, at et Par Sko, som man mente vilde koste Kr. 7,50, betaltes med 15 Kroner. Der er naturligvis ogsaa en hel Del andre Klagepunkter fra Arbeiderne. Saa kom den 22. Februar, Arbeiderne flokted sig sammen og leverte en Pibekonsert for Ledelsen.

Men der var ingen Udsteielse, og ingen Forstemmning mod nogen. Der blev da Underhandling, og der blev lovet, at Spisseddelen skulde overholdes, og at den forlangte Dagsbetaling af 3 Kroner i Ustlæde Skift, skulde stoites. Der forlangtes nemlig 3 Kroner Dagen hos Arbeiderne, hvis de ikke arbeidet; men Arbeiderne paastaar, at det var dem umuligt at faa vasket, lappet og holdt sit Tøi i Orden, hvis de ikke fik Frihed til det. En Deputation fra Arbeiderne ba Mr. Muschamp komme ned paa Spisesalen, men det turde han ikke, skjøndt de indestod for, at han ikke skulde lide Overlast. Konferansen blev da udsat til mellem Jul og Nytaar, og Arbeidet gik sin Gang. Arbeiderne valgte en Komite, og dennes Formand skal da sagt, at han ikke turde overta Ansvaret, hvis Arbeidernes Krav ikke blev opfyldt. Dette blev vistnok opfattet som Trudsel. Mellem Jul og Nytaar blev der imidlertid Enighed, og Arbeidet fortsattes. Men 14 Dage a 3 Uger senere kom der samme Uorden i Maadstellet. De fik daarligt Kjød, daarligt Fisk og raadne Poteter, paastaar de. Arbeiderne havde forlangt, at der skulde gis to af dem valgte Mænd Adgang til at gjennemgaa Lagrene, og at Styreren skulde faa Adgang til at ta det, han trængte. Maadvarerne havde nemlig blit liggende ude, og det skes, at ca. 60 Tdr. Poteter maatte styrtes i Sjøen. Endnu skal der ligge Fisk og fulde Flesk- og Kjødvstager rundt Stationen. Meget Fisk maatte styrtes i Sjøen, derimod blev der arbeidet baade Dag og Nat med at faa indbragt Ol og Vadfisk. Udover Vinteren blev der da forsøgt med uhelbig Behandling og Slet Kost. Saaledes nævnes der bl. a., at en Arbeider som var lien, gik ind til Smeden for at varme Hænderne sine. Derfor blev han bikteret 100 Kroner i Mult. Der blev dog sete indsøt i Bøgen mer end 7 Kroner. Arbeiderne paastaar ogsaa, at der blev serveret Sjøvand af Sø. Dette blev det dog fins med, da Doktoren selv fik et par Kjøttenpersonalet ian i et Værelse, hvor der ikke var Ovn helt til udpaa Vaarparten. Da fik de Ovn. Formanden for Arbeidernes Komite fik afsted to skulde ryktes til. Da de saa, hvorledes det gik, gik de alle ind paa Kontoret. Størsteparten, af dem, som tidligere hadde arbeidet, nedla det efter Geværhistorien. Men senere var der dog ikke Spetakel.

Fra Honningsvaag blev der telegraferet til Tromsø fra Ledelsen. Dette Telegram foranlasgede, at Politimesteren her stængte Samlaget Kl. 5 igaar Eftermiddag. Arbeiderne var imidlertid blit enige om ikke at gaa iland, og hele Tiden opføre sig vakkert og være ærbnelige, hvilket de ogsaa har holdt. Deres Komite var igaarkveld hos Politimesteren, og Underhandlingerne om Opgjørel af hele denne Affære har da senere paagaat gjennem Ammanden. Mr. Muschamp kommer vist aldrig mer til Spitsbergen. Arbeiderne meddeler, at de betalte 40 Øre for en Dram Rom, 4 Kroner Flaasten og 55 Øre for 1 Fl. Øl.

Dymerksomheden

henledes paa Hr. Bjølstads Oplæsning paa Alfheim imorgen, og paa Aftenunderholdningen Tirsdag i Arbeiderforeningen.

„Neptun"

tom idag Kl. 4 med 50—60 Turister.

Læs siste Side.

Siste Nyt.

Telegrammer igaasaa B. u. L.-d.

Kristiania 5. Juli.

Landbrugsudstillingen

har igjen hat Regnveir to Dage, og idag ser det ligesaa ud. Der solgtes uligevel igaar ca. 8500 Billetter. Indtægten er indtil 90,000 Kroner mod budgetteret 72,000, men til Gjengjæld er Præmiekontoen overskredet med 20,000 Kroner.

Professor Bugge

er noget bedre. Lægerne tror, at han endnu lever nogle Dagen.

Statsadvokat Stang

er død af Kræft.

Tsaren med Familie

reiser i denne Uge til den finske Skjærgaard.

Det tyske og danske Kongepar dejeunerede igaar paa Fredensborgs Slot, hvor hjertelige Skaalaler udveksledes mellem Monarkerne.

Dampskibsforlis.

Bergen: Dampskibet „Valestranden" strandet igaarnat ved Naustø, nord for Mosterhavn. Besætningen reddedes med Nød og næppe. Ingen Passagerer ombord.

Rusland

Petersburg: Krigsretten i Riga har dødsdømt 8 Bønder.

Petersburg: Paa Grund af Uroligheder ved det finske Livregiment er Chefen, Generalmajor Samgin og flere Mænge arresteret.

Krigsministeriet meddeler, at der i de siste Dage er foretat talrige Arrestationer ved forskjellige Garnisoner af det militærrevolutionære, Forbunds Medlemmer.

6

Mjøssagen.

Igaar Formiddag talte Statsraad Løhmkul og erklærte sluttelig: Regjeringen kan ikke akseptere Flertallets Indstilling. Derefter talte Thallaug Øverland, og Redaktør Bjørn Christensen.

I Eftermiddagsmødet talte Foss, Konow, Professor Stang og Castberg.

Debatten fortsettes Kl. 10 idag da Castberg en første og hidtil eneste indtegnede Taler. Afstemning ventes iaften.

Turistattraktion. Men det vigtigste og

Fotos Tromsø nr 53/1902

Foretager, som kan bringe hele
Byggden stor Fordtagt paa en Maade

som ogsaa ved tidligere Beindgrenser er
anerkjendt.

anbefales.

lvmedalje
ndsbaadstevnet
ondhjem 1902

1, Trondhjem

hann
lla.
1904.

ugens
etning
— —
avring.

lsens
isørsalon
ard —
et bedste.

Desinfektion.

Det „Norden"
Tromsø Dand-
Hans Dahl.

lorst.
retning,

wre,
—
retning.
uld-, Sølv- og
e Priser.
dsmed.

dige"
7 —9
dste
sselskab

lfalder de
.
Bonus.
ning i 1906.
for med Pra-
rodende Inve-
ncom eller
(Herdalen)

ldes

Trappen i Malangsfossen.

Paa Foranledning skal jeg ogsaa gi endel tekniske Oplysninger i Anledning af denne Laksetrappe, som blandt andet har en særlig Interesse derved, at den blir den største i Verden, i Fossen, som Laksen skal bringes forbi, er nemlig 72 Fod høi. Nogen særlig Vanskeligheed ved Konstruktionen medfører dette imidlertid ikke — det berører blot den økonomiske Side af Sagen. Vanskelighed ved en Laksetrappe bestaar væsentlig i at finde et heldigt Udløb. Har Laksen først fundet Trappen og er kommen ind i denne, kommer den altid videre. Viser det sig, at der er noget Punkt i Trappen, som den ikke lettelig tan passere, gjør man en liden Forandring ved det Fald, som hindrer — og alt er i Orden. Men ved flere Fosse vanskeliggjør Terrænforholdene at føre Trappens Udløb hen til det Punkt i Elven, som er Laksens naturlige Hvilested, efterat den forgjæves har forsøgt at forcere Fossen. Det maa nemlig helst Udløbet være; for først naar den er træt af at gaa mod Hoved-Fossen, vil den forsøge sig mod den ringere Vandmasse, der kommer ned gjennem Trappen. Ved Malangsfossen er man saa heldig stillet, at kunne anbringe to Udløb netop der, hvor Hovedmassen af Laks vil hvile; et, hvor den staar ved høiere Vandstand og i Flom og et, hvor den staar, ved almindelig Vandstand. Dette er et Moment, som gjør at det her planlagte Arbeide maa anses som et særlig sikkert Foretagende. Mange Steder i Landet er Forholdene langt vanskeligere og dog har vi kun en mislykket Laksetrappe af alle dem, der er lagget i de siste 30 Aar. Som man ser er ikke Resikoen stor.

En Laksetrappe vil praktisk talt si en Rende, hvorved man omgaar Fossen. Stigningen i den gjøres saavidt liden, at Laksen kan gaa op. Man maa sørge ta Henjun til, at ogsaa Dunsfisten skal kunne komme op. I Gydetiden udgjør Mognen en Femtedel af hens Vægt og den er da ogsaa saagere end Hunfisten. For at ikke Renden, som maa føre afstillig Vand, skal bli for lang og kostbar, indredes den slig, at Strømhastigheden hemmes mest muligt. Dette gjøres ved de saakaldte Kulper — videre og dybere Partier i Renden, som samtidig tjænder Laksen som Hvileplaadse. Laksen gaar da fra Kulp til Kulp — deraf Navnet Trappe. Hvor dertil er Anledning, vil man helst minsre hele Trappen ud i Fjeldet. Vedligeholdet af en saadan Trappe falder betydelig billigere end de tomrede Render.

Trappen i Malangsfossen skal ligge paa Elvens sydvestre Side. Grunden der er af afsøde Fogd Dreyer foræret Komunen til det Brug. Den skal i hele sin Længde udmineres i Fjeldet. Dens samlede Længde blir med begge Udløb 445 Meter med et samlet Fald af ca. 22 M. Den gjøres slig, at den mest mulig selv regulerer sin Vandføring i høiere og lavere Vandstand i Elven. Den bestaar af 2 Hovedpartier. Det øvre Parti er 250 M. langt med 14,5 M. Fald. Kulperne er her 3½ M. lange og 3 M. brede med del en halv Meters Uddybning. Der er 28 Kulper. Renderne, som gjennemsnitlig er 2,5 a 3 M. lange, er 0,8 M. brede.

I andet Hovedparti af Trappen maa Dimensionerne være større, da man her, af Henjun til de to Indløb, maa indta mere Vand gjennem et Jerngitter ud mod Elven. Først har man her 5 naturlige Kulper, som udnyttes, senere opskydes 9 Kulper 4¼ M. lange og 3¼ M. brede med 0,7 M. Uddybning. Renderne er her 1 M. brede. Vandhøide i Renderne ca. 1 M. Faldet fra Kulp til Kulp er gjennemgaaende ½ M.

Af disse summariske Oplysninger vil man muligvis kunne danne sig en Mening om, paadan Vandens forste Laksetrappe skal se ud. Denne Trappe har ogsaa paa flere Maader. Den vil gaane Fossen, hvorom det Maaskeband bestaar, ikke ødelægge, Gydeplads, — Gydeplads hvis Udstrekning har tilvands kun overflødes af Tanas. Den Turistattraktion. Men det vigtigste og det sikre er, at den vil faa en usedvanlig Betydning for hele Maalselvens Laksefiske og ikke minst for Amtets Kilenotfiske. Dens økonomiske Betydning tror jeg ikke lettelig vil kunne overvurderes. Vi faar derfor alle haade, at Maalselvens Herredsstyre nu paa Lordag bevilger det Laan paa 9000 Kroner, som skal sætte igang dette store og nyttige Foretagende.

Emil Melle.

Bestemaalens Dampskibsselskab, som for et Par Aar siden inddrog Brændevins-Bevillingerne for Lokalskibene, har nu besluttet at lade det gjælde for samtlige sine Skibe, undtagen for Hurtigrutefartøiet. Derimod finder Selskabet ikke at kunne tilstæde Forbudet til Skibenes Officerer og øvrige Besætning mod Nydelse af berusende Drikke ombord, da man har Erfaring for at saadant ikke er formaalstjenligt.

En Mand, der nylig hadde bestemt sig til at afsive sin gamle Kat med Dynamit, fik fat paa en Dynamitpatron med forsvarlig lang Lunte, bandt saa Patronen fast til Katten, tog Pus med et Stykke ud paa Kordet, hvor han saa tændte Lunten an.

Dermed tog saa Manden tilbens, men Katten løb efter, og da de naaeb Gaarden løb Katten ind under et gammelt Stabur, et Smeld hørtes, og Staburet var jevnet med Jorden. Bystnok døde Katten, men saa kostede det ogsaa 200 Kroner for at faa op et nyt Stabur.

Ødrenlig Besal ombord i Ruteskibene.

Hr. Redaktør!

Med særlig Interesse har jeg læst Hr. — i. Artikel i Deres ærede Blad for 21. Juni.

Da jeg i en dansk Avis læste, at Førere og Styrmænd paa de norske Turist- og Postskibe laa saa under for Konjum af Alkohol, at det havde vist sig nødvendigt for Nordenfjeldske Dampskibsselskab at forbyde disse at nyde „sin lille Snaps til sin togte Øøl" til Middag, da som jeg uvilkaarlig til at spørge mig selv — hvem er nu Chef for Nordenfjeldske Dampskibsselskab, og hvad tænker denne Mand paa som ikke sætter sin Stilling ind paa at Forhindre, at saadanne Forbud bliver offentliggjort? Jeg kjender ikke Hr. Direktør Bull-Simonsen, men jeg kjender de fleste Førere i Det Nordenfjeldske Dampskibsselskab og har blandt disse flere Kamerater fra den Tid, jeg som ung Mand var Styrmand paa Kystskibene; og det har altid glædet mig, naar jeg paa mine Forretningsreiser har hørt Udlændinger med Begeistring udtale sig om vore Kystbaadsofficerer som nogle af de dygtigste og hejst dannede Sjømænd, der randtes i Verden. Hr. Bull-Simonsen, der selv aldrig har været Sjømand, er vistnok er dygtig Mand, men man bliver jaa let for dygtig; de Cirkulærer, Hr. Bull-Simonsen sender sine Førere, har jeg tænkt: er ikke den Mand for dygtig, ligner ikke dette Jacob Brandt?

Da Hr. Jacob Brandt blev Direktør for De forenede Dampskibsselskab, var alle enige om, at en dygtigere Mand kunde man ikke faa, og han var Reformator — Disciplin over hele Linien. Førerne fik det ene Cirkulære efter det andet, og Selskabet gik en på Rese imøde. Blandt de Brandtske Cirkulærer var netop et om, at alle Salg og Servering af Spirituøse for Selskabet efter nu strengt forbudt. Det var en klokke Mission; Sjømænd og Skibsfarende, som Cirkulærets Ord var at de dygtigste Linieres Selskab, Kystbaadsofficerer, skulde ikke „De forenedes Hæder" og „Brandt han i offentligjorde ville De Cirkulærer, som vi fik hvad det kunde at være tan meget om at efterse at sin mer og Cirkulærer. Admiral Richelieu blev Chef, og Førerne blev igjen Chefer paa sine Skibe. Men Admiralen har paalagt alle sine Førere at passe, at alle Mand ombord er ædruelige og ordentlige Folk, ellers følger der en Advarsel, tanske to, og saa Knæk. D. F. D. S. har under Admiral Richelieus korte Styre gaaet kolossalt frem, alle Funktionærer tamkes om sin høiagtede og afholdte Chef, hvis Hovedopgave det er, at alle i mest mulig Udstrækning skal være fornøiet.

Hvis en Fyrbøder eller en Dampskibstjener faar forliden Plads i sin Lugar, saa kommer Fagforeningerne og deres Præse og hyler op; men hvis en Fører gjør noget Kraa i den Retning, hører man aldrig noget, tan disse ente Ord fra Selskabet; „Er han misfornøiet, tan han jo gaa ilandt". Nordenfjeldske Alkoholiskfukæere er vel et Udslag af Afholdstjanatismen, som gaar jit Seiersloog gjennem Norge og og lægger en saa stor Bremse paa Turistkærenets Udvikling. Hvad vil Kapteinen paa Dyk. „Olaf Kyrre" gjøre under Kongeturen, hvis H. M. skulde tyde ham et Glas Øøl? Skal han da telegrafere til Hr. Bull-Simonsen?

G. Hoche-Jørgensen.
I „Kysten."

Drikkens Følger. — En Mand drukner for 1 Krone 75 Øre. En Byggearbeider i Kristiania stod forleden og talte med nogle Kamerater nede paa Tolbodbbyggen. De hadde spiseset til endel Øøl, som de nød sammen. Herunder kom det paa Tale, hvem der var den beste Svømmer af dem. Byggearbeideren, Sigvardt Hansen, mente, at han kunde svømme med Klærne paa ud til en Flaade, som laa ved Dampskibet „Monteoello". De andre vilde bædde og spiestje sammen Kr. 1,75, som de satte paa, at han ikke turde. Hansen tasted sig ud og gik tilbunds. Først en halv Time efter blev han gjenfundet af Havnepolitiet. Den Forulykkede var 51 Aar gammel og efterlader sig Kone og flere Barn.

Comme Kjærringer er slige. Til „Berliner Tageblatt" meldes fra Warschau; I Græænselandsbyen Wechlekiew ved Radom hadde en Bande ved Navn Struto været i en heftig Strid med sin Kone og hadde herunder pryglet hende. Af Hevn forlod Konen om Natten Huset efter at ha sat Ild paa det. Manden, 4 Barn, en Tjenestegut og en Pige indebrændte. Konen er arresteret.

Eit trongsynt kirketilsyn i Balsfjorden.

Det er vel faa stader i landet, der trongsyn og likesæla før slik magt over kyrkjetilsynet som her i Balsfjorden. Og det undrer meg likje det minste holder, um klagemaali lyder ein og annan gong.

Men ingen gong har vel trongsynet kome greidare fram en her um dagen. Den negta kyrkjetilsynet vaart presten Anker aa preika i Denne landskjendte prest og folketalar hev i lengere tid vanka land og strand. Alle stader hev kyrkjorne vorte opna for hans ord, og Folket hev fagna preikorne hans, endaa det hev vore paa landsmaal. Men langt mot nord, i »midnatsolens land«, er ei kyrkja, som er »hellligere« en andre kyrkjor. Ho maa stengjast for slik ein kar som Anker! Det smakar av banlysing fraa gamall tid, og naar en tenkjer paa aarstallet 1907 vert det endaa beiskare.

At ein handelsmann kan ha eit so trongt syn i dette stykke undrar meg ikkje stort. Men at presten og ordforaren skulde leika »blindebukk hor," er syrjeleg paa same tid som det er ei gaata.

Eg skulde berre ynskja, at me likevel fekk den varmhuga Anker hit inn. Um kyrkja er stengt vilde det vel verta ei raad til rom.

Storsteinnes 5/7 07.

Johs. Eide.

Kongens Reise.

Efter den foreløbige Bestemmelse skal Kongeparret med Følge komme tid Mandag den 22. paa Formiddagen og gaa herfra Eftermiddagen samme Dag. Herfra gaar da Turen til Alteidet. Bi synes denne Rute er knap og mindre vel ordnet. Kongen faar jo knapt Tid til at puste — udenfor den traditionelle Spising og Drikking og alle Taler, som blir præsts lige fra Trondhjem til Boris Gleb. Det er jo følt at plage et Menneske paa den Maade. Derimod burde man lægge Ruten slig, at Kongen fik se mest mulig af vor herlige Natur og komme lidt i Berørelse med Folket, — udenfor Amtmænd, Gilsper og Prester, Magistrater, Byfogder, Ordførere og Formandskabsmelkemmer. Eftersom vi har faat en Konge, saa kor han lære Folket og Landet rigtig grundig at kjende. Om nu Kongen fit en Dags Tid mer i Tromsø Amt, saa vilde det vissk glæde ham og hans Følge langt mer end Formandskabsfester og Champagnetaler med den demokratiske Indledning: „Herre Konge!"

Som en udmerket Rute for Kongefamiljen tror vi det vilde være at reise ind Balsfjorden og tjøre over til Sunden af Lyngen. Tromsø Amts Dampskibsselskab maatte da stille „Stjærvø" til gratis Dispposition ind Balsfjorden. Derinde faat man gode Kjøregreier over til Kvednemæs i Lyngen, hvor „Olaf Kyrre" mødte op. Derefter gik de til Kvæsbeid et, hvor Stiftet Repnell, mens Kongeparret gik land og fik [illegible] at Skytte indover Dalen til Kjosen. Derved vilde man da faat se Nordlands flotteste Natur og titteb kraaden en

Tromsø den 54/1907.

blir ved min Stønder saksgulgis en af
Amtets Sevardighet, en ren

Bygmester
Overslag for Anmeldelser til Bygningskommissionen. (Nybygninger, Forandringer, Reparationer o. l.
Ridsnings- og Tegnearbeide udføres

O.R.Sagfører
John Giæver
Kongsbakken ved Folkeskolen.
Telefon 68.

Verdens største Laksetrap.

—o—

Maalselvfossen 7. Juni.

Igaar var det en stor og enestaaende Festlighed ved Malangsfossen nemlig Aabningen af Laksetrappen. Dette i sit Slags svære Fjeldbygverk vil forhaabentlig faa en stor økonomisk Betydning for Maalselven.

Man faar en Idé om Arbeidets Størrelse og Vanskelighed, naar man personlig følger en i Fjeldet mineret Rende, som er ca. 4 2 5 Meter lang og har 4 3 Kulper af forskjellige Størrelse og Dybde med et 1 Meter bredt Stryk mellem hver Kulp. Trappen begynder under Fossen, hvor den har to Udløbskanaler. Der skal Laksen gaa ind og farer saa ind i selve Bergvæggen fra Kulp til Kulp, — fuldstændig som en Dampbaad vandrer opover Fjeldvæggen gjennem et Sluse-arrangement, kun med den Forskjel at her er ikke bygget Træporte, men Laksen er da ogsaa en anden Kar til at komme frem og op gjennem et Vandstryk — end en Dampbaad! Ved Indtaget ovenfor Fossen er der en saakaldt Naaledam, hvor Vandstanden kan reguleres nedover hele Trappen. Ved Hjælp af denne Trappe gaar Laksen op hele Maalselven, paa den Maade kommer den op paa de brilliante Gydeplasse ovenfor Fossen. Nogenlunde at angi hvor lang Vei Laksen faar at spille sig paa, kan endda ikke saa sikker gjøres. Men Afstanden fra Maalsnæs til Elvevold er 90 Km. Fra Maalselven op til Fossen, til Trappen, er da 35 Km. Nu vil da Laksen faa hele den vældige Afstand ovenfor Trappen til sit øvrige og virkelige „Virkefelt". Den faar i alle Fald minst 6 Mil ovenfor Trappen og derpaa hele Rostadvatnet, indover Rostadelven og Dividalen og Gud ved hvilke alle Elve. Afstandene er saa store der oppe at man maa reise deroppe for at faa et nogenlunde Begreb om dem. Hvis nu Laksetrappen kommer til at svare til sit Hen-[illegible]

Var det saa underligt om Aabningen af denne Trap blev en hel Hel-

Fireskaaret Tømmer
og Rundtømmer.
Postadresse: Sørkjosen, Nordreisa.

Og der var et talrigt Publikum tilstede.

Kl. 2 Middag blev den øverste Dam aabnet og Vandet fosset nedover Trappen, — mens vældige Minerskud dundret løs saa Smaabjørka datt overende af Forfærdelse.

Imens hadde Fiskeriassistent Melle holdt en kort vel afpasset Aabningstale.

Derefter toget hele Forsamlingen op til et stort Lauvtelt paa en finfin Heide lige ovenfor Trappen og Fossen. Der var dækket et stort langt Bord — vistnok den største Borddækning som nogen Gang er prøvet i Maalselven. — Der samlet de sig de rolige, staute Maalselvinger — af den rene, gode Gudbrandsdals- og Østerdalsrase, — til Glæde og Hygge med Laks og Rjomegraut, Taler og Sang, sammen med Herredsstyremedlemmer, Kjæmpebygverkets Bygger, Hr. Arnt Flønæs med hans Arbeidere og flere Indbudne.

Der blev den første Laks fortært under stor Stemning, — tiltrods for det store Regnskyl, som bladte op Teltdugtaget og Blaasten, som rusked i Lauvvæggene.

En ekstra Opmuntring bør noteres for Inga Berglunds overbordentlig velsmagende Rjomegraut.

Efter Maden servertes Kaffe og derefter en heit og god Toddy, som kom mer end godt med. For nu hadde Solen været fremme et lidet Glytt. Derefter kom det Kortspø — og den var ikke saa heit og god som Toddyen!

Men Stemningen var der ikke minst den herlige Musik nedenfra Maalselvfossen, som nu gik i vældig med Røik og Skum og Dur

Det var nu ikke frit, at det var lidt Dur oppe i Lauvhytteltet ogsaa.

Rundt om os flagged det, og rundt om os dundret det atter løs ikke bare med 9 kraftige Saluter, men ogsaa med et udmerket Hornmusikkorps. Disse to i Fællesskab gjorde det ikke helt heldigt for en Bladmand at høre alle Taler, — alle vellykkede Taler saa deres Indhold kunde komme til de mange Læselystne. Derfor maa jeg indskrænke mig til at nævne, at der holdtes Taler af Trappebygmester, Hr. Flønæs, Fiskeriassistent Melle, Viceordfører Stefanussen, — Ordfører Myre var merkelig nok borte — Laksetrappekomiteens Formand Meierimester Nordmo m. fl.

Det Bygverk Hr. Flønæs har gjort fortjener ret stor Anerkjendelse. Det er, som Hr. Melle sa, faat udført hvad han har udført af Fjeldarbeide. Og saa helt samvittighedsfuldt, herte

[illegible] Kart og Tegning og vel at minere slig at Fjeldet ikke sprængtes eller sundrives paa Kulper og Vægge. — Selvfølgelig blev der udtalt mange og velfortjente Ord til alle dem, som hadde ofret sig for at faa istand det heldige Arrangement med Festen. Jeg kjender ikke alle, men naar jeg nævner selve Lederen, Hr. Johnsen Moen, Fosmo Karene m. fl. saa behøver ikke de mange andre derfor at bli fornærmet, heller ikke de mange smukke Damer, som varted op og strævet i Regn og Slud og Vind. De var virkelig i „Vinden".

Til Fiskeriinspektør Landmark, som var forhindret fra at være tilstede, blev sendt følgende Telegram:

„Fiskeriinspektør Landmark,
Kristiania.

Kommunestyret med Gjester, Komiteen og andre samlet til Fest i Anledning Trappens Aabning for Laks og Vand sender sin beste Hilsen og Tak. Velkommen Laks, velkommen Inspektør.

Stefanussen, Nordmo, Johnsen, Flønæs."

---

6 Kilo Bjørnson.

Trondheims Folkebibliotek abonnerer i cand. jur. Lochmans Byraa „Norske Argus" paa alt, hvad der skrives i den norske og tildels i den udenlandske Presse i Anledning af Bjørnstjerne Bjørnsons Død. I Mai har Biblioteket faat 2 Pakker paa tilsammen 6 Kg. Blade og Udklip kun fra det norske Presse. Af udenlandske Artikler som flere Abonnenter skal ha, er der kommet en saadan Mængde at Byraaet ved Udgangen af Mai endnu ikke hadde faat nogen Oversigt over den.

Krudt uden Flamme.

En Engjlænder ved Navn Hale har gjort en opsigtsvækkende Opfindelse, bestaaende af et nyt Slags Krudt, som ved Eksplosionen ikke gir nogen Flamme. „Le Matin" meddeler herom: Efterretningen bredte sig meget hurtig, iser i militære Kredse, og fremkaldte stor Opsigelse. Efter at der var indhentet Oplysninger hos Opfinderen, samledes en Kommission af engelske franske og tyske Sagkyndige for at prøve Opfindelsen. Forsøgene lykkedes fortræffeligt.

Brændt tildøde paa en Kulmile.

En 60 Aar gl. svensk Kularbeider Olav Nilson paa Stagnes i Eidsskogen, blev Mandag Formiddag fundet brændt tildøde paa en Kulmile. Han hadde redt sig et Leie af Hovlflis paa Milen og derpaa lagt sig at sove. Antagelig er han blit bedøvet af Kulos og har ikke merket at Ilden har tat fat i hans Leie. Da en af Arbeiderne ved ¼ 11-Tiden Mandag Formiddag kom tilstede fandt han den Ulykkelige med afbrændt Hode og Arm.

Trondheims nys Elektr.anlæg

ved nedre Lerfos blev igangsat Onsdag. Fossen er udbygget for 18 000 Hestekræfter, hvoraf der nyttiggjøres 6000. Kun norsk Arbeide er anvendt ved Anlægget.

4266 norske

er i første Kvartal iaar udvandret over Kristiania, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Kristiansund og Trondheim. Over de samme Havne udvandret i første Kvartal iaar 4040 norske Personer, den samlede Udvandring over Havne i 1901 utgjorde 16 152 Personer og 1906 [illegible] Personer.

Sergeanten af Batteri

paagaar med Kraft. Alle „Saltator"-Bergningsbaade er i Virksomhed, ligesom en Del Lærere ved Moss Berg-

Forhandlere søgtes
mærket:

Lofotopaynet

Handelsdepartementet foreslaar Bevilgning til Opsynet i Lofoten foreget med 10 700 Kr. udover den tidligere kgl. Proposition. Lofotkomiteen hadde som tidligere meddelt foreslaat en Forøgelse af 16 000 Kr.

Til Fyrvogter

paa Rødøy Fyr er ansat Skibskaptein Joakim Brusdal. Der hadde meldt sig 51 Ansøgere.

Tromsøsundets Meieri.

Som Bevis for at Tromsøsundets Meieri har gjort sig kjendt og gjældende langt udenfor Byens Omraade kan noteres, at der foreligger Opfordring fra Danmark om at sende Fotografi og Beskrivelse af Meieriet, da man der ønsker at ha det med i et stort Verk, som skal udgis om den danske Meieridrift. Dette er sandsynligvis det eneste private Meieri her i Landet som blir medtat i ovennævnte Skrift.

Løn og Alderstillæg

for Lærere i Tromsø Amt behandles nu af Skole- og Herredsstyrene, og det gjelder da at se Saken fra alle Sider.

De bjeste tænker vel her kun paa Forhøielse af Lønnen for de allerede ansatte Lærere, og paa Skattepaalæg, og begge Dele har man jo rent ud Skræk for.

Imidlertid er her ikke Spørsmaal om disse Ting først og fremst. Det er nemlig let at regne ud, at om Alderstillæggene fastsættes efter høieste Alternativ, vil der komme saa omtrent 8 a 10 Øre i virkelig Merudgift for hver Skatyder i Gjennemsnit, naar man tar Hensyn til Statsbidraget og den Merindtægt, Komunerne faar i forøget Skat af Lærere.

Saken dreier sig i Virkeligheden om dette: Ansees Folkeskolen for at være nogen vigtig Faktor i Kultnrudviklingen, og ansees det Arbeide, som gjøres rundt omkring i Amtets Skoler, tilnærmelsesvis like betydningsfuldt som det arbeide, som udføres i et Postkontor, Telegrafkontor, Toldkontor? Hvorledes vurderes Lærernes Arbeide sammenlignet med det Arbeide, som udføres af en Maskinist, Agronom, Herredsskasserer o.s.v. Finder man sig tjent med at de øvrige Landsdele, for ikke at tale om Byerne, trækker til sig alle de beste Lærerkræfter, og finder man sig tjent med at faa Undermaalsmænd i ledige Poster her i Amtet?

Sterilisationsanstalten i Stavanger

Skyds, Tiendehavn og Medisin [illegible] les at Konstitutionskomiteen [illegible] med 30 000 Kroner. For [illegible] 1909 er det [illegible]

Vaccine

er af Komiteen indstillet [illegible] Behandling, da kjøelingen har [illegible] ny Proposition i Begyndelsen af næste

Af siste lands[illegible]

Kongen og Sa[illegible]

Fra Rom skrive[illegible] til „Berliner Tageb[illegible] sentant for et sosia[illegible] bund, som agter at [illegible] fabrik i Asti, ha[illegible] forleden Audiens [illegible] Emanuel III. Arbe[illegible] for at klage over My[illegible] leri, og da han in[illegible] eiede, trak han i Ja[illegible] „Naa, endelig ser je[illegible] i Virkeligheden", be[illegible] ren til Kongen; „[illegible] Dem kun fra Frimerk[illegible] brast i Latter ov[illegible] tilfældde Arbeideren [illegible] en Gang falder gje[illegible] indenfor hos os. S[illegible] Dem vor Glasfabrik[illegible] ad", svarede Konge[illegible] kan jeg ikke love D[illegible] stret Modtagelse fra [illegible] ytrede Sosialdemok[illegible] neiss med en me[illegible] „Ja ja, det er alid[illegible] Kongen smilende. [illegible] paa Audiensens e[illegible] bemerkede Kongen: [illegible] har egentlig ikke m[illegible] sagt, og ofte handle[illegible] stik imod mine egn[illegible] ster, de gjør det i [illegible] og det naa jeg jo b[illegible] kan jeg gjøre noget [illegible] være, mig hjertelig k[illegible] som ikke længere v[illegible] paa Kongens Tid, s[illegible] reiste sig hvorpaa [illegible] hen til Udgangsdøre[illegible] sagde Sosialdemokr[illegible] der varmt trykke[illegible] „Jeg er kun en fat[illegible] der var noget, jeg [illegible] Dem om". „Naa [illegible] „Hvis det er tilladt, [illegible] bringe Dronningen [illegible] Hilsen." „De skal [illegible] Hjens ikke i Gie[illegible] optat af sine Barn, [illegible] ha præsenteret Dem [illegible] Arbeideren senere f[illegible] merater om Audien[illegible] han fuld af Lovtal[illegible] aldrig hadde han t[illegible] kunde være saa m[illegible]

De Forenede St[illegible]

For de ove[illegible] betragter 13 som et [illegible] er Amerikas Udvik[illegible] et lærerigt Eksempe[illegible] Tal ogsaa kan bring[illegible] blev opdaget, den [illegible] Staters Antal var [illegible] første amerikanske [illegible] Stjerner og 13 Str[illegible] Devise „E pluribus [illegible] 13 Bogstaver [illegible] amerikanske Vaaben [illegible] med 13 Stjerner, [illegible] i den ene Klo 13 L[illegible] anden en Oljegren [illegible] den bærer paa Bry[illegible] med 13 Striber, e[illegible] Vinger har 13 Fje[illegible]

Konstantino[illegible]

En af den tyr[illegible] „Søværdighedet", [illegible] fende Hunde, skal [illegible] nye Regjering har [illegible] at de er en sand [illegible] ningen, og derfor [illegible] Veien. Lavt regne[illegible] Tal til 30,000. [illegible] man iden siste Tid [illegible] Hundefangere og [illegible] nede med Lassoer [illegible] Tjenger og ledsage[illegible] bestemte til at opta[illegible] Kun enkelte af dis[illegible] hed hos godhjert[illegible] dog meatte stille [illegible]

Tromsø m 45/1910

= Sidelyfund

følge Karl & Tregning og ord at minere
slig

arberg.

delelse
Claussens
- og skriveskole Bodø
saavel nu som paa nytaar, maa hur-

For Huder og Skind
opnaaes nu heieste Pris hos Hans Jensen, Tromsø.

for Byens Udseende. Arbeidet maa ikke som hidtil i det skjulte udføres af ukyndige Folk; man har da ingen Garantier for at denne vigtige Sag varetas paa en tilfredsstillende Maade.

O.

Enestaaende Tilbud.

Nye Abonnenter paa „TROMSO" faar grátis saa langt Op'aget rækker alle hidtil udkomne Numer af det store 8-sidige illustrerte Søndagsnumer **gratis** mod Indsendelse af 20 Øre til Porto samtidig med Kontingenten.

Laksetrappen

i Malangsfossen skal nu i disse Dage gjøres helt færdig, saa Veien for Laksen er i fuld Orden fra Maalsnæs op til Svenskegrænsen, naar Laksen igjeninindfinder sig til Vaaren.

Det er en Misforstaaelse, naar man tildels har opfattet Aabningsfesten ivaar som en Tilkjendegivelse af at Trappen skulde være helt færdig. Den var da saa langt kommet at den var passabel i almindelig hei Sommervandstand, og blit helt færdig ivaar, om ikke Flommen var kommet saa tidlig, at Kontrakteren var blit afbrudt i sit Arbeide med Indtagsranden.

Der haddeman nemlig endnu ikke skudt dybt nok ned til at gi fuld Vandføring i de Vandstande, man i den siste Tid hadde observeret. Endel Betryggelsesarbeide og smaa Efterarbeider blev da ogsaa udsat, siden man maatte dit igjen alligevel. Imidlertid — trods Trappen var aaben kun i nogle Uger i Sommer — paa Grund af det udærdige Indløb og den meget tørre Sommer — har vi Sikkerhed for at en ganske stor Mængde Laks allerede har passeret Trappen. Der er nemlig i Løbet af Sommeren set og fanget Laks paa mange Steder opover hele Maalselven — helt opunder Rostafvan!.

Hr. Erik L. Bjerkens sendte mig for nogen Tid siden Sporen og en Del af Skindet af en Laks som han hadde fanget i Fjellfræskelven ved sin Gaard, da 32 Km. ovenfor Trappen. Han for mig om at bekjendtgjøre en Attestation om at denne Fisk virkelig var en Laks, og den Attest kan jeg efter foretagen Undersøgelse bevæge mig til at give. Laksen var en kjønsmoden Han. Dens Vægt opgis til ved 7 Kg.

Der er flere Grytygjelinger, som trøster mig med at de [illegible] Laks ovenfor Trappen, og som et Mærke til [illegible] Folk opfatter det der er sket ved Anlægget af en Lakse'rappe ved

Gul det var Handelsforeningsfæstning. Til-

Anlægning af en [illegible] jeg skulde ned til den tekniske Høiskole, faa Lov at meddele at jeg ikke forlader min nuværende Stilling, samt at Breve til mig fremdeles — som under mine Reiser — kan adresseres: „Tromsø".

Emil Melle,
Fiskeriassistent.

En Gutunge,
i 10 Aars Alderen, faldt forleden i Sjøen i Almenningen nedenfor Svaneapoteket. Der stod mange Folk og saa paa, men ingen hjalp ham op, før Farmaseit Zapffe sprang ud efter Gutten. Det er forgalt at Folk skal staa slig og maabe i saanne alvorlige Tilfælder. Selv om det ikke absolut galt Livet, saa kunde Gutungen paadra' sig en Sygdom, som kunde tat Helsen fra ham for hele Livet.

Arthur Hartmann.
Konserten igaar Kveld var vidunderlig deilig.

Tromsøysundvalget
foregik idag. De sies ca. 500 har stemt, iberegnet omkring 150 Forfaldsanmeldelser. Udfaldet faar man først vide i Nat. Sandsynligvis seirer Gausdals Liste.

Storstorm
og Styggevær med Regn har vi idag. Søndenfor meldes om flere Ulykker nedover Helgeland. Ellers befrygtes Ulykker overalt. Mange Dampskibsforsinkelser.

Hr. Redaktør.

Naar jeg herved anmoder om Plass for nogen Linjer i Deres ærede Avis, er det ikke i den Hensigt at være min egen Advokat, men kun for at beigtige en liden „Misforstaaelse".

Det gjælder Anmeldelsen af min Konsert Søndag 9. ds. Der er naturligvis intet til Hinder for den Opfatning — som er udtalt af en ærET Kritiker i en anden herværende Avis — at Griegs „Den store hvide Flok" egner sig helst til Opførelse for Kor og Solo. Men der kan heller intet være iveien for at denne vakre Komposition synges som Solosang med Akkompagnement af Piano eller Orgel, idet jeg hertil benytter Organist Eyvind Alnæs's Arrangement for en „Sangstemme med Piano", som Titelbladet lyder.

Derimod protesterer jeg mod det af Deres Anmeldelse brugte Udtryk „Mislykket", idet dette Ord forudsætter paatagelige Feil ved Udførelsen. Der var berettigelig ingen saadan begaat, hverken fra Organistindeks eller Undertegnedes Side. Men at Orgel imidlertid paa Grund af den efterhaanden stigende Temperatur ogsaa „steg", er noget, jeg var Opmerksom paa og desværre oftere har været udsat for og saa'dets ikke opnaad den rette Klangfarge og Virkning. Kirkens musikalske Bælgetræder hadde ogsaa straks bemerket dette til mig; men at at raade Bod herpaa formaar hverken han, Organistinden eller Deres ærbødige

Dagmar Lund.

Herredsvalgene.

Valget i Hillesøy, som holdtes den 1. Oktober, hadde saadant Udfald:

Markus Johansen, Hundbergnes
Bernh. Aaker, Bottenhavn
Lars Nilsen, Bjørnøy
Julius Olsen, Giska
Bernt Telle'sen, Oltjordvær
Hilmar Lorentsen, Strand
Joakim Johansen, Sommerøy
Nikolai Hermandsen, Sædsøy
Albert Andersen, Storslet
Sebulon Olsen, Sørfjord
Hans Edvardsen, Bogen
Emil Larsen, Buvik
Kristian Andersen, Husa
Karl Berthiusen, Sommerøy
Hans Hansen, Lillenes
Peder Pedersen, Husøy

Valget i Malangen, som holdtes 3 ds. hadde saadant Udfald:

Eilert Hansen, Kirkevik
Krf. Benoksen, Hamnvaag
Edv. Erlandsen, Naveren
Hans Johannessen, Sjaaviker
T. Furustel, Skutvik

Kjole-Stof
Kjoletøier & Blusetøi
i nyt moderne Utvalg
A. Garberg

113 Stemmer — deraf 2 Kvinder og 1 Forfaldsanmeldelse.

Til Repræsentanter var der stemt paa 70 og til Suppleanter 102.

(Forts.)

Collan Oljen
bedste Bevaringsmiddel for at holde Skøtøi vandtæt.
Tromsø Skøteimagasin

Siste Nyt.

Igaar.

London: Det forlyder, at Wellmann igaar startet Atlanterhavs-Færden med Luftskibet „Amerika".

„Daily Chronicle" melder fra Lissabon; Der er allerede sterke Rivninger inden den provisoriske Regjering, mellem mere-maadeholdne og mere yderliggaaende Stemmer.

Paris: Jernbanestreik, alle Linjer berørt. Trafiken i Nordfrankrig er Lammet. Regjeringen har indkaldt 1,369 høiere og 27,860 lavere Funktionærer ved Nordbanen, under Fanerne 20 Dage. Ogsaa Sydbanens Funktionærer har sluttet sig til Streiken. Snart er alle Jernbaneforbindelser med Frankrige stanset; telegrafliniet er afskaarne. Store Troppemasser koncentreres. Spørsmaalet om Madforsyning er alvorligt. De Streikende river op Skinnerne og ødelægger Lokomotiverne.

I Møde har Arbeiderne vedtat Protestresolutioner mod at efterkomme den udstedte Mobiliseringsordre.

London: Det forlyder, at den engelske Kongeyacht skal afhente Kong Manuel og hans Mor i Gibraltar.

I Portugal skal ny Regjering vælges ved almindelig Stemmeret.

Under Fylning af Ballonen „Norge" igaar paa Etterstad røg den op i sterk Storm. Ballonen sled sig løs og drog serover i svindende Højde. Man har intet hørt til den.

Værdien af Stavangers Eksport iaar er i Kvartalet Juli—September Kr. 2 065 000,00 mod Kr. 1 162 000,00 ifjor. I de forløbne 3 Kvartaler af dette Aar er der eksporteret til Amerika for Kr. 1 117 991,00 mod ifjor Kr. 2 427 317,00.

En Dykker kvaltes igaar, mens han var nede under et Dampskib ved Nylands Værksted. Signalsnor og Luftslange var gaat istykker.

Paris: Flere Streikeledere er arresterte.

Arbeidet i Kulgrænberne indskrænkes grundet Streiken.

Regjeringskredse saa dog igaar lyse paa Stillingen. Som Generalstreike ansees Streiken mislykket, idet Driften er normal paa flere Baner. Paa Østbanen streiker kun 120. Paa Nordbanen Strikens Udgangspunkt, har allerede flere Funktionærer gjenoptat Arbeidet. Streikekomitéen er nu villig til Forhandling.

Idag.

Baron Cederstrøm udførte igaar [illegible]

Nyt!
Nye vakre broderier for sonen er nu ankommet.
Kristine Vester
Hvide og kulørte
Kravebesky
fra Kr. 0,70 til Kr. 2,60
Ragnvald Gabriels

(Privattelegram.)

Forfærdelig Ulykke.

Et helt Skib med Besætning omkommet

Berlevaag 15. ds.

Befrygter Skib forlist her eller udenfor Slætnes, da endel Vraggods er ilanddrevet bestaaende af Døre, Skuffer, Livbeltekasse og 2 Livbelter merket „Bængal" Drammen.

1480 Bruttotons, 916,36 Netto. Aktieselskabet Kr. Retvedt, Fører G. Svendsen fra Arendal. Skibet er bygget i 1871 i Newcastle.

Kaptein Svendsen var henimod 60 Aar og gammel, godt kjendt paa Nordland som en elskværdig og behagelig Mand og — hvad man kalder — en Verdensomseiler. Det var antagelig en 17 eller 18 Mands Besætning paa Skibet.

Hvis Meddelelsen er rigtig, hvilket neppe kan betvileles, saa er hele Besætningen streget med.

Bekjendtgjørelser.

Vor inderlig kjære Mor,

Enkefru Henrikke Foss,

født Engelsen, døde stille inat.

Vadsø 8/11 1910.

Caroline Finstad.
Vilhelm Finstad.
Postmester.

Begravelsen foregaar fra Gravkapellet Mandag Kl. 1.

Min kjære Mand, vor Far, Bedstefar og Svigerfar

Murer Jens Johan Pedersen

døde den 10de ds., 78 Aar gammel.

Emilie Marie Pedersen.
ledt Mostemen.
Børn, Børnebørn og Svigerbørn.
Begravelse fra Kapellet Mandag Kl. 1.

Baptistkapellet

Gudstjeneste 10½ og 5. Søndagsskole Kl. 12.

Fes
„Det hvide baand
lutherske forsamling
kl. 7. Foredrag
præsident fru Hir
musik ved fruerne Eg
Taler af flere. Beve
og Kvinder velkom

Tromsø Arbe
(Haandverkerfore
Søndag 16
holder hr. major
Fraa fattigut
(Norsk bon
Violinvi
Hartr
Pian
Dor
Afskeds
i Arbeider
imorgen Se
Billetter: 1. P
ket 1 Krone, unn
Galleri 50 Øre.
Nyt Pr
Paa ntallige
Dagma
kirkek
— søndag 16de d
Billetter a 50
i kioeken fra
10 øre.
TromsøS
feet med
1.00 barnet
I Gang i Bre

Prano m 82/1910

№ 1. Fem og Tyve Øre.

1833 - 1867

sine kraftig bakterieadrepende Egenskaber i det Grad, Kundernes Anbefalinger. Derfor bør ingen undlade dagligt at bruke Stomatol Tand-Crème og Stomatol Tandvand, og ikke nøie sig med Forældre og Forældre at vænne Børn til at bruke Stomatol ellerede fra disse dyrkbarste Sundhedsmidler.

Stomatol er den kraftig antiseptisk, et 1 Pot Stomatol ophævet i 50 Dele Vand dræber Difteri- og Tyfusbakterier indeo 15 Sekunder.

Carl A. Hoyer's Stomatolfabrik

Etabl. 1890. Kristiania. Telef. 5000.

Kolonial -- Mel -- Fedevarer

Haaken Johnsen. Haaken Johnsens Filial.

Landbrukutstillingen i Aalesund.

Statsministeren aapner.

Ved landbrukutstillingens aapning redegjorde formanden, maskinister Mørk, først for utstillingens tilblivelse, meldes fra Aalesund. Derefter gav han ordet til statsminister Gunnar Knudsen, som aapnet utstillingen. Statsministeren nævnte i sin tale, at landbruks separatmøtet har under utarbeidelse forslag for at skaffe smaabrukere bevilgninger til landbrukundervisning, og at staten maaterne overveier midlerne til at skaffe jordbrukerne billigere kvælstofgjødsel. Endvidere nævnte statsministeren, at vi ikke har bruk for indførsel av islandsk færeskjøt.

Utstillingen er besøkt av mange tusen. Der er strømende, varm sommervær.

Sygdommen skyldtes utøi.

Paa et ingeniørmøte paa Ullevaals sykehus blev der forleden demonstrert et ganske eiendommelig sygdomstilfælde. En 60 aar gammel mand fra Christiania Kroghs gate var blit indlagt paa sykehuset lidende av blodfattigdom og avmagtesanfald. Han hadde — som det blev meddelt paa ingeniørmøtet — ikke tusen, men hundredetusen utøi paa sig. Ja, hans støvler og penge pung var fulde av utøi. Efter at være bedøvet, kom han efter faa dages forløb til kræfter igjen, saa efter hans ingeniørmæssige mening det utvilsomt være utøi som var skyld saavel i hans store blodfattigdom som i hans tilbøielighet til at besvime.

Spitsbergen.

Engelsk okkupation?

Minister Hagerup uttaler sig.

En sensasjonelt telegram fra London om, at der i visse kredse agteres stærkt for, at England skal okkupere Spitsbergen har gjit »Ekstrabladet« i Kjøbenhavn anledning til at interviewe minister Hagerup om saken:

— Jeg vet nok, at ministeren, at man i England har drøftet dette spørsmaal, men det betyr i virkeligheten intet. En engelsk forfatter, dr. Bruce, har ved et foredrag i »British Association« gjort sig til talsmand for okkupationen. Men England er slet ikke den ekonomisk mest interesserte nation. Her kommer Amerika først og fremst i betragtning. Kommisjonen, hvori jeg har sæte, har imidlertid bindende instruksjoner fra alle magter om ikke at forøke sig noget, saa længe de besværlige og indviklede forhandlinger angaaende retsforholdene staar paa. Naar vi har tilendebragt forhandlingerne, vil resultaterne bli forelagt en internasjonal konferanse.

Og vil kommisjonens indstilling gaa ut paa, at Spitsbergen underlegges nogen bestemt stat?

— Neppe.

— Der er altsaa sandsynlighet for at landet blir internationalisert?

— Ja, stor sandsynlighet.

Averter i „Tromsø"

Dobbelt Bittert tilkjendt mange Guldmedaljer Extra, gammel, lin-lin Vare.

Opstemningen totalt mislykket.

I Frøstikstad var der mandag avstemning for at faa samlaget gjenopprettet. Av 6800 stemmeberettigede stemte kun 286 for gjenopprettelse.

Laxetrappen i Maalselven

har allerede og paa en umiskjendelig maate vist sin praktiske betydning. En strømning av elven — fra 4 mil ovenfor trappen og opover er bortleist for 7500 kr. for 10 aar.

Som interesserte vil erindre hadde to forskjellige privatmænd tilbudt, at bygge trappen for egne midler, men mot at faa fiskeretten ovenfor fossen i 25 eller 30 aar! Nu bidrog staten 9000 og kommunen skulde lægge ut den anden halvpart av det hele for fiskeretterne ovenfor Malangsfossen. Imidlertid hjalp omstændigheter med et bidrag paa 2500 kr. Maalselvens kommunes udlæg blev altsaa mindre end 7000 kr., hvorfor man allerede nu har fuld sikkerhet for at kommunen faar sine penge igjen med renter og en stilling til tak for hjælpen (et aars leieavgift efter at lænen og renter er betalt). Og eierne ovenfor fossen vil ikke behøve at undvære sin fiskeret i halvdelen saa lang tid som fra først av var utsigt til. Især vil det gaa hurtig, naar kommunen som forøiebig disponerer elven faar bortleist de c. 40 kilometer elvestrækning fra fossen og opover. Den nuværende sportsfiskar i Øverbygden er en englænder mr. Fry, som før leist fisket under fossenne. Han er godt fornøiet og faar foruten adskillig anden fisk ogsaa endel laks. Elvens laksebestand er imidlertid endnu ikke stor — men med de vældige og utmærkede gytegrunde som nu er aapnet for laksen vil det vistnok gaa hurtig frem. Desuten skal der nu sættes fart i utklækningsarbeidet ad kunstig vei — likesom man haaper at faa tilsendt endel lakserogn fra det nye, store utklækningsapparat i Alten.

E. M.

Averter i „Tromsø"

Samlagsavstemningen i Arendal

Samlagsavstemningen i Arendal foregaar idag. I de sidste dage har der været kraftig agitation av begge partier. Imorgen kl. 1/27 drog et musikkorps og et tog av avholdsfolk gjennem gaterne. Avholdspartiet har leiet alle byens drosker og automobiler.

Jubilæumskrone 1914.

Finansdepartementet har utskrevet konkurrance til utkast for en jubilæumskrone 1914. Tokronen skal benyttes som gangbar mynt og blir delvis præmiegt av utstillingen. Første præmie 1000 og anden 700 kroner.

De nye midler

Det amerikanske politi har igaar arrestert arbeiderføreren Davis som anklaget for at ha sprængt en jernbanebro ved New-York i luften med dynamit.

Kassereren i det amerikanske metalarbeiderforbund er ogsaa arrestert og anklaget for deltagelse i en sammensværgelse.

Talkumfund.

Utenfor Haugesund er gjort et rikt talkumfund. Stoffet kan anvendes i papirfabrikationen.

Til

„Tromsø Stiftstidende".

I anledning av 75-aarsjubilæet vil vi herved faa frembære vor gratulation og lykønskning.

Redaktion, ekspedition og trykkeripersonale.

En ulykke i Mehavn.

Fra Mehavn skrives til „Tromsø":

En ulykke indtraf her tirsdag aften idet en 7 aar gammel gut faldt utfor en kai og druknet. Flere mennesker var ute med lygter og søkte efter gutten og liket blev omsider fundet i fjæren tæt ved kaien.

Telegrafuldmægtig O. Longvad

er beskikket til telegrafbestyrer i Haugesund.

Bergens bystyre

har vedtat koncessionen til anlæg av en bane til Fløifjeldet

Ut med sprøgot!

I en artikl til fordel for samlaget beklager „Stiftstidende" sig i torsdagsnummeret over „forbudsleiren og dens presse" for dens „grovheter og utfald", for „personlige argumenter, hvis eneste motiv er bevist at være grov mot anderledes mænende." Og bladet fortæller videre, at denne grovhet endog gaar saa vidt, at de som vil gaa andre veie end forbudsfolket, beskyldes for at være „tildels forfaldne i disses øine. D. v. s. saa sier de."

Vi spør: Naar er det sagt? Og hvilke „personlige grovheter" er det bladet har været vidne til av „forbudsleiren og dens presse" under samlagskampen her i byen?

Som den ene av de 2 aviser der har i byen arbeider i forstaaelse med avholdsfolket og med forbud som maal, har vi krav paa et greit svar.

av lasten, fik man s
brand. Flere varer blev
I Narvik blev der t
beiligjelse.

Fell vrie.

Et telegram i forrige
om fult vrie paa Flinn
natsol" som kom nordfra
varer mildt oppe i stormen
fast et av dækhusene
den mastie krydse ska
halt fra Barlevaag til Me

Fra Tromsø skyti

Fra Tromsø regiment
delelse om at følgende —
aars vaapenøvelser tildeln
tøver — er godkjendte:
Ritardsen for Remfjord
Brynjulfsen for Malange
Jakobsen for Sørfjord
Jutmundsen for Kvænen
Johnsen for Ravalsnes
As, aksen som varamand h
meddeles vedkommende sk

Skal atter minde skytter
dene om at underseke om
medlemmer har *mindst 30*
I tilfælde noget lag ikke
skema til aarsberetning m.
der de sig til skytterkontor
ania.

„Norske Intelligens

vil i en nær fremtid b
utvidet og gaar over til d
flerstidige format. Ny pres
nyeste konstruktion er best

Et kapel for fjeld mellem Kautokein Karasjok.

Der er i statsraad meddel
til at et kapel som er under
paa Beivasgjeddet i Karasj
gjeld, indvies til gudstjene
for fjeldfinnerne i grænsestrøk
Kautokeino og Karasjok. I
stadet er bolig for en opa
skal føre tilsynet med kapel
har hittil været ubebodd)
funktionere som kirketolk, k
og grever.

Til et kapel m. v. er bevilg
kroner av det nordlandske
aktiefond. Kapellet skal be
sogneprestene i de to naboprø

№ 1. Fem og Tyve Øre.

1833 - 1867

Transi nr. 117 4/10 1913

1855 den 26. november formanns- og representantmøte :
Sak nr. 6.

Formandskabet udtalte sig derpaa om Nødvendigheden af , for dette Districts Vedkommende, at ansøge om Forandring i Loven af om Fredning af Lax og Søøred.

Grundene for en saadan Forandring er : at de anførte Fiskesorter senere søger op til disse Vasdrag end sædvanligt paa de fleste andre Steder, og saaledes vil dette Fiskeri næsten slet ikke komme dette District tilgode, om Loven skal overholdes. - Man skal derfor ærbødigst tillade sig at fremkomme med følgende

I n d s t i l l i n g :

Amtmanden anmodes om at søge bevirket en Forandring i Loven af om Fredning af Lax og Søeøred, for dette Distrikts Vedkommende , saaledes at Tilladelsen til Fisket udstrækkes til Midten af October.

Indredepartementet - (1902 til Handbrukselig)

Kgl. res. 24. februar 1872

hvorved der i medhold av hov ang. fredning av laks og sjö-ørret 23. mai 1863 § 11 meddeles stad - fastelse på et i moti 25. sept 1871 fattet bestemning om å danne forening til ansettelse av oppsyn for felles regning med laksefiskerierne i Maalsaksen fiskvinstriking i Tromsø amt

Finnes der vedlegg til resolusjonen

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

Jnr. 40/1857 :

Fra Senjen og Tromsø Fogderi : 18/2 57.

Anmodning om Erklærings Afgivelse om hvorvidt Saugflis har nogen Indflydelse paa Fiskeriet her i Districtet.

Til Fogden 4de April 1857.

I Anledning Fogderiets Skrivelse af 26de Febr. sistleden betræffende hvorvit Saugflis i Elven formenes at have skadelig Indflydelse paa Fisken eller i andre Henseender skal jeg ærbødigst tillade mig at tilbagemelde : at her i Districtet endnu ikke er vakt Tanke om sammes Skadelighed , følgelig heller ikke gjort nogen Erfaring herom. -

Hvorvit dette har sin Grund i at man ikke har iagttaget Virkningenne i Omhandlede, eller at samme ikke forvolder nogen Ulempe paa Grund af det ringe Qvantum Saugflis her kommer i Hovedvasdraget da de fleste Sauger staar i Bække et Støkke fra Hovedelven , vides ikke , dog holdes det ikke utroligt at Fisken skyer Saugflisene , men om den Ulempe som forvoldes for Maalselvens vedkommende er saa betydeligt at et Forbud i den Retning vilde være at ønske, betvivles.

(Copie Bog for Lensmanden i Maalselven 1855-65 aut. 2/8 55 No. 41/1857.)

№ 1. Fem og Tyve Øre.

1866 den 4. juni formanns- og representantskapsmöte på Fredriksberg:

2. Forestilling fra Landbrugsforeningen ved dets Formand A. Nissen om at der til det i forrige Aar opförte Fiskeudklækningshus af ham er gjort et större Udlæg til Husets og Apparaternes Istandbringelse end der hidtil er tegnet Bidrag.

De tegnede Bidrag udgjör tilsammen 43 Spd 72 s. medens Udgifterne belöber sig til 54 Spd. 63 s.

Enstemmig Beslutning :

Til Dækkelse af Hr Nissens Udlæg til Fiskeudklækningshuset bevilges 11 - eleve - Spd. til Udbetaling af Kommunekassen.

1868 den 8. juni - möte:

10. Forestilling fra endel Gaardbrugere af 30te f.M. om at Formandskabet bör andrage om Eftergivelse af Renter for det til Nödens Afhjelpelse optagne Laan. -

Endvidere andrages om at Formandskabet bör bevirke at den paa Nedrebygden hvilende Skat til Fiskeropsynet bortfalder.

Enst. Beslutning:

Disse Sager udsættes til Behandling i et senere Möde.

(kan ikke se at det er skjedd.)

Skrivelsr fra Forstassistent Nissen vedlagt med Opgjör over Fiskeudklækningshusets kostende hvoraf sees at han har gjort et Forskud af 11 Spd 51 s. som ikke er dækket, hvilken Sum begjæres udredt af Kommunekassen imod at Huset og Indretningen bliver Kommunens Eiendom. dat. 12/5 1866. Behandlet 4/6 66. (Jnr. 63/1866)

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Til
Fogden i Senjen og Tromsö.

I de sidste Dage för 14de September 1871 skal O l e T o l l e f s e n F a g e r l i d a l have dæmmet Anselven, hvor den löber ud af Ansvandet, hvilken Dæmning bevirkede at Elvefaret blev saagodtsom törkt, Han kunde saaledes med Lethed opnaa Hensigten med Dæmningen, nemlig at fange den Laks, som fandtes i Elven, saavel Smaa som Stor, hvilket herved efter Anmodning anmeldes.

Maalselvens Lensmandsbest. 22de August 1872

For Lensmanden

S i m e n G r ö t l i e.

Forinden videre foretages med nærværende Anmeldelse skal jeg bede Beskaffenheden af den paaklagede Afdæmning af Anselven nærmere oplyst, samt Vidner opgivet om at Ole Tollefsen Fagerlidal ved Hjelp af denne Afdæmning eller paa anden Maade efter 14. September har fanget Lax eller Söörret. -

Mulktforelægget fölger og bedes remitteret.

Senjen og Tromsö Fogedembede, 4. Februar 1873.

K. I. Nilsen

Til
Herr Lensmand Krogaeng.

===== """ =====

Da Fogden i Sidste Höst holdt Möde i Foreningen for Fredning af Laks og Söörret i Maalselven, meldte Ole Olsen Elvskiftnæs, at Ole Tollefsen Fagerlidal pleier at afdæmme Anselvens Udlöb af Ansvandet i den Hensigt at fange Fisk men han angav ikke, at dette havde fundet sted efter 14de September eller at Ole Töllefsen efter den Tid paa anden Maade

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

havde fanget Laks eller Söörет.

Som Grund til Afdæmningen angiver Ole Töllefsen den, at han maatte reparere sin Kværndam, og da der som Fölge af Dæmningen blev meget lidet Vand i Elven, saa benyttede han ogsaa Lejligheden til at fange Fiske. Det er kun Fagerlidals Eiendom paa den ene Side og Fosmoens Eiendom paa den anden Side, som stöder til Elven. Anselven er fra dens Udlöb fra Ansvandet til den falder i Maalselven omtrent 1/2 Miil. Heraf kan Laks og Söörет ikke gaa længere op end til Fagerlidals Möllebrug, en Strækning noget under 1/8 Mil, og fölgelig paa dette Stykke kan der blive Gjenstand for Undersögelse om lovligt eller ulovligt Fiske efter Mulktforelæget.

Som Vidner om det Anmeldte opgives:

Ole Olsen Elvskiftnæs og
Anselvens Tjenestefolk i 1871

To Bilage fölger.

Maalselvens Lensmandsbest. 1ste Marts 1873.

O. Krogseng

Til
Fogden i Senjen og Tromsö.

========== """"" ==========

Sendes med Bilag ærbödigst Herr Amtmanden i Tromsö Amt. Efter hvad der er oplyst skjönner jeg ikke at her er Grund til at anlægge Politisag. Da Lax eller Söörret ikke kan gaa længere op end til Fagerlidals Möllebrug, kan Afdæmningen af Anselven paa dette Punkt i og for sig ikke være noget ulovligt. Forsaavidt Yngel derved er fanget kunde maaske Afdæmningen være lovstridig, men Ole Tollefsen har bestemt benægtet at dette har været Tilfælde. Det indstilles derfor at Boden frafaldes. Skulde Herr Amtmanden ikke bifalde dette,

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

maa jeg ærbödigst i Henhold til min Forestilling af 22. d. M. anholde om at fritages for Sagens Udförelse , da det vil blive mig aldeles umuligt ved Siden af mine övrige Forretninger ogsaa at ophörte Politisager under de almindelige Sage-og Skattethinge.

Senjen og Tromsö Fogedembede , 4 April 1873.

K. I. Nilsen.

[Vedlagt mulktforelegg for Ole Töllefsen Fagerlidal på 5 spesidaler - forkyndt for ham på Fagerlidal 2. sept. 1873, men som han nektet å vedta.]

[Tromsö amtsarkiv - Jnr. 879/73.]

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Amtmanden sender et Udkast til Lov angaaende Forandringer i Lovgivningen om Fredning af Laks og Söörret, og henstiller til Ordföreren hvorvidt han finder at burde indhente Erklæring fra Maalselvens Landboforening. dat. 10/6 1873

Meddelt Formanden i Landboforeningen og Behandlet i Rep.möde 26/6 73. (Jnr. 52/1873 for Målselv kommunestyre)

Möte 26. juni 1873 :

Sak nr. 6.

Refereredes Amtets Skrivelse af 10de Juni d. A. samt det dermed fölgende Udkast til Lov angaaende Forandringer i Lovgivningen om Fredning af Lax og Söörret , hvilket Udkast Kommunebestyrelsen erklærede sig i det væsentlige tilfreds med.

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Stevnes.

Andragende fra J. Löberg og Johan Nymoen 2/1 72 indlöbet 4/1 72 om at bevirke et Forbud mod Lystring efter Fisk ovenfor Malangsfossen. behandlet 7 Decm. 1872. (Jnr. 2/1872).

Möte 1872 den 7. desember :
Sak nr. 5.

Forestilling fra flere Opsiddere ovenfor Fossen om det Skadelige i at drive Fiskeri med Lystring og som Fölgeheraf Henstillen til Kommunebestyrelsen at bevirke samme afskaffet.

B e s l u t n i n g

Til at udarbeide og fremkomme med Forestilling om det til Fiskeriets Ophjælping inden Herredet nödvendige Indskrænkninger eller Foretagnder valgtes

Lensmd. Krogseng
Jon Olsen Fosmo
Jon Larsen Lövberg
Lars Olsen Nordmoen.

Möte 1873 den 8. september :
Sak nr. 5.

Skrivelse fra John L. Lövberg m. fl. angaaende Afskaffelse af Lystring i Elvene ovenfor Fossen. I Anledning dette spörgsmaal oplystes at denne Sag har været behandlet i Repræsentantmöde 7de December 1872 og da udvalgt en kommitte til at tage denne Sag under Overveielse. Nærværende Sag blev saaledes oversendt vedkommende Kommitte til videre Forföining.

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Stemm.

10. Novbr. 1880.

Til Fiskeri Inspektøren.

1888 den 3. november heredsstyremøte i kommunehuset:
Sak nr. 3.

I anledning skrivelse fra fogden i Senjen og Tromsø bilagt med en skrivelse fra Balsfjords herredstyrelse, samt sidste aars amtsfomandskabs beslutning i anledning fredning af ferskvandsfisket fattedes saadan enstemmig

Beslutning :

Formandskabet andrager om at amtmanden vil forelegge for førstkommende amtsformandskab til beslutning om fredning af ferskvandsfiske efter følgende bestemmelser.

Fra 15de september til oktober maaneds udgang skal alt ferskvandsfisk være fredet forbudt.

Til enhver tid af aaret skal det være forbudt at benytte teine, lyster eller demninger sigtende til fiskerie, samt not eller garn med en mindre afstand mellem knuterne i vaad tilstand end 30 m.m.

Jfr. Lov om Fredning af Lax og Søørret m. v. 20. juni 1891. der blir bl. a. lyster forbudt.

1833-1867 DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

№ 1. Fem og Tyve Øre.

Stevnes.

10. Novbr. 1880.

Til Fiskeri Inspektøren.

Herr Inspektørens Skrivelse af 15 Decb. f. A. blev i forrige Vinter besvaret saa godt det lader sig gjøre. Nogen nøiagtig opgave er det fortiden ikke muligt at erholde.

Oppe under Fosserne - Mallangs- og Bardo Fossen fiskes omkring 500 ℔ aarlig eller muligens noget mer , og i Elven nedenfor anslaaes Fisket til 8 a 900 ℔ , det hele Udbyttet fortiden til 1200 a 1400 ℔ aarlig.

I sidste Sommer - Sommeren 1880 var her noget mere Smaalax (8 a 10 M-℔).

For Tilfældet det vil interessere vedlægges et Rids af en udklækket og i Sommer opfisked Øred , da jeg syntes dens Størrelse var mere end paaregnet. Jeg opfiskede senere i Sommer omkring 20 Stk og alle saa omtrent af ens Størrelse - dog nogle lidt mindre. Paa min Fjeldsæter "Sommerro" paa Fjeldet mellem Reisen og Maalselven har jeg mange endnu fisketomme Smaavand som jeg agter at forsøge besætte. Det vilde være kjært om Hr Inspektøren vilde give mig et Vink om hvilken Fiskesort De vil anbefale. Jeg har Indtet .... og tror at Øred vil være at foretrække.

....

(Kopibok for Lensmannen i Målselv 1869 - 1891.)

1833-1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

Fosmo Aalselven December 6te 1877

H. E. C. Lister-Kaj

Deres meget ærede af 5te 10 har jeg modtaget for nogle Dage siden og tillader mig at svare som følger:

Fiskerierne her i Maalselven eies af 3 Eiere, og jeg har sagt Overenskomst med de 2 andre, men kan ikke faa Elvene bortleiet for mindre Beløb end 100 Spd en hundrede Spedciedaler pr Aar, med at De behaalder saa meget af Laxen, som De forbrugerundes Opholdet her.

Hvis De beholder al Laxen, da forlanges 150 Spd — hundrede og femti Spedsiedaler pr. Aar.

Lagi kan her paa Stedet faaes for ½ Spd (60 Skilling) for Døgnet pr. Mand; men Kost kan ikke skaffes.

Melk, Smør og Flöde kan faaes tilkjöbs, tilligemed en Del Eg, her paa Stedet.

En engelsk Herre, forudeu Dem, har gjort Bud paa Elvene, saa jeg er saa fri at udbede mig Deres behagelige Svar herpaa saa snart som muligt, om De tænker at beholde Elvene eller ikke. Hvis De sender det forlangede Beløb pr. Post snart, da er Elvene Deres for 1 Aar.

Forpagtning paa flere Aar kan gjöres, naar De kommer hertil.

Jeg imødeser Deres behagelige Svar herpaa snarest muligt.

Med megen Agtelse
Deres
Ærbødige
John C. Fosmo

Fredtelagt 16/3 80
Hennaly

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL

Mandag
d. 1/1
1880.

E. E. Haakon Ødegård
etr.
Ola: Olsen Elvedalshaugen nyt.

Kj. T. 1880 16/3. mikkel og uf. til fr. Bryl. for Rimelk.
-59 kr 1880 14/7 Gik ophævet
Paalignet 2 kr 22. 1880 v. Sørgjerd fol. 53

Herr. Lyster Kai.

Ikke som jeg er for Bad at tale i Deres Huus, saml at ikke se mig og ~~ikke~~ min Søn Olai. Saa nødes jeg til at bruge pennen, og sige Dem Tanker, vad som angaar den ubehagelige, aften som kommer i mellem, nu min Herre. mine gutter havde taar. den mand paa den anden side Elven at jørre efter fi. B. og da ikke skikket lyk nor Dem kom til, Deres Elv. var jo en forædse eller Retter ryk taalelighed og uforstand, og uvidenged af Deres Brev. som vi skal vore kontrakt, hele Elven. nu gode Herre, spørger jeg Dem vil Dem forlade saml tilgive forseelsen, saa kommer vi til at danse, en meget ubehagelig ad ved sagvøgning. Sagvøgning maa lig. skal det afjøres vad vi disputerer om. og jeg hvor det d. bliver en daarlig

fornøjes, taale for mig og Dem er vorige Herre.
jeg maa tilade mig at for hole.
at mine gutter skal jøre eller af legge en sanfordig Ed, ~~paten~~ for Retten, at dem tog ikke Deres Elv minste vil, som kaldes fisk, den gang dem var saa taalelig at ikke skutte ind. saa kan vel ikke jeg d. dømmes som tyv. NB: nor jeg ikke har skjadet i Deres Elv. og nor jeg bliver nødt til at forsvare mig saa maa jeg jøre Dem opmerksom paa vad jeg har jagt hos Tanzmanden.
fød, jeg har ikke skjaalet i Deres Elv nogen fisk. s og det andet Du min Herre, første gang i mit sag var uden taar af mig.
NB: er os ufuldkommen eller udfjort en til denne dag.
nu da, skal vi blive for Lisk jømme, eller ved

fodige pension, eller skal Retten af jøre det: fogden kan y efter som jeg fer taar, nøje af jøre dette.
Denne dag, er en privat dag. som nøje fogden kager vi nget af. vi maa vel gaa en anden vei hvo jeg. – jeg vil ikke jøre noget til sagen fir en jeg for høre vad Dem kan om sagen. jeg vil ubede svar. om vi skal lade vreden fare, og ennu ve ver andre An som om intet videre er at vore vrede for, ûn skjød at jeg ikke er gudnok til at skrive, og det falder mig tunkt. at skrive mere denne gang. Lev vel. —

O: Elvedalsmo. —
den 26 de Oktbr 78.

Fullmagt 19/1 80
F. Sørgjerd.

№ 1. Fem og Tyve Øre.

For et Beløb ei større end 50 Kroner.

1880.

Stevning.

Den 12te Juli f. A. [illegible] ved Sagf. K. Mørsund [illegible] saadan Klage til Maalselvens Forligelseskommission:

"I forrige Aars Sommer havde Mr "E. C. Lister-Kay af John O. Fosmo Dirkelaw" leiet Fiskeretten i Maalselven, saa-"vidt den tilhørte John O. Fosmo og 2 Naboer. Han "var altsaa enebenttiget til at fiske i denne Del "af Elven, men desuagtet blev der af Ole Elvskiftnæs "Sønner drevet Fiske med Lyster i denne Del "af Elven. En saadan Krænkelse af lovlig erhver-"vede Rettigheder finder Mr. Lister-Kay ikke at "kunne lade gaa upaatalt hen." o. s. v.

Da det oplystes, at kun 1 af Ole Elvskiftnæs Sønner, nemlig Olai, havde deltaget i det ulovlige Fiske og at Ingebrigt Ingebrigtsen var hans Kammerat ved Anledningen, blev denne og Olai lovlig varslede til at møde i Forligelseskommissionen, hvor imidlertid kun Olai møde. Forlig opnaaedes ikke, hvorfor Sagen blev henvist til Retten.

Thi stævner jeg herved bemeldte Olai Olsen Elvskiftnæs og Ingebrigt Ingebrigtsen til at møde mig eller Fuldmægtig inden Retten ved Ekstrathinget for Maalselvens Thinglag, som afholdes paa Thingstedet Moen Torsdag den 16de og Omdag den 17de Marts d. A., for der og da at se Dokumenter og Bevisligheder fremlagte, stævnte og ustævnte Vidners Prøv, om fornødiges, at paahøre, Procedure og Paastand at fornemme samt Dom at modtage i Sagen og for dens Omkostninger.

Til under Lovens Falsmaalsstraf at møde inden Retten til samme Tid og Sted for der at aflægge

1833-1872 [illegible] 1880 OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

edeligt Vidnepro stavns:
1. John Olsen Fosmo. 2. Hans Olsen Fosmo
3. Simon Olsen Fosmo.

Tromsö 18de Februar 1880.

E. C. Lister-Kay
ved Sagf. K. Moursund.

Aar 1880 den 28de Februar er foranstaaende Stevning paa lovlig Maade forkyndt for:
1. Olai Olsen paa hans Bosted Elvskiftsnes i eget Paatiör
2. Ingebrigt Ingebrigtsen paa hans Bosted Elvskiftnes i eget Fraade i hans Kaus Paatiör, med Paalog om at berette Indstevnte om Stevnemaalet. —
3. John Olsen paa hans Bosted Fosmo i eget Paatiör
4. Hans Olsen paa hans Bosted Fosmo i eget Paatiör
5. Simon Johnsen paa hans Bosted i Fosmo i eget Paatiör. —
Dette bevidnes af os som beskikkede Stevnevidner for Maalselvens Thinglag i Kraft af var som saadane forhen aflagte Eed med vore Handes Underskrifter og hastrykte Segl. —
For Forkyndelsen Kr 12.00 Tolv Kroner

O. Krogsvig M. Gundersen

Fremmelagt 16/3 80
[illegible]

Til

Maalselvens Forligelses Kommission.

I forrige Aars Sommer havde Mr. E. C. Lister Kay af John O. Fosmo leiet Fiskeretten i Maalselven, saavidt den tilhörte nævnte John O. Fosmo og 2 Nabver. Han var altsaa eneberettiget til at fiske i denne Del af Elven, men desuagtet blev der af Ole Evskiftningsnæs' Sönner drevet Fiske med Lyster i denne Del af Elven. En saadan Krænkelse af lovlig erhvervede Rettigheder finder Mr. Lister-Kay ikke at kunne lade gaa upaatalt hen.

Jeg maa derfor paa Mr. E. C. Lister-Kay Vegne og som hans Mandatar begjære nævnte Ole Evskiftningsnæs' Sönner Olai og Johannes indkaldte til förstafholdendes Forligelses Kommission forat der lovbefalet Forligsmægling i Anledning af foranstaaende Sag kan blive anstillet.

Tromsö 12te Juli 1879.

Ærbödigst

Som Mandatar for Mr. E. C. Lister Kay

K. Moursund

Sagfører

Hr. J. A. Helgesen eller Ordre bemyndiges til paa Klagerens Vegne at afgive Möde i Forligelses Kommissa

d. u. s.

K. Moursund

Sivile saker pk. 11 1880.

1833-1[illegible] OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

1833 - 1867

A. Stedet hvor Olai Olsen Elveskiftnæs og Ingebridt Ingebridtsen tændte op Ild først - N.B. paa min Grund -

B. Stedet hvor de gik iland og lagte mere Ved paa - N.B. paa min Grund -

C. Stedet hvor jeg naaede dem - Ingebridt staaende frem og tilbage, og Olai staaende forud med Lijster færdig at stikke Sisk -

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

1857 - før 8. januar.

Senjens & Troms Fogderi.

Ifølge Fogderiets Skrivelse af 31te October sistleden har jeg herved den Ære at fremsende Resultatet af de indhendtede Oplysninger om hvor stor Skade Udyrene har anrettet her i Sognet i 1856 , og viser det sig at samme er meget betydeligt, nemlig :

af Bjørn " Heste, 4 Køer , 32 Sauer og 5 Geder
af Ulve 1 Do 1 Do ,207 Do , 38 Do og 6 Hunde

Tilsam: 1 Hest , 5 Køer, 239 Sauer , 43 Geder og 6 Hunde.

Heri er dog indberegnet 13 Sauer og 2 Geder af Ulv ødelagt paa Gaarden Hollendernæs der egentlig ikke hører til Maalselven og muligens kan være opgivet paa andet Sted , men selv om disse fratrækkes saa bliver det betydelige Tal af 267 For og Geder tilbage , hvilke ikke er et ringe Tab for Districtet. -

Bjørnene har ellers i omhandlede Aar gjort mindre Skade her end sædvanligt medens Ulvene ere tiltagne i en foruroligende Mængde især i de siste 4-5 Aar og anretter større større og større Skade. Som bekjendt ødelægges her ogsaa Aar om andet adskillige Bjørne medens det er en Sjeldenhed at her dræbes en Ulv, i siste Aar - saavit jeg veed en eneste , de fleste Aar ingen. -

I siste Høst traf en Mand, paa Høiderne mellem Saugelvvandet og Maalselven , paa - efter hans Formening sikkert over 100 - et hundrede - Stykker , men da han ingenslags Vaaben havde saa var han glad over at Ulvene ikke paabegyndte Jagt. Det var en aldeles paalidelig Mand saa Sandheden ikke betvivles. - Det vil være at ønske , at mere virksomme Midler til at faa disse Rovdyr udryddede, end de Lovbestemte Skudpenge, kan udfindes. -

Ærb.

(Copie-Bog for Lensmanden i Maalselven 1855-1865/66 fol. 17.)

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

Fra Fogden. 12/3 58. Forslag sigtende til Rovdyrs Udryddelse.
(Journal 1849/77 - jnr. 16/1858).

Møte 4. mai 1858 :

Sak nr. 3. I Skrivelse fra Senjen og Tromsø Fogderi af 12te Marts sidstleden er meddeelt et Forslag om, for Fogderi-commissionens Regning indtil videre, at anskaffe og uden Godtgjørelse uddele et vist Antal Portioner Ulvegift til dem der maatte forlange det og som maatte forstaa sig paa at bruge den. -

Forsamlingen bifalder Forslaget og antager at der her fra Distriktet vil blive gjort Krav paa indtil 20 - tyve - Portioner for at udlægge i kommende Vinter. -

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

Juli 24. 1862.

Fogden.

En Engelskamd , Mr. Rodgjett , der fortiden opholder sig paa Gaarden Fosmoen , har i de sidste Dage skudt en Røj og derved gjort sig skyldig i Overtr. af § 7 i L. 4de Aug. 1845.

Om fornødiges skal Vidner blive opgivne.

Det er sandsynligt, at Anmeldte ikke længe vil forblive her, hvilket bemerkes for at Mulktforelæggelsen kan blive hidsendt jo før jo heller.

(Copie=Bor for Lensmanden i Maalselven 1855- 1865/66 fol. 83b)

Jnr. 141/1862.

Fogden fremsender Mulktresol. for Mr. Rodjett til Forkyndelse m.v.

Dato. 29/7. Indkom 1/8. Afgjort.

(Journal for lensmannen i Maalselven - jnr. 141/1862)

(8.4. Kpb. 41 cr 905/73)

1833-1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

Fra Maalselvens formandskab.

~~Til hr. amtmanden i Tromsø~~

I herredstyrelsesmøde den 31te marts sidstleden behandledes som sag no 5

Da det for herredstyrelsen er en bekjendt sag, at der drives et stort misbrug med snarer og faldstokke efter vore barfugle lige fra tidligt om høsten og saalænge snemængden tillader driften saa disse fugle er paa vei til at udryddes og da der idag til herredstyrelsen idag indløb en skrivelse hvori dette misbrug stærkt dadledes fattede herredstyrelsen saadan :

Enstemmig beslutning :

Herredstyrelsen anholder hos det iaar sammentrædende amtsformandskab at foranledige søgt kongelig resolution for at der efter barfugl (tiur , røi, aarhane og aarhøne) maa blive forbudt at opstille snarer og faldstokke, garn eller andre fangstindretninger i 5 aar , samt at røi og aarhøne ikke til nogen tid maa dræbes i disse 5 aar.

Overtrædelse heraf straffes med en mulgt af kr. 2,oo pr fugl.

Maalselvens formandskab 8/3 - 90

O l e T o l l e f s e n

Til amtmanden i Tromsø.

(Maalselven formandskap - Kopibok 1870-1892 fol. 102b)

Høieste Resolution 26. sept. 1890 hvorved i Medhold af Lov om Udryddelse af Rovdyr og Fredning af andet Vildt af 22de Juni 1863 § 11 bestemmes , at det skal være forbudt i Tromsø Amt i et Tidsrum af 5 Aar at anvende Snarer, Faldstokke, Garn eller lignende Fangstindretninger til Fangst af Tiur, Røi og Aarfugl.

(V.U. Kpb. 41 nr 903/73)

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

...rændevinet og Smughandelen.

—::—

For nylig læste jeg i „Stiftstidenden" Skrivelse, underskrevet Hans Vogt fra ...tiania. Skrivelsen indeholdt bl. a. Op...ing om, at Biskoppen har tilskrevet ...thinget om, at søge at hemme Brænde-

fuld eller gal. Med Fiskerlivet er mange Strabadser forbundne, og en Dram nydt til Maade er mangen Gang godt, det beviser ogsaa mange af dem som en Tid har været Totalsfolk og sluttet dermed. Jeg vil dermed ikke sige andet end at Totalgjerningen kan være god, og at faa et fordrukkent Menneske til et bedre, er en Gjerning

1895 den 2. november møte i herredsstyret :

Sak nr. 10.

Refereredes skr. af 31te okt. d. aa. fra J. Helgesen hvori henstilles til formandskabet, at indgaa til amtmanden med andragende om snarest mulig at søge udvirket kongelig resolution for, at fredningstiden for røi, aarhøne, tiur og aarhane med fangeindretninger af snare og faldstokke maa blive forlænget i 10 aar. - Hvilket enstemmig vedtoges og bemyndiges ordføreren i sagens anl. til at indsende det fornødne andragende.

Exp. 5/11 - 95.

...r over ulovligt Brændevinssalg, og han

glas kogende vand, hvorpaa det hele hen-

(V.G. Kgb. 24 ct 905/73)

1833 - 1867
DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

·ændevinet og Smughandelen.

—::—

For nylig læste jeg i „Stiftstidenden“ skrivelse, underskrevet Hans Vogt fra tiania. Skrivelsen indeholdt bl. a. Op-ing om, at Biskoppen har tilskrevet thinget om, at søge at hemme Brænde-t og Smughandelen. Ja, alt kan være og vel; men paa hvilken Maade har tænkt sig at hemme denne Handel ? Tænker man at hemme eller at ud-le den med den Lov man nu har faat nd om Brændevinshandelen, da tror jeg tar skammelig feil. Naar man nu ind-nker Udsalget saaledes, at man ikke kan lde Brændevin fra nogen Handlende i dre Dele end 250 Liter, ja, da tror jeg faar se, at Drukkenskaben kommer til orere mangedobbelt; thi da lægger vedk. ter og andre sammen, kjøber et saadant t Kvantum og den som da lidet kan le Hus med saadan Vare, drikker da lt baade Nat og Dag saalænge det va-

Den eneste Maade jeg tror man kunde etholde lidt Orden med Drukkenskaben at man lod oprette offentlige Udsalgs-ler i de større Fiskevær. Følgen vil da e, at Folk faar kjøbe sig en liden Del Gangen, f. Ex. en Flaske eller en Liter, vil da kunne erholde noget som de ikke syg af, og heller ikke bli snydt ved at ale dets Værd tre eller firdobbelt, som fældet er hos Smughandlerne. Jeg har taget baade i Lofot- og Finmarkfiske og t Anledning at iagttage mangt og meget en Retning. Jeg skal kun nævne Lofo-, specielt Kabelvaag. Aldrig stod Smug-ndelen paa en saadan Høide, mens der lovligt Udsalgssted i Storvaagen, som

Drukkenskaben er meget værre og al-g blev Folk saaledes bedragen for sine nge som nu. Jeg skal herom fortælle et t Træk. Itjør kom jeg i Tale med en ilklædt Mand i Lofoten. Vor Samtale iede sig blandt andet om Smughandelen. n havde været Lagrettemand under For-r over ulovligt Brændevinssalg, og han fuld eller gal. Med Fiskerlivet er mange Strabadser forbundne, og en Dram nydt til Maade er mangen Gang godt, det bevi-ser ogsaa mange af dem som en Tid har været Totalsfolk og sluttet dermed. Jeg vil dermed ikke sige andet end at Totalgjer-ningen kan være god, og at faa et fordruk-kent Menneske til et bedre, er en Gjerning som ikke dadles af mig; men at nægte or-dentlige Folk en Vare som de fleste noksaa godt kan behandle, synes som om man er gjort umyndig af de Folk, man selv har sat paa Storthingets Ærestind.

Yttre Tr.sundet 3die Septbr. 1895.

H. M. Johansen.

Nr 72
Søndag 8 Sept 1895

Kvas.

—::—

Generalkonsul Falsen i Archangel giver i „Morgbl.“ nedenstaaende beskrivelse af tilberedningsmaaden for den i hans hus anvendte kvas.

Hr. Falsen bemærker, at der er mange variationer af kvas. Nedenstaaende opskrift gjælder

lysegul kvas.

I en rummelig træbut nedlægges 2 kilogram maltet rug og $1^1/_4$ kilogram usigtet rugmel. Herpaa slaaes kogende vand, idet samtidig røres vel om, saa at melet og malten blandes godt.

Til det ovenanførte kvantum malt og mel bruges omtrent 60 ølflasker vand (kogende vand). Naar alt vand efterhaanden er ihældt og omrøringen tilendebragt, til dækkes butten med et klæde og hensættes paa et koldt sted, saa at den flydende gule masse bliver godt afkjølet, medens samtidig melet og malten synker tilbunds. Naar denne klarningsproces er tilendebragt, helder man den tyndtflydende vædske over i en anden træbut, medens bundfaldet bliver tilbage i den oprindelige træbut.

Derpaa tager man halvandet ølglas tør humle i en gryde og tilsætter $2^1/_2$ ølglas kogende vand, hvorpaa det hele hen-

(Y.U. Kgl. Sl. nr 703/73)

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

Tromsø den 7de September 1895.

„Tromsøposten" averterer sit Bogtrykkeri idag som det „efter de sidste Kompletteringer uden Sammenligning bedst udstyrede" nordenfor Trondhjem og at være forsynet med Papir og Konvolutter i overordentlig rigt Udvalg."

Der har vi det. I de sidste Aar har „Tryp" anslaaet og ført til Udgift i sit Regnskab en Værdiforøgelse, hvoraf ingen Stat er betalt hverken til Stat eller Kommune, saa Bestyrelsen nu kan brise sig af sin Rigdom. Ligningskommissionen er taget godt ved Næsen og nu kan den fryde sig herover. Vi gad nu vide hvad Overligningskommissionen vil foretage med vor Klage. Det er fortalt os, at den har været betænkt paa at bortekskamotere den med et saadant Sagforerkneb som at den ikke var fremkommet i de rette Former, men saa kan neppe være Tilfælde.

Et godt Væraar har det været iaar. Af Multebær og Blaabær har været Overflod. Vildribsen staar moden i Lyngens og Kvenangens Dalforer og i disse Dage fores Bringebær og Tyttebær i store Kvanta til Byen. Prisen paa Bringebær er 30 Øre pr. Liter, men bliver formodentlig billigere.

Fra Maalselven. (Brev til Stiftst.) Ulven huserer slemt nu om Dagen her i Maalselven, den var forleden Dag paa Gaarden Sandbakken, hvor den dræbte elleve Faar, samt paa Gaarden Karlstad har den ihjelrevet tyve. Folk trænger sandelig at passe paa sine Kreaturer, da det er sandsynlig at vi gaar en Ulveperiode imøde.

Af Poteter blir det saa godt som intet i Maalselven, da Tørken har været slem paa Forsommeren og Frost har ødelagt den i Høst. Barfugl blir det meget af, da Bestanden synes talrig og Jagten er begyndt godt. Bare man havde havt en hensigtsvarende Jagtlov; især synes Virkningen af Forbud mod Brugen af Snarer for Roi at have vist sig god, men den maa fornyes endnu i fem Aar. Og endnu er det en Ting som vor Jagtlov burde ha forbudt, nemlig at ingen, der ikke er Grundeier eller betaler Skat af matrikuleret Jord, burde have Adgang til Jagt paa privat Grund.

Fra Vardø, 31te August. (Vp.). Imorges ved 6tiden alarmeredes atter byen ved ildebrand, idet Arkangelsfirmaet Olsen, Stampe & Co.s trandamperi med tilhørende kai beliggende i Vestervaagen nedbrændte. Til al lykke var veiret ganske stille, hvorfor ilden, der i begyndelsen greb temmelig voldsomt om sig, snart blev slukket. Dampsproiten viste sig idag meget effektiv. Fryserieselskabet „Nordkap"s etablissement, der sto-

(Y.U. Ugb. 91 nr 703/73)

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÆENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

KILDEKORIER. NOTATER

T. A. til S. & Tr. fogd 9. juli 1873

Ad jur 1561/73 | Indredept har skrivt 23 juni d. å. om } avskrivet
vortfiske av merett til fiske i nam for
tidlen fiskelise vann i Statens skogen i Målselv
til Ole Olsen Elvskifren og John Olsen Forrad
Anstil sendes bilagene og Indredept's ettast
til fastseddel og bemyndiger fogden til på de
i Dept's skr. nevnte betingelser å bortfeste
de nevnte vann til de nevnte personer samt
foreta del forrinden

(T. A. Kpb. nr 31 No 763/73)

T. A. til Indredept. 16 sept. 1873

ad jur 1989/73 Under Henvisning til Ed Kgl. Dept's
Skr. af 14 Februar d. å. indsendes herved arbeidet
en Skr. af 4 sept. d. å. fra Fogden i S. & Tr.
med de deri paaberaabte Bilage, hvoraf vil
erfares, at i et den 14. Juli d. å. afholdt Møde
til Dannelse af en Fiskeriforening, hvorved forskjellige
Dele af Malangens Fjord agtedes henlagt under
Maalselvens og de deri faldende Elves Fiskeridistrikt
have samtlige de Fiskeberettigede fra Malangen og henvik
udtalt sig mod Dannelse af en saadan Forening og
at denne derfor ikke er kommen istand
Regningen fra Bonn Karnmann, Kiøgning pa resp
48 og 32 B. vedlagt

(T. A. Kpb. 31 No 903/73)

1833 - 1867

DOKUMENTER ANGÅENDE RETTEN TIL JORD OG SKOG, FISKE OG FANGST I MÅLSELV-OMRÅDET

KILDEKOPIER, NOTATER

Fra
Den Kongelige Norske Regjerings
Departement for det Indre.

Med vedalgte Skrivelse fra Forstmester Norman af 16de April sidstleden har Departementet modtaget ligeledes medfölgende tvende Andragender med Bilage fra Ole Olsen Elvskiftenæs og John Olsen Fosmo om at erholde Eneret til Fiskeri i nogle fisketomme Vande i Maalselvens Thinglag. I denne Anledning henstiller man til Herr Stiftamtmanden, forsaavidt De ikke maatte have noget mod en saadan Forföining at erindre, at bemyndige Fogden i Senjen og Tromsö Fogderi til at bortfæste for et Tidsrum af 20 Aar fra 1ste Januar dette Aar at regne samt mod den nedenfor angivne aarlige Afgift til Statskassen og forövrigt paa de Vilkaar, der findes bestemte i det med Departementets Skrivelse af 30te Juni 1870 oversendte Udkast til Fæsteseddel, med det Tillæg, at Fæsterne under Fæstets Fortabelse forpligtes til kun at sætte Ørret i Vandene:

1. Til Ole Olsen Elvskiftnæs de i Aaaen Statsskov beliggende Vande: Sagvandet, Lilevandet og Svartandvandet mod Afgift 16 Skilling aarlig.
2. Til John Olsen Fosmo det i Rusten Statsskov beliggende Vand mod Afgift 12 Skilling aarlig.

Fæstesedlerne blive i Tilfælde at thinglæse for vedkommende Fæsteres Regning, og forventes i sin Tid afgivet nærmere Meddelelse til Departementet angaaende Bortfæstningen.

Christiania den 23 Juni 1873

J. C. Falsen

C. G. ...jadborg.

Til

Amtmanden i Tromsö Amt.

[Tromsö amtsarkiv - Jnr. 1561/73]
[Uten vedlegg.]